

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКО ЈАВНО ТУЖИЛАШТВО

**РАД ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА НА СУЗБИЈАЊУ
КРИМИНАЛИТЕТА И ЗАШТИТИ УСТАВНОСТИ
И ЗАКОНИТОСТИ У 2013. ГОДИНИ**

Београд 2014. година

САДРЖАЈ

	Страна
I	ОПШТА ПИТАЊА ОСТВАРИВАЊА ФУНКЦИЈЕ
	ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА 1
II	ОБИМ РАДА ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА 2
III	КРИВИЧНО ПРАВНА ОБЛАСТ 4
	1. Стање и кретање криминалитета 4
	а) Пријављени криминалитет 4
	б) Одбачај кривичних пријава 5
	в) Нерешене кривичне пријаве 6
	г) Захтеви (наредбе) за спровођење истраге 6
	д) Процесуирани криминалитет 7
	2. Структура криминалитета – Општи преглед 9
IV	РАД ПОСЕБНОГ ТУЖИЛАШТВА ЗА БОРБУ ПРОТИВ
	ВИСОКОТЕХНОЛОШКОГ КРИМИНАЛА..... 13
	- Уводни део 13
	- Организација рада и опремљеност Посебног тужилаштва за борбу против високотехнолошког криминала 13
	- Карактеристике рада Посебног тужилаштва за борбу против високотехнолошког криминала 14
	- Стручно усавршавање 15
	- Сарадња са Саветом Европе 16
V	ПОСТУПАЊЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА ПРОТИВ
	УСТАВНОГ УРЕЂЕЊА И БЕЗБЕДНОСТИ РЕПУБЛИКЕ
	СРБИЈЕ И КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА ПРОТИВ
	ЧОВЕЧНОСТИ И ДРУГИХ ДОБАРА
	ЗАШТИЂЕНИХ МЕЂУНАРОДНИМ ПРАВОМ..... 17
	- Стање криминалитета 19
VI	КРИВИЧНА ДЕЛА ПРОТИВ ЖИВОТА И ТЕЛА 21

- Кривично дело убиство – члан 113. КЗ	22
- Кривично дело тешко убиство – члан 114. КЗ	23
VII КРИВИЧНА ДЕЛА СА ЕЛЕМЕНТИМА НАСИЉА	23
- Кривично дело силовање – члан 178. КЗ	23
- Кривична дела - разбојничка крађа – члан 205. КЗ и разбојништво – члан 206. КЗ.....	24
- Кривично дело насиље у породици – члан 194. КЗ	25
VIII СТАЊЕ И КРЕТАЊЕ ПРИВРЕДНОГ КРИМИНАЛИТЕТА И РАД ОДЕЉЕЊА ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ	26
- Откривање, пријављивање и процесуирање	26
- Поступање по кривичним пријавама и исходи кривичних поступака	27
- Структура привредног криминалитета	30
- <i>Кривично дело злоупотреба службеног положаја</i> – члан 359. КЗ	30
- <i>Кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица</i> – члан 234 КЗ.....	31
- <i>Кривично дело прање новца – члан 231. КЗ</i>	32
- <i>Кривично дело примање мита – члан 367. КЗ</i>	33
- <i>Кривично дело давање мита – члан 368. КЗ.....</i>	34
- <i>Кривично дело трговина утицајем – члан 366. КЗ</i>	35
- <i>Кривично дело злоупотреба у вези са јавном набавком</i> - члан 234-а. КЗ.....	35
- Рад Одељења за борбу против корупције	36
IX МАЛОЛЕТНИЧКА ДЕЛИКВЕНЦИЈА	39
- Узроци делинквенције малолетника	41
X РАД ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА ПРОТИВ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ.....	42
XI РАД ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА ПО ПРЕДМЕТИМА ПРИВРЕДНИХ ПРЕСТУПА.....	44
- Уводне напомене	44
- Обим, структура и поступање по предметима привредних преступа	45
- Подносиоци пријава	46
- Ажурност у раду	46
- Успех код суда – успешност оптужења и законитост рада јавних	

	тужилаштва, посматрано кроз одлуке суда	47
	- Жалба јавног тужиоца и утицај на казнену политику суда	48
XII	<i>АНАЛИЗА ПОСТУПАЊА ПО ПОЈЕДИНИМ ПРИВРЕДНИМ ПРЕСТУПИМА</i>	48
	- <i>Поступање по пријавама за привредне преступе из Закона о рачуноводству и ревизији</i>	48
	- <i>Поступање по пријавама за привредне преступе из Закона о безбедности хране</i>	49
	- <i>Поступање по пријавама за привредне преступе из Закона о безбедности саобраћаја на путевима</i>	50
	- <i>Поступање по пријавама за привредне преступе из Закона о заштити животне средине, Закона о заштити природе, Закона о заштити ваздуха и Закона о хемикалијама</i>	50
	- <i>Поступање по пријавама за привредне преступе из Закона о водама</i>	51
	- <i>Поступање Апелационог јавног тужилаштва у Београду у предметима привредних преступа</i>	51
	- <i>Закључак</i>	52
XIII	<i>РАД РЕПУБЛИЧКОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА ПО ПРЕДМЕТИМА ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ ИЗ ОБЛАСТИ ПРЕКРШАЈА</i>	52
XIV	<i>ОДГОВОРНОСТ ПРАВНИХ ЛИЦА ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА</i>	53
XV	<i>КАЗНЕНА ПОЛИТИКА КАО ФАКТОР БОРБЕ ПРОТИВ КРИМИНАЛИТЕТА</i>	55
	1. У в о д	55
	2. Анализа података	56
	2.1. Апелационо јавно тужилаштво Београд	56
	2.2. Апелационо јавно тужилаштво Нови Сад	57
	2.3. Апелационо јавно тужилаштво Ниш	58
	2.4. Апелационо јавно тужилаштво Крагујевац	58
	2.5. Тужилаштво за организовани криминал	59
	2.6. Тужилаштво за ратне злочине	59
	3. Укупни подаци	59
	4. Закључци	62

VI	ПОЈЕДНОСТАВЉЕНЕ ФОРМЕ ПОСТУПАЊА У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА	63
	- Примена начела опортунитета – Споразум о признању кривице	63
	1. Примена начела опортунитета у пракси тужилаштва	63
	1.2. <i>Анализа статистичких података</i>	64
	1.2.1. <i>Апелационо јавно тужилаштво Београд</i>	64
	1.2.2. <i>Апелационо јавно тужилаштво Нови Сад</i>	64
	1.2.3. <i>Апелационо јавно тужилаштво Ниш</i>	65
	1.2.4. <i>Апелационо јавно тужилаштво Крагујевац</i>	65
	1.3. <i>Укупни подаци</i>	66
	1.4. <i>Закључци</i>	66
	2. Споразум о признању кривице	67
	2.1. <i>Анализа статистичких података</i>	67
	2.1.1. <i>Апелационо јавно тужилаштво Београд</i>	67
	2.1.2. <i>Апелационо јавно тужилаштво Нови Сад</i>	68
	2.1.3. <i>Апелационо јавно тужилаштво Ниш</i>	68
	2.1.4. <i>Апелационо јавно тужилаштво Крагујевац</i>	69
	2.1.5. <i>Тужилаштво за организовани криминал</i>	69
	2.1.6. <i>Тужилаштво за ратне злочине</i>	69
	2.2. <i>Укупни подаци</i>	69
	2.3. <i>Закључци</i>	70
XVII	ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА У ГРАЂАНСКО-УПРАВНОЈ МАТЕРИЈИ	71
	- Грађанска материја	71
	- Управна материја	72
	- Закључак	73
XVIII	ПОСТУПАЊЕ ТУЖИЛАШТАВА ПО ЗАКОНУ О ОДУЗИМЈАЊУ ИМОВИНЕ ПРОИСТЕКЛЕ ИЗ КРИВИЧНОГ ДЕЛА	73
XIX	АКТИВНОСТИ РЕПУБЛИЧКОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА У МЕЂУНАРОДНОЈ САРАДЊИ И ПРАВНОЈ ПОМОЋИ	77

У в о д	77
Меморандуми о сарадњи:	78
- са иностраним правосудним органима	78
- са НВО.....	79
- Активност одељења на пољу европских интеграција	80
- Сарадња са ЕУРОЦАСТОМ.....	83
- Регионална сарадња у оквиру саветодавне групе тужилаца земаља Југоисточне Европе (SEEPAG).....	84
- Сарадња са Саветом Европе	85
- Билатерална сарадња:	86
- Сарадња са Генералним тужилашвом Краљевине Белгије	86
- Сарадња са Генералним тужилашвом Републике Француске.....	86
- Сарадња са јавним тужилаштвима у региону	86
- Међународна сарадња у пројектима јачања капацитета и стручног усавршавања јавног тужилаштва	87
- Сарадња са Амбасадом САД – Канцеларијом главног правног саветника ОПДАТ програма Министарства правде САД.....	87
- Обука о примени новог Законика о кривичном поступку.....	87
- Сарадња са НВО Астра и Амбасадом Републике Француске у области обуке о трговини људима.....	88
- Сарадња са ГИЗ-ом	88
- ИПА 2010 пројекат „Борба против организованог криминала и корупције: Јачање Мреже тужилаца“ Мрежа тужилаца западног Балкана.....	88
- ГИЗ Пројекат за правну реформу у Србији	88
- Сарадња са мисијом ОЕБС	89
- Сарадња са Светском Банком	89
- Семинари, конференције и студијске посете	90
- Закучак	93
<i>XX РАД ТУЖИЛАШТВА ЗА ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ</i>	93
- Преглед предмета примљених и процесуираних у извештајном периоду	93
- Структура пријављених кривичних дела	94
- Поступање Тужилаштва за организовани криминал у поступку по правним лековима	98
- Поступање Тужилаштва за организовани криминал у поступку закључења споразума о признању кривичног дела	98
- Поступање Тужилаштва за организовани криминал у поступку одузимања имовине проистекле из кривичног дела	100
- Кривична одговорност правних лица	102
- Покретање кривичних поступака у извештајном периоду	102
- Кривични поступци за кривична дела организованог криминала	102
- Кривични поступци за кривична дела тзв. високе и тешке корупције	105

- „Агробанка“.....	106
- „НУБА Инвест“.....	107
- „Југоремедија“ А.Д.....	108
- ХИП „Азотара“.....	109
- ПЗП Ниш.....	109
- „Слога Каћ“ а.д.....	111
- Развојна банка Војводине (РБВ).....	111
- Сартид.....	112
- Галеника.....	113
- Лука Београд.....	114
- Технохемија а.д.....	115
- Галеника 2.....	116
- МБ Гас ОИЛ.....	116
- Злоупотреба службеног положаја у правосуђу.....	117
- Робне резерве.....	117
- Међународна сарадња.....	118
- Учешће на конференцијама, семинарима, радионицама.....	120

***XXI СТАТИСТИЧКИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА
НА СУЗБИЈАЊУ КРИМИНАЛИТЕТА И ЗАШТИТИ УСТАВНОСТИ
И ЗАКОНИТОСТИ..... 123***

- Преглед обима послова јавних тужилаштва.....	124
- Преглед обима рада Републичког јавног тужилаштва.....	125
- Преглед рада Републичког јавног тужилаштва у поступку по правним лековима – Табела „КСТ“ – 10.....	126
- Преглед рада Републичког јавног тужилаштва у грађанском сектору - Табела „Г“.....	127
- Преглед рада Републичког јавног тужилаштва у управном скетору Табела „У“.....	128
- Преглед рада виших и основних јавних тужилаштва Табела „КСТ“ – 1.....	129
- Табеларни преглед из области општег криминала Табела „КСТ“ – 2.....	130
- Преглед рада Тужилаштва за високотехнолошки криминал Табела „КСТ“ – 2а.....	131
- Преглед кривичних дела против привреде и службене дужности и дела са коруптивним елементом – Табела „КСТ“ – 3.....	132
- Преглед кривичних дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије – Табела „КСТ“ – 4.....	133
- Преглед кривичних дела против човечности и других добара заштићених међународним правом – Табела „КСТ“ – 5.....	134
- Преглед кривичних дела против војске Србије-Табела „КСТ“ – 6..	135
- Преглед кривичних дела по другим законима – Табела „КСТ“ – 7.	136
- Преглед рада основних и виших јавних тужилаштва по непознатим починиоцима – Табела „КСТ“ 8.....	137

- Преглед рада виших јавних тужилаштва у предметима малолетника-Табела „КСТ“ – 9	138
- Преглед рада апелационих, виших и основних јавних тужилаштва у поступку по правним лековима-Табела „КСТ“-10.	139
- Поступање основних јавних тужилаштва по привредним преступима-Табела „ПСТ“ – 1	140
- Поступање основних јавних тужилаштва по појединим привредним преступима – Табела „ПСТ“ – 2.....	141
- Преглед рада у грађанском сектору – Табела „Г“	142
- Преглед рада у управном сектору – Табела „У“	143
- Преглед рада Тужилаштва за организовани криминал	
Табела „КСТ“ – 1.....	144
- Преглед рада Тужилаштва за организовани криминал у области општег криминала – Табела „КСТ“ – 2.....	145
- Преглед рада Тужилаштва за организовани криминал за кривична дела против привреде, службене дужности и за кривична дела са коруптивним елементом – Табела „КСТ“ – 3.....	146
- Преглед рада Тужилаштва за организовани криминал за кривична дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије Табела „КСТ“ – 4.....	147
- Преглед рада Тужилаштва за организовани криминал по непознатим починиоцима – Табела „КСТ“ – 8.....	148
- Преглед рада Тужилаштва за организовани криминал у поступку по правним лековима – Табела „КСТ“ – 10.....	149
- Преглед рада Тужилаштва за ратне злочине	
– Табела „КСТ“ – 1.....	150
- Преглед рада Тужилаштва за ратне злочине за кривична дела против човечности и других добара заштићених међународним правом - Табела „КСТ“ – 5.....	151
- Преглед рада Тужилаштва за ратне злочине у поступку по правним лековима – Табела „КСТ“ – 10.....	152
- Преглед рада јавних тужилаштва по одлагању кривичног гоњења – опортунитет – Табела „КЕО“.....	153
- Преглед рада јавних тужилаштва по споразуму о признању кривичног дела – Табела „СК“.....	154
- Преглед рада јавних тужилаштва по Закону о одговорности правних лица за кривична дела – Табела „КТПЛ“.....	155
- Преглед рада тужилаштва по Закону о одузимању имовине проистекле из кривичног дела – Табела „ОИК“.....	156

I ОПШТА ПИТАЊА ОСТВАРИВАЊА ФУНКЦИЈЕ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА

У овом извештају приказан је рад јавнотужилачке организације Републике Србије, на остваривању уставних и законских овлашћења и гоњења учинилаца кривичних дела, привредних преступа и прекршаја, сузбијање криминалитета и заштите уставности и законитости. Збирни извештај сачињен је на основу извештаја о раду Републичког јавног тужилаштва, Тужилаштва за организовани криминал, Тужилаштва за ратне злочине, апелационих јавних тужилаштва, виших јавних тужилаштва, и основних јавних тужилаштва.

Уставом Републике Србије и Законом о јавном тужилаштву јавно тужилаштво је дефинисано као самостални државни орган који гони учиниоце кривичних дела и других кажњивих дела и предузима мере за заштиту уставности и законитости. Јавно тужилаштво врши своју функцију на основу Устава, закона, потврђеног међународног уговора и прописа донетог на основу закона. Јавни тужилац поступа поред кривичног поступка и у парничном, управном, извршном, ванпарничном и другим поступцима, вршећи при томе радњу у складу са овлашћењима из посебних закона.

Уставом Републике Србије и то одредбама чл. 156. - 165. дате су основне одреднице јавног тужилаштва као самосталног државног органа, као и Државног већа тужилаца заједно са одредницама о начину избора како Републичког јавног тужиоца тако и осталих јавних тужилаца са заменицима јавних тужилаца.

Наведеним законима Републичко јавно тужилаштво на челу са Републичким јавним тужиоцем, дефинисано је као највише јавно тужилаштво у Републици Србији чије седиште је у Београду, као и подређеност свих осталих јавних тужилаца Републичком јавном тужиоцу, што доприноси учвршћивању хијарархијске структуре у тужилачкој организацији с једне стране и доприноси повећању одговорности и ефикасности у тужилачкој организацији са друге стране.

У току претходног периода, створена су нова подручја за осавремењивање улоге јавног тужиоца за формирање антикорупцијских одељења како при Републичком јавном тужилаштву и подручним јавним тужилаштвима везаним за подручја апелационих судова као и примена Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела која је са првом својом применом започела 1. марта 2009. године, а касније и новим законом који је почео да се примењује од 15.4.2013. године, у којој примени тужилац има руководећу и доминантну улогу.

Рад Одељења за борбу против корупције у 2013. године, дао је значајне резултате и то кроз контролу рада првостепених тужилаштва, укључивање у већи број првостепених поступака које воде основна и виша тужилаштва, кроз стручну помоћ и усмеравање кривичних поступака у најзначајнијим предметима са коруптивним елементом на територији Републике Србије. Формирање Одељења за борбу против корупције је изузетно добро оцењено од страних мисија у Републици Србији, и његово формирање било је један од услова групе земаља за борбу против корупције под називом ГРЕКО. Одељење за борбу против корупције у Републичком јавном тужилаштву чине три заменика Републичког јавног тужиоца,

и имајући у виду обим посла који су обавили у току 2013. године, с обзиром на сложеност ове врсте предмета, представља и једно од најзначајнијих активности Републичког јавног тужилаштва у 2013. години, и оно ће и у наредном периоду бити окосница поступања тужилаштва у предметима са коруптивним елементом, као и окосница будућег Републичко јавног тужилаштва.

У извештајној 2013. години, дошло је до потпуне афирмације примене Закона о одузимању имовине, чија је прва примена започела 1. марта 2009. године, а свеобухватна примена новог Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, започела 15. априла 2013. године.

У 2013. години сва тужилаштва у Републици Србији започела су са применом новог Законика о кривичном поступку и остварена је и активна примена института споразума о признању кривице, као и институт опортунитета код одложеног кривичног гоњења који ће у знатнијој мери допринети ефикасном кривичном поступку и довешће до смањења броја кривичних предмета по којима ће се и поступати у редовним кривичним поступцима.

Као посебно треба нагласити да је поступање јавнотужилачке организације у 2013. години, било усмерено на првом месту на сузбијању организованог криминала и корупције, што је у складу са државном стратегијом и зацртаним државним циљевима у борби против криминала, што ће у сваком случају се одразити и на процесе европских интеграција Републике Србије.

II ОБИМ РАДА ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА

Републичко јавно тужилаштво, апелациона, виша и основна јавна тужилаштва, Тужилаштво за организовани криминал и Тужилаштво за ратне злочине су у 2013. години примили укупно 367.993 предмета, што у односу на 331.336 предмета примљених у 2012. години, представља повећање од 11,06%.

У структури предмета, највише је кривичних предмета и то 295.130 предмета, што у односу на претходну годину када је било 255.049 предмета, представља повећање од 15,72%. Грађанско управних предмета је примљено 7.173, што је више за 79,19% од претходног извештајног периода, када је било 4.003 предмета, а док је осталих предмета било укупно 73.292, што у односу на претходну годину када их је било 80.172, представља смањење за 8,58%.

Републичко јавно тужилаштво у извештајној години имало је укупно у раду 15.310 предмета, што у односу на претходну годину, када је било у раду 11.048 предмета, представља повећање за 38,58%. Кривичних предмета било је укупно у раду 10.194, што у односу на претходну годину када је било 6.188 предмета, представља повећање за 64,74%. Грађанско управних предмета било је укупно у раду 4.129, што у односу на претходну годину када је било укупно у раду 4.003, представља повећање за 3,15%. У раду је било и 987 осталих предмета, што је повећање за 15,17% од претходног извештајног периода, када је било у раду 857 предмета.

У извештајном периоду, тужилаштва су имала укупно у раду 13.403 предмета у другостепеном ожалбеном поступку, што је мање за 2,86% од претходног извештајног периода када је било 13.798 предмета у раду, док у

трећестепеном ожалбеном поступку је било 17 предмета у раду, а у претходној години 27 предмета.

За подизање ванредног правног лека - захтева за заштиту законитости у кривичној материји, укупно је поднето 1.215 иницијатива (претходне године 1.044), од чега 1.065 од странака (претходне године 912) и 150 од јавних тужилаца (претходне године 32), што је укупно више за 16,38% него 2012.године. У раду је било и 167 нерешених иницијатива из претходног периода, тако да су укупно у раду у кривичној материји биле 1.382 иницијативе. У овој материји подигнуто је 110 захтева за заштиту законитости (претходне године 105). У овом периоду усвојено је 88 захтева (претходне године 58), одбијено је 8 захтева (претходне године 16). На крају извештајног периода у овој области остале су нерешене 163 иницијативе (претходне године 167), за које је захтевано достављање судских списа.

За подизање захтева за заштиту законитости у прекршајној материји, поднето је 447 иницијатива. У раду је била и 41 нерешена иницијатива из претходне године. Подигнуто је 39 захтева за заштиту законитости као и претходне године. Усвојено је 19 (претходне године 16), а одбијена су 3 захтева (претходне године 9). Остало је нерешено 28 иницијатива за које је захтевано достављање судских списа.

У грађанској материји, Републичком јавном тужилаштву је поднето 1.134 предлога странака за подизање захтева за заштиту законитости и преиспитивање правноснажних судских пресуда, што је у односу на претходну годину (када је било 1.537 предлога), мање за 403 предлога или 26,219% и 2.548 ревизија које судови достављају овом тужилаштву, што је у односу на претходни период (када је било 2.397 предмета) више за 151 предмет или 6,29%. По примљеним предлозима за подизање захтева за заштиту законитости и за преиспитивање правноснажних пресуда, подигнуто је 7 захтева за заштиту законитости и 4 захтева за преиспитивање правноснажне пресуде. Поред тога, у одређеном броју, поред захтева за заштиту законитости, поднета су 2 захтева за одлагање, односно прекид извршења правноснажних судских одлука до доношења одлуке Врховног касационог суда по поднетом захтеву за заштиту законитости. Врховни касациони суд је усвојио 4 захтева за заштиту законитости, 2 је решио на други начин, док остали поднети захтеви нису решени.

У управној материји, Републичком јавном тужилаштву је поднето 55 иницијатива (предлога) за подношење захтева за заштиту законитости и предлога за преиспитивање правноснажних судских одлука, што је у односу на претходни извештајни период (69) мање за 14 предмета или 20,28%. Из претходне године пренета су 3 предмета, тако да је укупно било у раду 58 предмета. Од укупног броја решених предмета (57), поднета је једна тужба у управном спору.

По захтевима за понављање кривичног поступка, јавна тужилаштва су примила и решила 450 предмета (претходне године 717).

Из свега изнетог, произилази да је за подизање захтева за заштиту законитости укупно поднета 2.851 иницијатива (претходне године 3.181), да је Републичко јавно тужилаштво поднело 156 захтева за заштиту законитости (претходне године 153) и 4 захтева за преиспитивање правноснажне пресуде у грађанској материји. Врховни касациони суд је усвојио 111 захтева за заштиту

законитости, што је 71,15% од укупно поднетих захтева (претходне године тај проценат је био 48,36%).

Ангажовање свих заменика Републичког јавног тужиоца, било је обимно и професионално. Послови Републичког јавног тужилаштва на усмеравању и праћењу рада виших и основних јавних тужилаштва су успешно обављени преко апелационих тужилаштва, мада се рад у овом делу мора и квалитативно и квантитативно повећати. У наредном периоду потребно је да се Републичко јавно тужилаштво додатно ангажује на организовању саветовања са апелационим, вишим и основним јавним тужилаштвима, поводом решавања актуелних проблема.

III КРИВИЧНО ПРАВНА ОБЛАСТ

1. Стање и кретање криминалитата а) Пријављени криминалитет

У току 2013. године, виша и основна јавна тужилаштва, Тужилаштво за организовани криминал и Тужилаштво за ратне злочине, примила су укупно кривичних пријава (према познатим пунолетним и малолетним извршиоцима као и према непознатим извршиоцима) против 177.037 лица, што у односу на претходну годину када је примљено пријава против 160.230 лица, представља повећање за 10,49%.

Од укупног броја (177.037), поднетих кривичних пријава, према познатим извршиоцима (пунолетни и малолетни), поднето је 114.961 пријава, што у односу на претходну годину када је поднето 110.557 пријава, представља повећање за 3,98%.

Од укупног броја 114.961 поднете кривичне пријаве против познатих пунолетних и малолетних извршилаца, њих 9.136 је поднето против малолетних извршилаца, што чини 7,95% од укупног броја, а што у односу на претходну извештајну годину када је поднето пријава против 7.695 малолетних извршилаца, представља повећање од 18,73%. У извештајној години је било у раду и пријава против 514 малолетних извршилаца, које су пренете као нерешене из претходне године (претходне године 444), те је тако укупно у раду било пријава против 9.650 малолетних извршилаца, док је претходне године укупно у раду било пријава против 8.139 малолетних извршиоца.

У току 2013. године, пријављено је 62.076 непознатих извршилаца, што је за 24,97% више од претходног извештајног периода када су пријављена 49.673 извршиоца. У раду по непознатим извршиоцима, биле су и нерешене пријаве из претходног извештајног периода и то према 415.095 лица, што је више за 0,69% од претходног извештајног периода када је било 412.245 лица.

У току 2013. године у раду су биле и нерешене пријаве према пунолетним лицима и то 67.115, што је више за 1,66% од претходног извештајног периода када је било и пријава према 66.021 лица.

Сагледавајући претходно изнете податке, тужилаштва су тако у 2013. године укупно имала у раду пријава против 244.666 лица, што је за 7,93% више од претходног извештајног периода када су имала у раду пријава против 226.695 лица. У овај број улазе све примљене пријаве према познатим (пунолетним и

малолетним) извршиоцима и непознатим извршиоцима, као и све нерешене пријаве према познатим извршиоцима (пунолетним и малолетним). Међутим, у раду су биле и кривичне пријаве против непознатих извршилаца које су остале неоткривене у претходним периодима, па је тако укупно у раду у јавним тужилаштвима било пријава против 659.761 лица, док је претходне године тај број био 609.776 лица.

б) Одбачај кривичних пријава

Од укупног броја кривичних пријава које су биле у раду (244.666), а поднетих против **познатих пунолетних и малолетних извршилаца, са нерешеним пријавама из претходног периода и пријавама против н.н. лица**, виша јавна тужилаштва, основна јавна тужилаштва, Тужилаштво за организовани криминал и Тужилаштво за ратне злочине, одбацили су укупно пријава против 31.674 лица или 12,95%, што у односу на претходну извештајну годину када је одбачено пријава против 27.034 лица, од укупно 226.695 кривичних пријава које су биле у раду против познатих пунолетних и малолетних извршилаца са нерешеним пријавама из претходног периода и пријавама против н.н. лица, а чинило 11,92%, представља повећање за 1,03%.

Од овог укупног броја одбачених пријава против 31.674 лица, основна тужилаштва су одбацила пријава против 27.060 лица, што је више за 17,50% од претходног извештајног периода када су одбацила пријава против 23.029 лица. Виша јавна тужилаштва су одбацила пријава против 1.813 лица, што је више за 0,50% од претходног извештајног периода када су одбацила пријава против 1.804 лица. Тужилаштво за организовани криминал током 2013. године је одбацило пријава против 7 лица, док претходне године је одбацило пријава против 37 лица. Тужилаштво за ратне злочине је одбацило пријава против 14 лица, док је претходне године одбацило пријава против 5 лица. Виша тужилаштва су одбацила пријаве против малолетних извршилаца и то према 2.780 лица, што је више за 28,76% од претходног извештајног периода када су одбацили пријава против 2.159 лица. Тако је према изнетим подацима према пунолетним извршиоцима одбачено пријава против 28.894 лица, што је више за 16,16% од претходног извештајног периода, када је одбачено пријава против 24.875 лица.

Након одбачаја према познатим пунолетним и малолетним извршиоцима, тужилаштва су у раду имала свега пријава против 150.916 лица, што је више за 0,62% од претходног извештајног периода када су имала у раду пријава против 149.988 лица. Од овог броја основна јавна тужилаштва су имала у раду пријава против 135.992 познатих лица, што је 0,60% више од претходног извештајног периода када су имала у раду пријава против 135.183 лица, док су виша јавна тужилаштва имала у раду пријава против 14.538 лица, што је такође више за 0,91% од претходног извештајног периода када су имала у раду пријава против 14.407 лица (имајући у виду да су виша јавна тужилаштва надлежна и за процесуирање малолетних извршилаца). Тужилаштво за организовани криминал је од овог укупног броја (150.916) пријава, имало у раду пријава против 237 лица, што је 17,42% мање од претходног извештајног периода, када су имали у раду пријава против укупно 287 лица. Тужилаштво за ратне злочине је имало након одбачаја у

раду пријава против 149 лица, што је 34,23% више од претходног извештајног периода, када су имали пријава у раду против 111 лица.

в) Нерешене кривичне пријаве

Од укупног броја кривичних пријава које су остале у раду након одбачаја против пунолетних и малолетних извршилаца (150.916), на крају извештајног периода остало је укупно нерешених пријава против 71.210 лица у који збир се убрајају и нерешене пријаве против малолетних извршилаца, што је 5,24% више него у претходном извештајног периоду када су укупно биле 67.663 нерешене пријаве против пунолетних и малолетних извршилаца. Од овог укупног броја (71.210) нерешених кривичних пријава, у јавним тужилаштвима је остало нерешено пријава против 18.641 пунолетног извршиоца и 76 малолетних извршилаца, што је укупно 18.727 нерешених пријава, а што је више од претходног извештајног периода када је тих пријава остало у јавном тужилаштву против 1.298 лица. Од укупно нерешених пријава (71.210), код других органа је остало нерешених пријава против 52.483 пунолетна и малолетна лица, од чега према пунолетним лицима 51.789 и према малолетним лицима 694 пријаве, што је мање за 20,33% у односу на претходни извештајни период када је остало код других органа нерешених пријава против 65.874 пунолетна и малолетна извршиоца. Овај број нерешених кривичних пријава код других органа представља 73,70% од укупно нерешених пријава, док је тај проценат у претходном извештајног периоду био 98,08%.

Наведени подаци указују на неажурност и спорост органа од којих су захтевана потребна обавештења, па се о овој чињеници мора посветити много већа пажња него до сада, утврдити да ли је оволики број захтева за прикупљање потезних обавештења неопходан, с обзиром на чињенице са којима се располаже у кривичним пријавама. Међутим, у овом контексту, треба размотрити и квалитет поднетих кривичних пријава и доказе који се прилажу уз те кривичне пријаве. У прилог томе, иде и нови Законик о кривичном поступку који даје овлашћења тужиоцу на тужилачку истрагу.

г) Захтеви (наредбе) за спровођење истраге

Од 1.10.2013. године, виша и основна јавна тужилаштва су почела да примењују нови ЗКП, који прописује тужилачку истрагу. У извештајној години у периоду од 1.1 до 30.9.2013. године, стављено је укупно захтева за спровођење истраге против 16.006 лица, а у периоду од 1.10. до 31.12.2013. године, донето је наредби за спровођење истраге укупно према 2.051 лицу, што све укупно чини да је стављено захтева за спровођење истраге према укупно 18.057 лица (што је 12,54% од укупно 144.046 пунолетних лица, које пријаве су остале у раду након одбачаја), што представља смањење за 1,80% у односу на 2012. годину када је стављено захтева за спровођење истраге против 20.660 лица (што је било 14,34% од укупно 144.088 пунолетних лица, које пријаве су остале у раду након одбачаја).

Од овог броја (18.057), виша јавна тужилаштва су поднела укупно 3.957 захтева за спровођење истраге (од чега у периоду од 1.1. до 30.9.2013. године – 2.938 захтева, а у периоду од 1.10. до 31.12.2013. године, донели су наредби за

спровођење истраге против 1.019 лица), што је 21,91% од укупно поднетих захтева, а што је мање за 27,15% од претходних поднетих захтева за спровођење истраге у 2012. години. Основна јавна тужилаштва су поднела 13.860 захтева, односно у периоду од 1.1. до 30.9.2013. године, 13.068 захтева за спровођење истраге, а у периоду од 1.10. до 31.12.2013. године, 792 наредбе за спровођење истраге, што је све 76,76% од укупно поднетих захтева, а што је више за 4,21% од процента поднетих захтева у 2012. години. Тужилаштво за организовани криминал је у периоду од 1.1. до 31.12.2013. године донело 175 наредби за спровођење истраге, док је претходне 2012. године поднело 220 наредби за спровођење истраге, а Тужилаштво за ратне злочине је донело 65 наредби за спровођење истраге, док је 2012. године поднело 19 наредби за спровођење истраге.

У вишим јавним тужилаштвима, Тужилаштву за организовани криминал и Тужилаштву за ратне злочине, на крају извештајног периода, остале су укупно нерешене 3.083 истраге, док је тај број 2012. године био 3.934, што је мање за 21,63%. У основним јавним тужилаштвима остало је укупно нерешених 16.571 истрага, док је 2012. године тај број био 21.560 истрага, што је мање за 23,14% од претходног извештајног периода. Треба напоменути, да су у вишим и основним јавним тужилаштвима у раду биле и нерешене истраге из ранијег периода, тако да је у вишим тужилаштвима, Тужилаштву за организовани криминал и Тужилаштву за ратне злочине, било тих захтева укупно 3.748, а у 2012. години 3.873, што је мање за 3,23%. У основним јавним тужилаштвима, била су 21.784 нерешена захтева за спровођење истраге из ранијег периода, док је 2012. године тај број био 21.947. Ови подаци указују да се бројке мењају, али не у незнатном износу, па би стога свако тужилаштво понаособ требало да погледа предмете и да утврди у наредном периоду што пре, шта би било неопходно и шта је узрок нерешеној истрази, колико је то неактивност јавних тужилаца, а колико неодговорност других органа или физичких лица, односно које су све то радње које јавни тужилац мора више пута да понови да би спровео одређену наредбу за истрагу и како би јавни тужилац показао сву своју одговорност за ефикасно вођење кривичног поступка.

д) Процесуирани криминалитет

Током 2013. године, оптужено је укупно 49.285 пунолетних лица, односно 32,66% од укупно пријава против 150.916 лица које су биле у раду након одбачаја, док је претходне године тај проценат био 36,33%. Од тога броја (49.285 лица), 3.381 лице је оптужено пред вишим судовима или 6,86% од укупно оптужених (од чега у периоду од 1.1. до 30.9.2013. године 2.970 лица, а у периоду од 1.10. до 31.12.2013. године 411 лица), што је мање за 28,90% од претходне године када је пред овим судовима било оптужено укупно 4.755 лица. Од овог укупног броја оптужених (3.381), оптужним предлогом је оптужено 235 лица (претходне године 382 лица) или 6,95% (од чега у периоду од 1.1. до 30.9.2013. године – 196 лица, а у периоду од 1.10. до 31.12.2013. године – 39 лица), непосредном оптужницом је оптужено укупно 96 лица (претходне године 129 лица), или 2,84% (од чега у периоду од 1.1. до 30.9.2013. године – 73 лица, а у периоду од 1.10. до 31.12.2013. године – 23 лица), а оптужницом након спроведене истраге, оптужено је укупно 3.050 лица

(претходне године 4.244 лица) или 90,21% (од чега у периоду од 1.1. до 30.9.2013. године – 2.701 лице, а у периоду од 1.10. до 31.12.2013. године – 349 лица).

Пред основним судовима оптужена су 45.654 лица (претходне године 49.535 лица), или 92,63% од укупног броја оптужених (49.285), од чега у периоду од 1.1. до 30.9.2013. године – 40.460 лица, а у периоду од 1.10. до 31.12.2013. године – 5.194 лица (што је укупно мање за 7,83% од претходне године када је било оптужено 49.535 лица). Од овог укупног броја оптужених пред основним судовима (45.654), оптужним предлогом је оптужено 33.485 лица (претходне године 37.260 лица) или 73,35% од броја оптужених (од чега у периоду од 1.1 до 30.9.2013. године – 29.219 лица, а у периоду од 1.10. до 31.12.2013. године 4.266 лица), непосредном оптужницом је оптужено 1.507 лица (претходне године 1.168 лица) или 3,30% (од чега у периоду од 1.1. до 30.9.2013. године – 1.281 лице, а у периоду од 1.10. до 31.12.2013. године – 226 лица), а оптужницом након спроведене истраге, оптужена су 10.662 лица (претходне године 11.107 лица) или 23,35% од оптужених 45.654 лица (од чега у периоду од 1.1. до 30.9.2013. године 9.960 лица, а у периоду од 1.10. до 31.12.2013. године – 702 лица).

Пред Посебним одељењем Вишег суда у Београду, укупно је оптужено по оптужењима Тужилаштва за организовани криминал – 236 лица (претходне године 191 лице), од чега оптужним предлогом 7 лица (претходне године 4 лица), непосредном оптужницом 4 лица (претходне године није било овог оптужења), а оптужницом након истраге 225 лица (претходне године 187 лица).

Пред Посебним одељењем Вишег суда у Београду (за ратне злочине), укупно је оптужено 14 лица (претходне године 11 лица), од чега оптужним предлогом није било оптужених лица (претходне године 4 лица), непосредном оптужницом 5 лица (претходне године није било непосредних оптужења) и оптужницом након спроведене истраге 9 лица (претходне године 7 лица).

Као што је изнето у односу на број оптужених лица, у основним јавним тужилаштвима, оптужним предлозима, оптужено је 33.485 лица, што представља 73,35% (претходне године 75,21%) од укупног броја оптужења у основним јавним тужилаштвима, што значи да се ова оптужења односе на дела где је забрањена казна затвора до 5 година (односно од 1.10.2013. године на кривична дела за која је прописана казна затвора до 8 година). Овај податак требало би посебно размотрити од тужилаштва до тужилаштва, а на крају и збирне у Републичком јавном тужилаштву, јер би разматрањем ових података требало да има утицај на поступање тужилаца код кривичних дела у смислу чл. 283. и 284. Законика о кривичном поступку, да би се суд још више растеретио броја предмета, с обзиром да на нивоу Републике у кривичној материји у основним судовима овај рад судова представља преко 50% као и у основним јавним тужилаштвима. Ово се нарочито мора имати у виду с обзиром на надлежност основних судова, а самим тим и стварну надлежност основних тужилаштава.

На основу изнетих података, произилази да је у извештајном периоду оптужено укупно 49.285 лица што је мање од претходне године за 9,56% када су била оптужена 54.492 лица. Међутим, треба имати у виду да је у овом извештајном периоду повећан број споразума о признању кривице, односно кривичног дела које је усвојио суд за 10,48% од претходног извештајног периода, као и да је повећан

број института одлагања кривичног гоњења из чл. 236, односно чл. 237. ЗКП (сада члан 283. ЗКП), за 0,34% у односу на претходни извештајни период.

Судови су донели укупно првостепених одлука против 47.640 лица, што у односу на 50.054 одлуке из претходног периода чини смањење за 4,82%.

2. Структура криминалитета Општи преглед

У структури кривичних дела прописаних Кривичним закоником Републике Србије, доминирају кривична дела против имовине (крађа, тешка крађа, разбојничка крађа и разбојништво), јер је за извршење ових кривичних дела у току 2013. године пријављено укупно 26.200 лица, што је за 12,45% више него претходног извештајног периода, када је било пријављено 23.300 лица. У раду је било нерешених пријава из ранијег периода за ова кривична дела против 11.068 лица, тако да је укупно у раду било код тужилаштва за ова кривична дела пријава против 37.268 лица, што је за 15,61% више него претходног извештајног периода када је укупно у раду за ова кривична дела било пријава против 32.237 лица. Оптужено је укупно 13.006 лица, што је више за 2,85% од претходног периода. Осуђена су 8.863 лица, а у претходном периоду 8.292 лица. Међутим, у тужилаштвима су биле у раду и кривичне пријаве и за остала кривична дела против имовине из главе XXI Кривичног законика у односу према 8.683 новопримљених пријава, што је више за 2,67% него у претходном извештајном периоду. Тако је за кривично дело преваре из чл. 208 КЗ пријављено 3.984 лица, за кривично дело неосновано добијање и коришћење кредита и друге погодности из чл. 209. КЗ пријављено 224 лица, за кривично дело ситна крађа, утаја и превара из чл. 210. КЗ, пријављено 335 лица, за кривично дело изнуда из чл. 214. КЗ пријављено је 300 лица.

Поред изнетог, статистички подаци указују да је за кривична дела против безбедности јавног саобраћаја из главе XXVI КЗ пријављено укупно 10.117 лица, од чега за кривично дело угрожавање јавног саобраћаја из чл. 289. КЗ 7.539 лица, за кривично дело тешка дела против безбедности јавног саобраћаја из чл. 297. КЗ, 2.265 лица, и за остала кривична дела из ове главе 313 лица.

За кривична дела против брака и породице из главе XIX КЗ пријављено је укупно 9.836 лица. Од наведеног броја, 5.748 лица је пријављено за кривично дело насиље у породици из чл. 194. КЗ, док су из претходног извештајног периода у 2013 годину пренете кривичне пријаве поднете против 3.330 лица, тако да су јавна тужилаштва поступала по кривичним пријавама поднетим против укупно 9.078 лица за ово кривично дело. У поређењу са претходном годином када је због овог кривичног дела пријављено 5.540 лица, овај број представља повећање за 208 лица или 3,75%.

За кривична дела која се по претежном заштитном објекту могу сматрати за кривична дела против привреде и службене дужности (прописана главом XXII и главом XXXIII Кривичног законика) пријављена су укупно 12.975 лица. У раду су биле и нерешене пријаве против 7.870 лица, па је тако укупно у раду за ова кривична дела било пријава против 20.845 лица. У поређењу са претходном 2012. годином када су била пријављена укупно 11.864 лица, а заједно са преднетим

нерешеним пријавама поступано према укупно 20.512 лица, то је врло мало повећање за 333 лица или за 1,62%. Тако је на пример за кривично дело злоупотреба службеног положаја из чл.359. КЗ пријављено укупно 3.301 лица што је за 1.060 лица мање него у предходној години, и оваква тенденција се наставља, а пошто је у 2012. години број пријављених смањен за 429 лица. За кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из чл. 234. КЗ, пријављено је 2.821 лице; за кривично дело праће новца из чл. 231. КЗ пријављено је 56 лица; за кривично дело кршење закона од стране судија и јавног тужиоца и његовог заменика из чл. 360. КЗ, пријављена су 1.554 лица; за кривично дело превара у служби из чл. 363. КЗ, пријављено је 90 лица; за кривично дело проневера из чл. 364. КЗ, пријављено је 615 лица; за кривично дело трговина утицајем из чл.366. КЗ, пријављено је 49 лица; за кривично дело примање мита из чл. 367. КЗ, укупно је пријављено 143 лица (предходне године 128 лица) и узимајући у обзир нерешене пријаве против 16 лица из ранијег периода, укупно је у раду било кривичних пријава за ово кривично дело против 157 лица. За кривично дело давање мита из чл. 368. КЗ, пријављено је 99 лица, што са 24 пријаве из ранијег периода чини укупно 123 лица по пријавама у раду (предходне године пријављено је 106 лица). За кривично дело пореска утаја из чл. 229. КЗ, пријављено је 1.297 лица; за кривично дело недозвољена трговина из чл. 243., КЗ пријављено је 388 лица итд.

За кривична дела против државних органа из главе XXIX КЗ, пријављено је 7.046 лица, од чега за кривично дело спречавање службеног лица у вршењу службене радње из чл.322. КЗ – 191 лице; за кривично дело напад на службено лице у вршењу службене дужности из чл. 323. КЗ – 450 лица, а за остала кривична дела из ове главе 6.405 лица.

За кривична дела против здравља људи из главе XXIII. КЗ, пријављено је укупно 6.118 лица од чега за кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из чл. 246. КЗ – 1.879 лица; за кривично дело неовлашћено држање опојних дрога из чл. 246.а КЗ – 3.926 лица; за кривично дело омогућавање уживања опојних дрога из чл. 247. КЗ – 122 лица, те за остала кривична дела из ове главе против 191 лица.

За кривична дела против живота и тела из главе XIII КЗ, пријављена су 5.193 лица, што је смањење за 7% од претходног извештајног периода. Од овог броја, за кривично дело убиство из чл. 113. КЗ пријављено је укупно 251 лице; за кривично дело тешко убиство из чл. 114. пријављено је 127 лица; за кривично дело убиство детета при порођају из чл. 116. КЗ пријављена су 3 лица; за кривично дело нехатно лишење живота из чл. 118., пријављено је 5 лица; за кривично дело навођење на самоубиство и помагање у самоубиству из чл. 119. КЗ пријављена су 2 лица, те за остала кривична дела из ове главе 4.805 лица.

За кривична дела против слобода и права човека и грађанина из главе XIV КЗ, пријављено је укупно 3.974 лица, од чега за кривично дело угрожавање сигурности из чл. 138. КЗ 2.759 лица; за кривично дело злостављање и мучење из чл.137. КЗ -267 лица; за кривично дело изнуђивање исказа из чл.136. КЗ - 31 лице; за кривично дело принуда из чл. 135. КЗ - 161 лице; за кривично дело отмица из чл.134. КЗ- 34 лица, за кривично дело противправно лишење слободе из чл.132. КЗ 123 лица; за кривично дело повреда слободе и исповедања вере и вршења верских обреда из чл.131. КЗ – 8 лица; за кривично дело повреда права употребе језика и

писма из чл. 129. КЗ – 14 лица; за кривично дело повреда равноправности из чл.128. КЗ – 7 лица, те за остала кривична дела из ове главе 570 лица.

За кривична дела против јавног реда и мира из главе XXXI КЗ, пријављено је укупно 5.468 лица, од чега за кривично дело насилничко понашање из чл. 344. КЗ – 2.531 лице; за кривично дело насилничко понашање на спортској приредби или јавном скупу из чл.344.а КЗ – 403 лица; за кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из чл. 348. КЗ – 1.680 лица; за кривично дело недозвољен прелаз државне и границе и кријумчарење људи из чл.350. КЗ – 295 лица; за кривично дело омогућавање злоупотребе остваривања права азила у иностранству из чл.350.а КЗ – 10 лица и за остала кривична дела из ове главе 550. лица.

За кривична дела против правног саобраћаја из главе XXXII КЗ пријављено је 3.180. лица.

За кривична дела против животне средине из главе XXIV КЗ пријављено је укупно 2.234 лица, од чега за кривично дело убијање и злостављање животиња из чл.269. КЗ – 149 лица; за кривично дело уништење, оштећење, изношење у иностранство и уношење у Србију заштићеног природног добра из чл. 265. КЗ – 8 лица; за кривично дело загађивање животне средине из чл.260. КЗ – 3 лица, те за кривично дело непредузимање мера заштите животне средине из чл.261. КЗ – 4 лица, и за остала кривична дела из ове главе 2070 лица.

За кривична дела против опште сигурности људи и имовине из главе XXV КЗ, пријављена су 962 лица, од чега за кривично дело изазивање опште опасности из чл. 278. КЗ – 527 лица; за кривично дело изазивање опасности необезбеђењем мера заштите на раду из чл.280. КЗ – 198 лица, те за остала кривична дела из ове главе 237 лица.

За кривична дела против полне слободе из главе XVIII КЗ пријављено је 452 лица, од чега за кривично дело силовање из чл.178. КЗ 132 лица; за кривично дело обљуба над немоћним лицем из чл.179. КЗ 22 лица; за кривично дело обљуба са дететом из чл.180. КЗ - 55 лица; за кривично дело обљуба злоупотребом положаја из чл.181. КЗ – 1 лица; за кривично дело недозвољене полне радње из чл.182. КЗ – 149 лица; за кривично дело подвођење и омогућавање вршења полног односа из чл.183. КЗ – 11 лица; за кривично дело посредовање у вршењу проституције из чл.184. КЗ – 38 лица; за кривично дело приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију из чл.185. КЗ – 30 лица; за кривично дело навођење малолетног лица на присуствовање полним радњама из чл.185-а КЗ – 2 лица и за кривично дело искоришћавање рачунарске мреже или комуникације другим техничким средствима за извршење кривичног дела против полне слободе према малолетном лицу из чл.185-б КЗ – 1 лице.

За кривична дела против интелектуалне својине из главе XX, пријављено је 116 лица од чега за кривично дело повреда моралних права аутора и интерпретатора из чл. 198. КЗ – 7 лица; за кривично дело неовлашћено искоришћавање ауторског дела и предмета сродног права из чл. 199. КЗ – 102 лица и за кривично дело неовлашћено коришћење туђег дизајна из чл. 202. КЗ – 7 лица.

За кривична дела против човечности и других добара заштићеним међународним правом из главе XXXIV, пријављено је укупно 177 лица од чега за

кривично дело геноцид из чл. 370. КЗ – 44 лица; за кривично дело злочин против човечности из чл. 371. КЗ – 7 лица; за кривично дело ратни злочин против цивилног становништа из чл. 372. КЗ – 26 лица; за кривично дело ратни злочин против ратних заробљеника из чл. 374. КЗ – 5 лица; за кривично дело трговина људима из чл. 388. КЗ – 74 лица; за кривично дело расна и друга дискриминација из чл. 387. КЗ – 4 лица; за кривично дело међународни тероризам из чл. 391. КЗ – 1 лице; за кривично дело угрожавање лица под међународном заштитом из чл. 392. КЗ – 1 лице, те за кривично дело терористичко удруживање из чл. 393.а КЗ – 15 лица.

За кривична дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије, из главе XXVIII КЗ, пријављено је 74 лица од чега за кривично дело изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости из чл. 317. КЗ – 64 лица.

За кривична дела против војске Србије из главе XXXV КЗ, пријављено је 66 лица од чега за кривично дело избегавање војне обавезе из чл. 394. КЗ – 18 лица.

За кривична дела против правосуђа из главе XXX КЗ, пријављено је 1.134 лица, од чега за кривично дело спречавање и ометање доказивања из чл.336. КЗ – 71 лице, док за остала кривична дела из ове главе 1.063 лица.

За кривична дела против безбедности рачунарских података из главе XXVII КЗ, пријављено је 21 лице од чега за кривично дело: оштећење рачунарских података и програма из чл. 298. КЗ – 2 лица; рачунарска саботажа из чл. 299. КЗ – 2 лица; за кривично дело рачунарска превара из чл. 301. КЗ 11 лица, те за кривично дело неовлашћени приступ заштићеном рачунару, рачунарској мрежи и електронској обради података из чл. 302. КЗ – 5 лица, те за остала кривична дела из ове главе против једног лица.

За кривично дело против права по основу рада из главе XVI пријављено је 275 лица, од чега за кривично дело повреда права по основу рада и права из социјалног осигурања из чл. 163. КЗ – 190 лица; за кривично дело злоупотреба права из социјалног осигурања из чл. 168. КЗ – 22 лица; за кривично дело непредузимање мера заштите на раду из чл. 169. КЗ – 10 лица и 53 лица за остала кривична дела из ове главе.

За кривична дела против части и угледа из главе XVII КЗ, пријављено је 67 лица, од чега за кривично дело повреда угледа због расне, верске, националне или друге припадности из чл.174. КЗ – 8 лица и 59 лица за остала кривична дела из ове главе.

На основу сагледавања свих података, може се закључити да су најбројнија по структури кривична дела против имовине из главе XXI КЗ, кривична дела против безбедности јавног саобраћаја из главе XXVI КЗ, кривична дела против брака и породице из главе XIX КЗ; кривична дела против привреде и службене дужности прописаних главама XXII и XXXIII КЗ; кривична дела против државних органа из главе XXIX КЗ; кривична дела против здравља људи из главе XXIII КЗ; кривична дела против живота и тела из главе XIII КЗ; кривична дела против слобода и права човека и грађанина из главе XIV КЗ; кривична дела против јавног реда и мира из главе XXXI КЗ; кривична дела против правног саобраћаја из главе XXXII КЗ; те кривична дела против животне средине из главе XXIV КЗ; кривична дела против полне слободе из главе XVIII КЗ; кривична дела против права по основу рада из главе XVI КЗ; те кривична дела против уставног уређења и безбедности Републике

Србије из главе XXVIII КЗ; кривична дела против војске Републике Србије из главе XXXV КЗ; кривична дела против части и угледа из главе XVII КЗ; као и кривична дела против човечности и других добара заштићених међународним правом из главе XXIV.

IV РАД ПОСЕБНОГ ТУЖИЛАШТВА ЗА БОРБУ ПРОТИВ ВИСОКОТЕХНОЛОШКОГ КРИМИНАЛА

Уводни део

Организација и надлежност Посебног тужилаштва за борбу против високотехнолошког криминала уређени су Законом о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала од 25.07.2005. године и Законом о изменама и допунама Закона о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала који је ступио на снагу 01.01.2010. године.

Специфичност рада Посебног тужилаштва за борбу против високотехнолошког криминала огледа се у стварној и месној надлежности. Наиме, стварна надлежност овог тужилаштва одређена је поменутиим законима и тактивним набрајањем група кривичних дела која под одређеним условима и начину извршења спадају у стварну надлежност Посебног тужилаштва за борбу против високотехнолошког криминала. Поред кривичних дела против безбедности рачунарских података одређених Кривичним закоником, ово тужилаштво надлежно је и за кривична дела против интелектуалне својине, имовине, привреде и правног саобраћаја код којих се као објекат или средство извршења кривичних дела јављају рачунари, рачунарски системи, рачунарске мреже и рачунарски подаци, као и њихови производи у материјалном или електронском облику, ако број примерака ауторских дела прелази 2.000 или настала материјална штета прелази износ од 1.000.000 динара, кривична дела против слобода и права човека и грађанина, полне слободе, јавног реда и мира и уставног уређења и безбедности Републике Србије, која се због начина извршења или употребљених средстава могу сматрати кривичним делима високотехнолошког криминала.

Што се тиче месне надлежности, Посебно тужилаштво за борбу против високотехнолошког криминала је надлежно за гоњење учиниоца кривичних дела на целој територији Републике Србије.

Организација рада и опремљеност Посебног тужилаштва за борбу против високотехнолошког криминала

На рад Посебног тужилаштва за борбу против високотехнолошког криминала, поред Посебног тужиоца, распоређена су два заменика јавног тужиоца, три виша тужилачка помоћника и један уписничар. У свом раду Посебно тужилаштво поступа у свим кривичним предметима који према одредбама Закона о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала и Закона о изменама и допунама Закона о организацији и надлежности државних органа за борбу против високотехнолошког криминала, од

преткривичног поступка до завршетка главног претреса, као и у поступку по редовним и ванредним правним лековима.

Посебни тужилац за високотехнолошки криминал по овлашћењу Републичког јавног тужиоца обавља послове који се односе на контакт са јавношћу и обавештавање јавности о раду тужилаштва, као и о поступању у појединим предметима, а такође обавља и све нормативне и аналитичке послове везане за рад тужилаштва.

Интернет презентација Посебног тужилаштва за борбу против високотехнолошког криминала се налази на интернет адреси www.beograd.vtk.jt.rs и тренутно је у фази израде. За сада, постојећа презентација садржи основне информације о раду и организацији тужилаштва.

Техничка опремљеност Посебног тужилаштва је на задовољавајућем нивоу. Сви запослени имају персоналне рачунаре набављене у току 2011. године, те је тренутна техничка опремљеност одговарајућа захтевима који се намећу у обављању тужилачке функције у оквиру преткривичног и кривичног поступка, а који се пре свега огледају у потреби за прегледом доказног материјала прибављеног у току поступка, извештаја Службе за специјалне истражне методе МУП-а Републике Србије који се односе на вештачења електронске опреме, од којих у великом броју случајева зависи и даља одлука тужилаштва у процесу руковођења преткривичним поступком, а самим тим и ток и исход поступка.

Карактеристике рада Посебног тужилаштва за борбу против високотехнолошког криминала

Укупан број предмета заведен у уписницима Посебног тужилаштва за борбу против високотехнолошког криминала у току 2013. године је 961, од чега је у уписнику познатих учинилаца кривичних дела заведено 160 предмета, у уписнику непознатих учинилаца кривичних дела заведено 243 предмета, а у уписнику осталих кривичних предмета заведено 558 предмета.

У току 2013. године, поднете су кривичне пријаве против 185 лица, у вези којих је поднето 8 захтева за спровођење истраге, 53 предлога за спровођење одређених истражних радњи, 22 оптужна предлога, 37 оптужница, 50 захтева за прикупљање потребних обавештења, уложене су 32 жалбе, док је за 24 лица одбачена кривична пријава.

Што се тиче структуре кривичних дела, поднете су кривичне пријаве против 62 лица због кривичног дела Угрожавање сигурности из чл. 138. КЗ, због кривичног дела Повреда угледа због расне, верске, националне или друге припадности из чл. 174. КЗ против 1 лица, због кривичног дела приказивање, прибављање и поседовање порнографског материјала и искоришћавање малолетног лица за порнографију из чл. 185. КЗ поднете су кривичне пријаве против 16 лица, због кривичног дела неовлашћено искоришћавање ауторског дела или предмета сродног права из чл. 199. КЗ против 19 лица, због кривичних дела против имовине из главе XXI. КЗ против 21 лица, због кривичних дела против привреде из главе XXII КЗ против 8 лица, због кривичног дела фалсификовање и злоупотреба платних картица из чл. 225. КЗ против 9 лица, због кривичног дела оштећење рачунарских података и програма из чл. 298. КЗ поднете су кривичне пријаве

против 2 лица, због кривичног дела рачунарска саботажа из чл. 299. КЗ против 2 лица, због кривичног дела рачунарска превара из чл. 301. КЗ против 6 лица, због кривичног дела неовлашћени приступ заштићеном рачунару, рачунарској мрежи и електронској обради података из чл. 302. КЗ против 5 лица, због кривичног дела изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости из чл. 317. КЗ против 4 лица, због кривичног дела спречавање и ометање доказивања из чл. 336. КЗ поднета је кривична пријава против 1 лица, због кривичног дела примање мита из чл. 367. КЗ поднете су кривичне пријаве против 2 лица, због кривичног дела међународни тероризам из чл. 391. КЗ поднета је кривична пријава против 1 лица, због кривичних дела против слобода и права човека и грађанина из главе XIV КЗ против 4 лица, због кривичних дела против правног саобраћаја из главе XXXII КЗ против 1 лица, због кривичних дела против јавног реда и мира из главе XXXI КЗ против 21 лица.

У вези предузимања кривичног гоњења учинилаца кривичних дела високотехнолошког криминала, Посебно тужилаштво највећи део сарадње остварује са МУП-ом Републике Србије – СБПОК – Одељењем за борбу против високотехнолошког криминала, а значајна и успешна сарадња је остварена и са Одељењем за јавни ред и мир Полицијске управе за град Београд. Сарадња је на високом нивоу и одвија се од самог почетка раду у конкретним предметима, кроз консултације о радњама које треба предузети, као и извештавање Посебног тужилаштва о предузетим радњама, откривеним доказима и учиниоцима кривичних дела, уз активно учешће и присуство поступајућих заменика јавног тужиоца приликом предузимања процесних радњи МУП-а у току преткривичног поступка. Такође је потребно истаћи и сарадњу са Службом за специјалне истражне методе МУП-а Републике Србије која се огледа у проналажењу доказа везаних за извршење кривичних дела високотехнолошког криминала.

Имајући у виду број кривичних предмета по годинама од почетка рада Посебног тужилаштва, и то: за 2007. годину 179 предмета, за 2008. годину 184 предмета, за 2009. годину 237 предмета, за 2010. годину 588 предмета, за 2011. годину 661 предмет, за 2012. годину 788 предмета и за 2013. годину 961 предмета, може се уочити константан пораст броја кривичних дела високотехнолошког криминала у вези којих поступа ово тужилаштво.

Стручно усавршавање

У току 2013. године настављено је стручно усавршавање заменика јавног тужиоца и тужилачких помоћника у Посебном тужилаштву интензивним присуством на стручним семинарима, конференцијама и другим видовима обуке који су од значаја за даљу успешну борбу против високотехнолошког криминала. Велики број стручних скупова узрокован је све већом заинтересованошћу јавности, подизањем свести о значају сузбијања ове врсте криминалитета, као и сарадњом са надлежним државним органима других земаља који се баве откривањем и гоњењем учинилаца кривичних дела високотехнолошког криминала.

У том смислу заменици јавног тужиоца присуствовали су већем броју стручних скупова и то:

Заменик јавног тужиоца учествовао је на конференцији о стратешким приоритетима у сарадњи у борби против високотехнолошког криминала одржаној у Дубровнику у организацији Савета Европе, студијакој посети Румунији – јединици полиције за борбу против високотехнолошког криминала и специјалном тужилаштву Румуније, студијској посети Загребу на тему „Искусства МУП-а Републике Хрватске у приступању Европској Унији – Поглавље 24 правда, слобода и сигурност“, експланаторном скринингу за Поглавље 24 – Правда, слобода и безбедност одржаном у Бриселу, као предавач учествовао на „Курсу за прво реаговање на електронске доказе“ одржаном на Криминалистичко-Полицијској Академији у Земуну.

Заменик јавног тужиоца учествовао је на конференцији о јачању међународне правне сарадње у области високотехнолошког криминала одржаној у Истамбулу, завршној конференцији на тему „Јачање капацитета за борбу против високотехнолошког криминала“ одржаној у Будви у организацији Савета Европе, Конференцији у Привредној комори Србије на тему „Проблеми кривотворене робе путем интернета“, семинару на тему „Јачање права интелектуалне својине“, као предавач учествовао на регионалном семинару на тему „Принудно спровођење права интелектуалне својине“ у Београду.

Тужилачки помоћник учествовао је на Семинару „Борба против сексуалне експлоатације деце“ у организацији Владе Републике Србије - Канцеларије за европске интеграције и фондације „Friedrich Ebert Stiftung“, заједничком семинару за портпароле полиције и тужилаштва о практичној примени најважнијих препорука у погледу комуникације са медијима у контексту новог ЗКП у организацији [Organization for Security and Co-operation in Europe - Mission to Serbia](#) и Републичког јавног тужилаштва, семинару „Основи комуникације са медијима за тужилаштво“ у организацији [Organization for Security and Co-operation in Europe - Mission to Serbia](#) и Републичког јавног тужилаштва, Семинару поводом примене новог Законика о кривичном поступку у организацији Правосудне академије, семинару „*Seminar on Combating Terrorism– EU Standards, International Cooperation and Experiences from Member States*“ у организацији Европске комисије, Осло, Норвешка - семинару „*Training of Trainers' and of the '1st Law Enforcement 1st Responders' Course*“ у организацији „Савета Европе“ о компјутерском криминалу одржаном у Ослу – Норвешка.

Тужилачки помоћник учествовала је на семинару на тему „Курс за прво реаговање на електронски криминал“ одржаном на Криминалистичко-Полицијској Академији, Радионици на тему „Криминал у области интелектуалне својине“ одржаној у Скопљу, Регионалном семинару о принудном спровођењу права интелектуалне својине одржаном у Београду.

Тужилачки помоћник учествовала је на Округлом столу о заштити права интелектуалне својине у софтверској индустрији у организацији Америчке привредне коморе у Београду.

У наредном периоду је потребно наставити са стручним усавршавањем заменика јавног тужиоца и тужилачких помоћника, посебно ради унапређења међународне сарадње надлежних органа и размене искустава обзиром да је то од изузетног значаја за област борбе против високотехнолошког криминала.

Сарадња са Саветом Европе

У оквиру сарадње са Саветом Европе Посебно тужилаштво за високотехнолошки криминал учествовало је и организовало низ активности у оквиру пројекта „Cyber@IPA“. Од многобројних активности, обука, семинара и присуства на разним конференцијама и радионицама, истичемо учешће шефа делегације Републике Србије при Т-СУ Комитету и Посебног тужиоца за високотехнолошки криминал у раду наведеног комитета Савета Европе у току јуна, септембра и децембра 2013. године.

Посебни тужилац за високотехнолошки криминал је у току 2013 године у фебруару, јуну, септембру и децембру као члан Бироа Т-СУ Комитета учествовао и у раду „транс-бордер“ групе овог Комитета „Будимпештанске Конвенције“ Савета Европе, као и у изради новелираних упутстава за примену Конвенције, која су постала саставни део изворног текста, чиме је дат значајан допринос развоју међународног права у овој области, имајући у виду да тренутно само ова Конвенција Савета Европе на планетарном нивоу регулише област високотехнолошког криминала.

V ПОСТУПАЊЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА ПРОТИВ УСТАВНОГ УРЕЂЕЊА И БЕЗБЕДНОСТИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА ПРОТИВ ЧОВЕЧНОСТИ И ДРУГИХ ДОБАРА ЗАШТИЂЕНИХ МЕЂУНАРОДНИМ ПРАВОМ

Кривична дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије-садржана у Глави XXVIII Кривичног законика и кривична дела против човечности и других добара заштићених међународним правом – садржана у Глави XXXIV Кривичног законика, узета у целини, непосредно угрожавају друштвени поредак у његовим основама, а посредно и највећи број других вредности друштва које се штите Кривичним правом.

На основу тога Кривично законодавство настоји да спречи кривичне радње, чији сам ехо изазива потрес друштва, без обзира да ли су те радње довеле до резултата који се њима желео постићи.

У текућем времену, ближој прошлости као и у наредним приодима значај ове две групе кривичних дела постаје све већи у правном поретку. Тај значај произилази на основу читавог низа евидентних околности које намећу тај закључак, а односе се на обејективне чињенице врло сложеног међународног положаја земље, као и унутрашње политичких разлога, чије негативно постојање и трајање није могуће брзо изменити или окончати.

Идејна основа кривичних дела, против уставног уређења и безбедности је иста и у ранијем и у савременом кривичном законодавству. Свака држава у свом кривичном законодавству настоји да обезбеди заштиту власти, друштвено економског уређења, политичког система, своје безбедности и правног поретка или све заједно, свог уставног уређења, али и одређених добара заштићених међународним правом (Глава XXXIV).

Кривична дела против уставног уређења и безбедности земље свим државним системима су у основи политичка кривична дела. Њихов политички карактер

произилази из природе заштитног објекта против којег су управљена и мотива због којих се редовно врше. Заштита власти, њених носилаца, политичко економског система и уставног уређења су вредности које имају политичку садржину. Политички мотив је карактеристика вршења ових кривичних дела, или, то су дела редовно мотивисана политичким побудама самог учиниоца или лица које стоји иза њега или њих.

У начелу, најтежа кривична дела из ове две области, могу чинити појединци али се најчешће врше од стране више, већег броја особа, различито организованих. Често су то веома конспиративне организације чији се центри налазе у иностранству, а који располажу адекватним финансијским средствима за вршење ових криминалних делатности (новац, пропагандни материјал, оружје и др.).

С обзиром на ове чињенице, наш законодавац је, схватајући савремени тренд овог криминалитета и оно што се „испод брега ваља“, односно шта се може очекивати и у нашој земљи, предвидео делом централизовану стварну надлежност за кривично гоњење и пресуђење починилаца одређених ових кривичних дела, тако да од 01.01.2010.године надлежност за кривично гоњење и пресуђење за одређена кривична дела из главе против уставног уређења и безбедности Републике Србије (члан 310. - убиство представника највиших државних органа, члан 311. - оружана побуна, члан 312. - тероризам) и кривична дела из Главе 34., против човечности и других добара заштићених међународним правом (члан 391. - међународни тероризам и члан 393. - финансирање тероризма), је у надлежности Тужилаштва за организовани криминал, а за вођење кривичних поступака одређен је Виши суд у Београду, његово Посебно одељење за организовани криминал, као првостепено за територију целе Републике Србије.

Овакво законодавно решење је адекватно као и у другим кривично-правним системима у Европи.

Наше законодавно решење делом централизоване надлежности за кривично гоњење и пресуђење за наведена кривична дела, фактички и практично ставља Тужилаштво за организовани криминал у центар одговорности за стање криминалитета ових области. Дакле, Тужилаштву за организовани криминал препуштено је кривично гоњење за већи број најтежих кривичних дела из Главе 28. и 34., односно за сва кривична дела из ових области извршена од стране криминалне организације. У том смислу ово Тужилаштво је у практичном смислу надлежно за кривично гоњење починилаца већег броја кривичних дела из наведених области.

Сагледавајући примарни значај кривично-правне заштите државног и друштвеног уређења и безбедности земље и њених грађана, у Републичком јавном тужилаштву је присутна одлучна намера да се овој проблематици криминалитета одреди другачији приступ од ранијег, којег оцењујемо као поприлично незадовољавајући, како у концепцијском тако и у конкретном смислу. Што је и учињено. То значи, да се Републичко јавно тужилаштво сада, у складу са својом новом концепцијом, на најконкретнији начин директно, активно бави овом очигледном проблематиком са свом њеном највишом друштвеном опасношћу, и то тако, што се тужилаштвима првог степена у оквиру њихове садашње законске стварне надлежности пружа максимална стручно-кадровска асистенција и помоћ у свим фазама спровођења кривичног гоњења, и то по претходним иницирањима

Републичког јавног тужилаштва; рачунајући да се само таквим ангажовњем, стручним доприносом и подршком остварују циљеви кривичних поступака. Ради тога, у Републичком јавном тужилаштву је од 2010. године одређен заменик Републичког јавног тужиоца који поред осталог, поступа искључиво по овој проблематици у сарадњи са Републичким јавним тужиоцем.

Разлог за овакав став и за овако ангажовање Републичког јавног тужилаштва у кривичним предметима из ових глава Кривичног законика који су у надлежности и Тужилаштва за организовани криминал али и других надлежних - других месно надлежних виших јавних тужилаштава, као првостепених, произилази из чињеничних закључака донетих у Републичком јавном тужилаштву по разматрању и анализи одређених предмета у којима је поступало Специјално тужилаштво за организовани криминал, у којима је Окружни суд у Београду сада Виши суд - Посебно одељење за организовани криминал донео пресуде, због кривичних дела, удруживање ради противуставне делатности - члан 319. КЗ и кривичног дела тероризам - члан 312. Кривичног законика.

Донете су две пресуде, против у једном предмету 15 лица, у другом, против четири лица. Ове пресуде су донете једна у јуну, друга у септембру 2009. године.

То су предмети „тзв. вехабијског тероризма“ са подручја Новог Пазара, детаљно обрађено у нашим ранијим извештајима. Све што је ту, тада речено остаје да важи као чињенични закључак Републичког јавног тужилаштва, да је реч о планском терористичком наступању, отвореном и огољеном, према нашој земљи са претешким деструктивним последицама по Уставно уређење земље и наших грађана.

Реч је о активностима које имају срачунато, темпорално различити ниво експонирања и чије обуздавање и поништавање је у надлежности пре свега репресивних органа Уставног пројекта Србије.

Републичко јавно тужилаштво је у оквиру тога свесно, значаја, домашаја и могућности терористичких намера и њихове извесности, свесно је и своје законске одговорности заједно са другим надлежним органима јавног поретка.

Стање криминалитета

Због кривичног дела тероризам – чл. 312. КЗ, током 2013. године поднето је пријава против 8 лица која су и оптужена.

Треба имати у виду да је током 2012. године, пријављено 31 лице Тужилаштву за организовани криминал и све пријаве су решене одбачајем.

У 2011. години, пријављена су 52 лица због овог кривичног дела, а ради поређења истичемо и да је нпр. у 2009. години због овог кривичног дела пријављено 4 лица.

Због кривичног дела оружана побуна чл. 311. КЗ, нису подношене кривичне пријаве у извештајном периоду 2013. године, што значи да таквих кривичних радњи није било.

Због кривичног дела изазивање националне, расне и верске мржње и нетрпељивости – чл. 317. КЗ, пријављена су 64 лица. У раду су биле и 4 нерешене кривичне пријаве из претходног периода. Одбачене су кривичне пријаве према 14 лица. Непосредно је оптужено 17 лица. Против 2 лица захтеване су истражне

радње. Против 9 лица захтевано је спровођење истраге. Две истраге су обустављене. Након истраге оптужено је 5 лица. Донето је 15 осуђујућих пресуда од чега на казну затвора 11 и 4 на условну санкцију, док су 4 лица ослобођена. По једној пријави у тужилаштву је рад у току.

Јавни тужиоци су изјављивали 19 жалби против правостепених одлука.

Због кривичног дела диверзија – чл. 313. КЗ, пријављено је једно лице. Кривична пријава се налази на проверама код органа унутрашњих послова.

Тужилаштво за ратне злочине је у свом раду а према статистичком извештају имало укупно 106 кривичних пријава због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва – чл. 372. КЗ. Од тога 26 кривичних пријава је запримљено у извештајном периоду. Одбачено је 14 пријава. Остале су нерешене и то код других органа 25, у јавном тужилаштву 18. Донето је 18 решења о спровођењу истраге. Нерешених истрага је остало 34. Подигнуто је 9 оптужница након истраге.

Донето је 24 осуђујућих пресуда, све, затворске казне.

Због кривичног дела геноцид из чл. 370. КЗ, примљене су 44 кривичне пријаве. Све су решене наредбом за спровођењу истраге.

Због кривичног дела злочин против човечности из чл. 371. КЗ, примљено је пријава против 7 лица. Четири су одбачене, а 2 су остале на раду на крају извештајног периода, док је једна кривична пријава решена на други начин.

Тужилаштво за ратне злочине је током 2012. године поступало по кривичним пријавама против 63 лица, због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва – чл. 372. КЗ.

Због кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника – чл. 374. КЗ, током 2013. године, пријављено је 5 лица, а у раду је било и 8 нерешених пријава из претходног периода. За кривично дело расна и друга дискриминација из чл. 387. КЗ, пријављена су 4 лица, од чега су против 2 лица пријаве одбачене и то по чл. 284. ст. 3. ЗКП, а против 2 лица је захтевано прикупљање потребних обавештења.

Када су у питању друга кривична дела против човечности и других добара заштићених међународним правом, износимо, да су због кривичног дела трговина људима – чл. 388. КЗ пријављена укупно 74 лица, а у раду је била и једна нерешена пријава из претходног периода. Одбачене су пријаве према 2 лица. Против 71 лица је у току истрага. Било је и 46 истрага које нису решене из ранијег периода. После истраге је оптужено је 36 лица. Донето је 46 осуђујућих пресуда, само једна је условна санкција, остале су казне затвора, а донето је и 6 ослобађајућих пресуда. Од уложених (51) жалби јавних тужилаца 10 је уважено, а 17 је одбијено.

Током 2012. године, због овог кривичног дела пријављено је 71 лице. Оптужено је тада 56 лица.

Због кривичног дела трговина децом ради усвојења – чл. 389. КЗ, током 2013. године није било кривичних пријава.

Због овог кривичног дела током 2012. године је пријављено 12 лица.

За кривично дело међународни тероризам из чл. 391. КЗ, Тужилаштву за високотехнолошки криминал пријављено је 1 лице, која пријава је решена на други начин.

Постојала је једна кривична пријава због кривичног дела угрожавање лица под међународном заштитом чл. 392. КЗ и она је решена оптужењем.

Због кривичног дела расна и друга дискриминација – чл. 387. КЗ пријављено је 4 лица. Према два лица је одбачена кривична пријава. Две кривичне пријаве су нерешене на проварама су.

У Републичком јавном тужилаштву се у поступању у овим областима криминалитета планира формирање специјалне базе података почев од свих новопримљених кривичних пријава, ради стицања потпуне – тренутне информисаности о свим фазама кривичног гоњења, али и по свим активностима овог тужилаштва у одређеним предметима од предкривичног па на даље, где ово тужилаштво има важну улогу код утврђивања прецизних квалификација кривичних радњи и ка усмеравању ефикасног кривичног гоњења.

VI КРИВИЧНА ДЕЛА ПРОТИВ ЖИВОТА И ТЕЛА

Кривичним закоником Републике Србије („Сл.гласник РС“ бр.85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013), у глави XIII, члановима 113 – 127. Законика, прописана су кривична дела против живота и тела. У статистичким извештајима тужилаштва, у оквиру ове главе Кривичног законика, посебно се евидентирају кривична дела убиство из чл.113. КЗ, тешко убиство из чл.114. КЗ, убиство на мах из чл.115. КЗ, убиство детета при порођају из чл.116. КЗ, нехатно лишење живота из чл.118. КЗ и навођење на самоубиство и помагање у самоубиству из чл.119. КЗ.

Анализа статистичких података за 2013. годину, условљена је у погледу оцене кретања појединих показатеља стопе криминалитета и поступања јавних тужилаштва по поднетим кривичним пријавама, почетком примене Законика о кривичном поступку („Сл. гласник РС“ бр.72/2011, 101/2011, 121/2012, 32/2013, 45/2013). Имајући у виду датум почетка примене новог Законика о кривичном поступку, статистички подаци приказани су посебно за период 01.01.2013 – 30.09.2013. године, као и за период од почетка примене ЗКП до краја извештајног периода, за сва кривична дела која се посебно евидентирају у извештају, па и за кривична дела против живота и тела.

У току 2013. године, за кривична дела против живота и тела, јавним тужилаштвима поднето је кривичних пријава против укупно 5193 лица, што у поређењу са претходном годином, када је за ова кривична дела пријављено укупно 5584 лица, представља смањење за 7 процената. Укупном броју пријављених лица, треба додати и кривичне пријаве поднете у току претходног извештајног периода, које нису решене и то кривичне пријаве поднете против 4699 лица, тако да су тужилаштва у 2013. години, поступала по кривичним пријавама поднетим против укупно 9892 лица, због кривичних дела против живота и тела. У поређењу са претходном годином, када су тужилаштва поступала по кривичним пријавама поднетим против укупно 10.110 лица, овај број пријављених лица представља смањење за 2,16 процената.

Кривичне пријаве поднете против 1453 лица, јавна тужилаштва решила су одбачајем, што представља 14,69 процената од укупног броја кривичних пријава које су биле у раду. Наведени проценат одбачаја представља повећање у односу на претходни извештајни период, када је тај проценат износио 10,30.

У току извештајног периода нису решене кривичне пријаве поднете против укупно 4216 лица, што у односу на претходну годину, када нису решене кривичне пријаве поднете против укупно 4705 лица, представља смањење за 10,39 процената. У извештајном периоду, није било кривичних пријава решених применом одредбе члана 18. Кривичног законика, док су током 2012. године, применом наведене одредбе, решене пријаве против 2 лица.

У извештајном периоду, оптужено је укупно 2980 лица. У структури оптужних аката, поднето је највише оптужних предлога и то 2564, затим 397 оптужница након спроведене истраге и 19 непосредних оптужница.

У периоду од 01.10-31.12.2013. године, виша и основна јавна тужилаштва донела су 95 наредби за спровођење истраге и оптужено је 297 лица, од ког броја је поднето 256 оптужних предлога, 40 оптужница након истраге и 1 непосредна оптужница.

До краја извештајног периода, судови су донели укупно 3467 одлука, од ког броја 2669 осуђујућих пресуда, 351 пресуду којом се оптужба одбија и 323 ослобађајуће пресуде. Од укупног броја осуђујућих пресуда, 624 лица осуђено је на казну затвора, 212 на новчану казну, у односу на 45 лица изречена је казна рада у јавном интересу, према 31 лицу изречене су судске опомене, док су условне осуде изречене према 1722 лица. Мере безбедности изречене су према 30 лица, од казне су ослобођена 3 лица.

Из статистичких података произилази да су у извештајном периоду јавни тужиоци изјавили укупно 1031 жалби, од ког броја је на одлуку о кривичној санкцији изјављено 585 жалби. Судови су одлучили о 714 изјављених жалби, уважена је 251 жалба, од ког броја због одлуке о казни 115, док је 463 жалби одбијено, од ког броја због одлуке о казни 248. Од почетка примене новог ЗКП, виша и основна јавна тужилаштва изјавила су укупно 149 жалби.

Кривично дело убиство - члан 113. КЗ

У извештајном периоду, због кривичног дела убиство, пријављено је укупно 251 лице, што у односу на претходну годину, када је због овог кривичног дела пријављено 268 лица, представља смањење за 6,34% процената. Када се овом броју кривичних пријава дода и 5 нерешених кривичних пријава из ранијег периода, јавна тужилаштва су у овом периоду поступала по кривичним пријавама поднетим против укупно 256 лица.

Одбачајем је решено 17 кривичних пријава, док су у претходном извештајном периоду, због овог кривичног дела одбачене кривичне пријаве поднете против 28 лица. На крају извештајног периода, нису решене кривичне пријаве поднете против 16 лица. Поднета су 162 захтева за спровођење истраге и донето 47 наредби за спровођење истраге, док је у извештајном периоду, због кривичног дела убиство из чл.113. КЗ, оптужено укупно 158 лица, што представља 66,11 процената од укупног броја пријава које су биле у раду након одбачаја.

На затворску казну осуђено је 188 лица, ослобађајуће пресуде донете су у односу на 13 лица, у односу на 5 лица донете су одбијајуће пресуде.

Јавни тужиоци су изјавили 176 жалби против пресуда донетих због кривичног дела убиство, а највећи број жалби и у овом извештајном периоду,

изјављен је због одлуке о казни и то 111 жалби, што представља 63,07 процената укупно изјављених жалби. У поређењу са процентом изјављених жалби због одлуке о казни у претходном извештајном периоду, који је износио 73,8%, уочава се смањење процента изјављених жалби јавних тужилаца због одлуке о казни.

У периоду од 01.01-31.12.2013. године, судови су уважили укупно 31 жалбу, од ког броја је због одлуке о казни уважено 15 жалби, док је одбијено укупно 68 жалби, од ког броја је због одлуке о казни изјављено 46 жалби.

Анализа статистичких података за кривично дело убиство из чл.113. КЗ, у односу на претходни извештајни период, не указује на значајнија одступања, како у погледу броја пријављених лица, тако и у погледу активности јавних тужилаштва.

Кривично дело тешко убиство – члан 114. КЗ

У току 2013. године, због кривичног дела тешко убиство из чл.114. КЗ, поднете су кривичне пријаве против укупно 127 лица, од ког броја је Тужилаштву за организовани криминал поднето кривичних пријава против 7 лица. У току претходног извештајног периода, због овог кривичног дела пријављено је укупно 123 лица.

Јавна тужилаштва су у извештајном периоду поступала по кривичним пријавама поднетим против укупно 131 лица, имајући у виду да броју пријављених лица треба додати и нерешене кривичне пријаве из претходне године.

Кривичне пријаве поднете против 6 лица решене су одбачајем, док на крају извештајног периода није било нерешених кривичних пријава поднетих због овог кривичног дела.

У извештајном периоду поднето је 85 захтева за спровођење истраге и донете су 33 наредбе за спровођење истраге.

Судови су донели укупно 104 пресуде, од чега 100 осуђујућих и 4 ослобађајуће.

Јавна тужилаштва су изјавила укупно 84 жалбе, од ког броја је због одлуке о казни изјављено 59 жалби, уважено је 19 жалби, од чега због одлуке о казни 6, а одбијене су 33 жалбе, од чега због одлуке о казни 18 жалби.

У извештајном периоду, притвор је одређен против 103 лица.

VII КРИВИЧНА ДЕЛА СА ЕЛЕМЕНТИМА НАСИЉА

Кривично дело силовање – члан 178. КЗ

У току извештајног периода, због кривичног дела силовање из чл.178. КЗ, пријављено је укупно 132 лица, што у односу на претходни извештајни период, када је због овог кривичног дела пријављено 157 лица, представља смањење за 15,92 процента. Када се броју пријављених лица дода број нерешених кривичних пријава из претходне године, тужилаштва су у извештајном периоду поступала по кривичним пријавама поднетим против укупно 139 лица, због кривичног дела силовање.

Одбачајем је решено 20 кривичних пријава, или 14,39 процената од укупног броја пријављених лица, што у поређењу са претходном годином, када су

одбачајем решене кривичне пријаве поднете против 33 лица, представља смањење од 6,62 процента. На крају извештајног периода, нису решене кривичне пријаве поднете против 10 лица.

Захтев за спровођење истраге поднет је против 79 лица, донето је 26 наредби за спровођење истраге. Против 24 лица истрага је обустављена, а након спроведене истраге, оптужено је 79 лица.

Судови су у извештајном периоду донели укупно 89 пресуда. У структури пресуда, највећи број је осуђујућих и то 69, од ког броја је на казну затвора осуђено 64 лица, према 1 лицу изречена је мера безбедности, донето је 17 ослобађајућих пресуда и 3 одбијајуће. Изречена је једна мера безбедности обавезно психијатријско лечење и чување у установи и три мере безбедности обавезно лечење алкохоличара.

Против донетих пресуда, јавни тужиоци изјавили су 66 жалби (претходне године 87 жалби), од ког броја је због одлуке о казни изјављена 41 жалба (претходне године 58 жалби). Од укупног броја изјављених жалби, судови су уважили 15 жалби, од ког броја 4 због одлуке о казни. Одбијене су 33 жалбе јавних тужилаца, од ког броја 20 због одлуке о казни.

У извештајном периоду, притвор је одређен против 79 лица, што представља повећање у односу на претходну годину, када је притвор одређен против 60 лица.

Кривично дело разбојничка крађа – члан 205. КЗ и разбојништво – члан 206. КЗ

Према достављеним статистичким подацима, у току извештајног периода, због кривичних дела разбојничка крађа из чл.205. КЗ и разбојништво из чл.206. КЗ, поднете су кривичне пријаве против укупно 1686 лица. Када се броју пријављених лица дода број нерешених кривичних пријава из претходног периода (181), јавна тужилаштва су поступала по кривичним пријавама поднетим против укупно 1867 лица. У поређењу са претходном годином, када је због ових кривичних дела пријављено укупно 1817 лица, уочава се повећање броја пријављених за 2,75 процената.

Кривичне пријаве су одбачене против 69 лица, или 3,70 процената, док су током 2012. године, кривичне пријаве одбачене против 73 лица или 4,01 процената.

Током извештајног периода поднето је 1027 захтева за спровођење истраге и донета 231 наредба за спровођење истраге, оптужено је укупно 1014 лица, од ког броја је поднето 37 оптужних предлога, 58 непосредних оптужница и 919 оптужница након истраге.

Судови су донели укупно 1155 пресуда, од ког броја 1072 осуђујућих. На казну затвора осуђено је 793 лица или 73,97 процената осуђујућих пресуда. У односу на претходни извештајни период, када је на затворску казну осуђено 87,85 процената оптужених, уочава се смањење за 13,88 процената. На новчану казне осуђено је 18 лица, изречено је 247 условних осуда или 23,04 процента од укупног броја осуђујућих пресуда. Изречено је 14 мера безбедности, 2 казне рада у јавном интересу, 1 судска опомена, док је 1 лице ослобођено од казне.

Од укупног броја донетих пресуда, судови су донели 62 ослобађајуће пресуде, 21 одбијајућу, против 38 лица поступак је обустављен по оптужењу.

Јавни тужиоци су изјавили укупно 561 жалбу, од ког броја су због одлуке о казни изјављене 454 жалбе, уважено је 100 жалби, од ког броја због одлуке о казни 69 жалби, одбијено је укупно 299 жалби, од тога због одлуке о казни 206 жалби.

Притвор је одређен против 515 лица.

Кривично дело насиље у породици – члан 194. КЗ

У току извештајног периода, због кривичног дела насиље у породици из чл.194. КЗ, пријављено је укупно 5748 лица, док су из претходног извештајног периода, у 2013. годину пренете кривичне пријаве поднете против 3330 лица, тако да су јавна тужилаштва поступала по кривичним пријавама поднетим против укупно 9078 лица. У поређењу са претходном годином, када је због овог кривичног дела пријављено 5540 лица, овај број представља повећање за 208 лица или 3,75 процената.

Одбачајем су решене кривичне пријаве поднете против 2033 лица, што представља 22,39 процената од укупног броја пријава које су биле у раду, а у поређењу са претходном годином, када је проценат одбачаја износио 19,47, представља повећање за 2,92 процента. До краја извештајног периода, нису решене кривичне пријаве поднете против 3477 лица, или 38,30 процената од укупног броја кривичних пријава.

Оптужено је укупно 2674 лица, од ког броја су поднете 362 оптужнице након истраге, 2286 оптужних предлога и 26 непосредних оптужница.

У извештајном периоду, судови су донели 2312 пресуда (претходне године укупно 2511 пресуда), од ког броја 1987 осуђујућих. На казну затвора осуђено је 533 лица, што представља 26,82% процената осуђујућих пресуда (током 2012. године, на казну затвора је осуђено 25,72% оптужених лица). Условна осуда изречена је према 1386 лица или 69,75% од укупног броја осуђујућих пресуда (у току 2012. године тај проценат је износио 69,68%), судска опомена изречена је према 10 лица, мере безбедности изречене су према 37 лица, на новчану казну осуђено је 24 лица, на рад у јавном интересу 13 лица, 1 лиценослобођено је од казне, док је према 191 лицу поступак обустављен (током претходне година, поступак је обустављен према 209 лица). У односу на 131 лице донета је ослобађајућа пресуда, према 194 лица одбијајућа.

У току 2013. године, јавна тужилаштва су изјавила укупно 483 жалбе, од ког броја због одлуке о казни 260 жалби, уважено је 118 жалби, од тога због одлуке о казни 59 жалби, одбијено је 259 жалби, од ког броја због одлуке о казни 137 жалби.

Притвор је одређен против 325 лица или 3,58 процената од укупно пријављених лица, што је на приближно истом нивоу као и претходне године, када је притвор одређен у 3,86 процената у односу на укупан број пријављених лица за ово кривично дело.

VIII СТАЊЕ И КРЕТАЊЕ ПРИВРЕДНОГ КРИМИНАЛИТЕТА И РАД ОДЕЉЕЊА ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

Откривање, пријављивање и процесуирање

Током 2013. године за кривична дела која се по претежном заштитном објекти могу сматрати за кривична дела против привреде и службене дужности (прописана главама XXII и XXXIII Кривичног законика) у Републици Србији пријављена су укупно 12.975 лица. У раду су биле и нерешене пријаве против 7.870 лица, па је тако укупно у раду за ова кривична дела било пријава против 20.845 лица (претходне године укупно је у раду било пријава против 20.512 лица), што је повећање за 1,62%. У поређењу са претходном, 2012. годином, када су била пријављена укупно 11.864 лица, у извештајном периоду је пријављено 12.975 лица, или више за 1.111 лица, односно више за 9,36%.

Највећи број кривичних пријава за ова кривична дела поднела је полиција, и то против 6.919 лица, односно 53,33% од укупно пријављених, што је мало смањење у односу на удео у претходној години, који је износио 54,82%. Сви други државни органи поднели су пријаве против укупно 1.962 лица, или 15,12%. По иницијативи самих јавних тужилаштава у поступку је било 361 лице (претходне године 180 лица). Оштећени су за ова кривична дела пријавили 2.912 лица.

Имајући у виду специфичности ове врсте криминалитета и сложеност поступања у његовом откривању, специјализовани органи усавршавају и побољшавају свој рад на откривању овог криминалитета, с обзиром на то да на тим пословима раде и посебно формиран тимови при Министарству унутрашњих послова и у оквиру Службе за борбу против организованог криминала, као и у другим државним органима овлашћеним за подношење кривичних пријава - финансијска полиција и Управа за спречавање прања новца при Министарству финансија, уз координацију са тужилаштвом, као руководећим органом у предистражном и истражном поступку. Циљ је да се рад на откривању све више специјализује ради побољшања квалитета кривичних пријава и обезбеђења свих релевантних доказа.

Пошто рад на откривању криминалитета у овој области захтева све већу стручност и техничку опремљеност, нужна је сарадња и координација свих учесника у откривању и гоњењу, на чему се посебно инсистира, а што је и обавеза у примени усвојених докумената, као што су националне стратегије и акциони планови за борбу против корупције и спречавање прања новца и финансирање тероризма; а што је било и предмет анализа на заједничким стручним састанцима и семинарима тужилаца са представницима ових органа поводом појединих начелних питања и договора у тој области, као и предмет споразума о сарадњи које Републичко јавно тужилаштво закључује са другим надлежним државним органима.

Откривње и процесуирање у овој области и даље представља проблем када су подносиоци кривичних пријава оштећена правна лица, пошто су, с једне стране, такви поднесци често недовољно стручно обрађени и аргументовани, а с друге стране, део таквих пријава резултат је међусобног сукобљавања интереса постојећих и бивших руководних структура, с обзиром на процесе власничке трансформације и њихове последице. Такве пријаве су стога често уопштене, са селективном документацијом, обухватају јако дуг временски период, уз субјективне процене да се ради о кривичним делима, што захтева спровођење

дуготрајних провера, а последица је да у таквим случајевима одлуке тужиоца у јавности наилазе на отпор и на неразумевање.

Најважнији криминогени фактори у овој области и даље проистичу из процеса власничких трансформација и делатности у вези са тзв. „транзицијом“, пошто приватизација и њене последице по делатност привредних субјеката, још увек нису довољно и ефикасно контролисани од стране државе у оквиру постојеће законске регулативе; недостатак ефикасне и стручне контроле пословања предузећа; лажни промет преко „фантомских“ и „перачких“ предузећа, фалсификована документација таквих предузећа, која се често користи као улазна, односно излазна документација за робу без легалног порекла, дакле, за убацивање кријумчарене или робе произведене „на црно“ (без евидентирања у пословним књигама) у легалне токове.

Откривање и процесуирање отежава и парцијално проверавање и контроле пословања привредних субјеката, јер је тако немогуће открити незаконитости у пословању, будући да је пословном односу дат привид легалности. Стога је неопходно инсистирати на вршењу провера и контрола истовремено код свих учесника у конкретним пословним односима, како би се упоређивањем пословне документације утврдило који су пословни односи лажно приказани кроз ту документацију, чиме би се увек испратили сви токови робе и новца.

Истовремено, модерне технологије утицале су на значајне промене у области платног промета, на промене начина плаћања и на измене структуре средстава плаћања, у којој је све мањи удео готовог новца и класичних средстава безготовинског плаћања, што указује на неопходност специјализације и сарадње органа откривања и гоњења, а с обзиром на спровођење тужилачке истраге у новој кривичној процедури, и на неопходност кадровског јачања тужилаштва стручњацима у области финансијске форензике.

Поступање по кривичним пријавама и исходи кривичних поступака

Од укупног броја пријављених лица 20.845 (од чега за кривична дела са коруптивним елементом 13.369 лица или 64,14%), према којима је поступано у току 2013. године, тужилаштва су одбацила кривичне пријаве против 3.943 лица (од чега 2.897 за кривична дела са коруптивним елементом), односно 18,92%, што је незнатно смањење него у претходној години, када је укупан удео одбачаја износио 19,94%, те је тако у раду након одбачаја укупно било пријава против 16.902 лица, од чега против 10.472 лица за кривична дела са коруптивним елементом.

Оптужницом без спровођења истраге, оптужено је 438 лица (од чега 357 за кривична дела са коруптивним елементом), и то у периоду од 01.01. до 30.09.2013.године - 336 лица (од чега за кривична дела са коруптивним елементом 265 лица), а у периоду од 01.10. до 31.12.2013.године - 102 лица (од чега за кривична дела са коруптивним елементом 92 лица), док Тужилаштво за организовани криминал у извештајном периоду није имало непосредних оптужења. Оваква оптужења су повећана у односу на претходну годину, када је оптужено 191 лице. Оптужни предлог поднет је против 2.094 лица (од чега 967 за кривична дела са коруптивним елементом), и то у периоду од 01.01. до 30.09.2013.године, против

1.830 лица (од чега за кривична дела са коруптивним елементом 831 лице), а у периоду од 01.10. до 31.12.2013.године - 263 лица (од чега за кривична дела са коруптивним елементом 129 лица), док је Тужилаштво за организовани криминал у извештајној години оптужним предлогом оптужило 1 лице за кривично дело са коруптивним елементом. Број отпужења оптужним предлогом је смањен у односу на 2012.годину, када је оптужено 2.681 лице.

Спровођење истраге у периоду од 01.01. до 30.09.2013.године, захтевано је против 2.622 лица, а у периоду од 01.10. до 31.12.2013.године, донето је наредби за спровођење истраге против 373 лица, док је Тужилаштво за организовани криминал у извештајном периоду донело укупно наредби за спровођење истраге против 154 лица, те је тако укупно било истрага против 3.149 лица, или 18,63% од броја преосталих лица након одбачаја (16.902), што представља незнатно смањење у односу на претходну годину (20,59%). У извештајном периоду, биле су у раду и нерешене истраге из ранијег периода против 5.816 лица, те је тако укупно било у току 2013. године у раду истрага против 8.965 лица (од чега 5.356 за кривично дело са коруптивним елементом), што је мање за 844 лица него у претходној 2012. години. По окончању истраге, оптужена су укупно 2.454 лица (од чега 1.560 за кривична дела са коруптивним елементом), што представља смањење у односу на претходну годину (2.552 лица). Иначе, од овог броја, у периоду од 01.01. до 30.09.2013.године оптужницом након истраге, виша и основна јавна тужилаштва су оптужила 2.083 лице (од чега за кривична дела са коруптивним елементом 1.259 лица), а у периоду од 01.10. до 31.12.2013.године, виша и основна јавна тужилаштва су оптужила 196 лица (од чега за кривична дела са коруптивним елементом 133 лица), док је Тужилаштво за организовани криминал у извештајном периоду након истраге оптужило 175 лица (од чега 168 за кривична дела са коруптивним елементом), тако да је у извештајном периоду укупно оптужено 4.986 лица (од чега 2.878 лица за кривична дела са коруптивним елементом или 57,72% од укупно оптужених лица). Истрага је обустављена према 433 лица (од чега 220 за кривична дела са коруптивним елементом), што је смањење у односу на 2012. годину, када је било 575 обустава. Истрага је прекинута према 131 лицу (од чега 57 за кривична дела са коруптивним елементом).

Према 4.524 лица (од чега 2.651 за кривична дела са коруптивним елементом), остале су нерешене истраге на крају извештајног периода, што је смањење у односу на претходну годину када је било 5.905 нерешених истрага.

Укупно су оптужена 4.986 лица, или 29,50% од укупног преосталог броја лица која су била у раду након одбачаја (16.902), док је у претходној години тај проценат износио 33.03%.

Првостепени судови су донели одлуке према укупно 3.746 лица, од чега 2.195 за кривична дела са коруптивним елементом (претходне године према 4.375 лица). Од тога, осуђујуће пресуде донете су према 2.310 лица (од чега 1.165 за кривична дела са коруптивним елементом), или 61,67% од укупног броја донетих одлука, док је претходне године тај проценат износио 57,64%.

Ослобађајуће пресуде донете су према 638 лица (од чега 418 за кривична дела са коруптивним елементом), или 17,03% од укупног броја одлука (претходне године према 788 лица), а одбијајућа према 451 лицу (од чега 201 за кривична дела са коруптивним елементом), односно 12.04% од броја пресуђених случајева

(претходне године према 465 лица). У односу на 347 лица, поступак је обустављен након оптужења (од чега 161 за кривична дела са коруптивним елементом), док је претходне године било 600 обустава.

Јавни тужиоци изјавили су жалбе у односу на укупно 1.499 лица, од чега 885 за кривична дела са коруптивним елементом (у 2012. години 1.636 лица), односно 40,02% у односу на све донете одлуке (3.746, а у претходној години тај проценат износио је 37,39%).

Од укупног броја жалби, 515 (од чега 334 за кривична дела са коруптивним елементом) изјављено је само због одлуке о казни или 34,36% од укупно изјављених жалби.

Другостепени судови уважили су жалбе у односу на 461 лице (од чега 194 за кривична дела са коруптивним елементом), или 30,75% од укупног броја уложених жалби, док је у претходном извештајном периоду тај успех жалби био 19,98%.

Само због одлуке о казни уважене су 154 жалбе (од чега 81 за кривична дела са коруптивним елементом), или 33,41% од укупног броја уважених жалби, а претходне године 41,28%.

Одбијене су укупно 592 жалбе (од чега 344 за кривична дела са коруптивним елементом), или 39,49% од укупног броја уложених жалби.

Другостепени судови укупно су разматрали и донели одлуке по 1.053 жалбе (од чега 538 за кривична дела са коруптивним елементом), што у односу на укупан број од 1.499 жалби, представља 70,25%, што указује да по великом броју жалби у извештајном периоду другостепени судови нису донели одлуке, али је резултат ипак повољнији у односу на претходну годину, када је тај проценат био 53,42%.

Структура осуђујућих пресуда пема врсти изречене санкције је следећа:

Казна затвора изречена је према 639 лица (од чега 420 за кривична дела са коруптивним елементом), или 27,66% од укупног броја осуђујућих пресуда, док је претходне године тај проценат износио 28,31%; условна осуда изречена је према 1.529 лица, или 66,19% од укупног броја осуђујућих пресуда, што представља процентуално повећање за 1,92% у односу на претходну годину, када је то износило 64,27%. Новчана казна је изречена према 124 лица или 5,37% у односу на осуђујуће пресуде (претходне године 5,70%). Судска опомена је изречена према 4 лица, док је претходне године изречена према 2 лица. Новчана казна, као споредна, изречена је према 329 лица (претходне године према 384 лица). Када су у питању новоуведене казне у КЗ - рад у јавном интересу, изречен је у односу на 3 лица, као и претходне године. Укупно 3 лица су ослобођена од казне, а у претходној години је било 26 таквих лица. Након оптужења против 347 лица обустављен је поступак (од чега 161 за кривична дела са коруптивним елементом), а претходне године таквих обустава било је према 600 лица.

Мере безбедности и то: забрана обављања позива, делатности или дужности, изречене су према 42 лица, што је смањење у односу на претходну годину, када је било 68 лица; одузимање предмета у односу на 139 лица (од чега према 20 лица за кривично дело са коруптивним елементом), што је смањење у односу на претходну годину када је одузето од 162 лица (од чега према 27 лица за кривична дела са коруптивним елементом); док је имовинска корист одузета од 747 лица (од чега за кривична дела са коруптивним елементом против 705 лица), што је повећање за 491

лице или 191,80% од претходне године, када је имовинска корист одузета од 256 лица (од чега за кривична дела са коруптивним елементом против 194 лица).

Структура привредног криминалитета

Кривично дело злоупотреба службеног положаја - члан 359. КЗ

За ово кривично дело у 2013.години пријављено је укупно 3.301 лица, што је за 1.060 лица мање него у претходној години и оваква тенденција се наставља, пошто је у 2012.години број пријављених смањен за 429 лица. Међутим, у 2013.години на смањење броја пријављених утицао је почетак примене од 15. априла нових одредаба у Кривичном законнику, којима је уведено ново кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица, из члана 234. КЗ, због чега је део кривичних пријава усмерен ка том кривичном делу. Како су у извештајној години у раду биле и нерешене пријаве из ранијих периода у односу на 2.579 лица, укупно у раду за ово кривично дело било је пријава против 5.880 лица, што је смањење у односу на претходну годину за 1.771 лица.

Министарство унутрашњих послова поднело је пријаве против 1.880 лица, или 56,95% од укупног броја пријављених лица у извештајном периоду. Оштећени су пријавили укупно 757 лица, или 22,93%; по иницијативи јавног тужиоца поступано је против 116 лица, или 3,51%; други државни органи пријавили су 349 лица, или 10,57%, а остали подносиоци – 199 лица, или 6,02%. Одбачене су пријаве против 1.193 лица, што је 20,28% од укупног броја пријава у раду (претходне године тај проценар је износио 17,51%). На крају извештајног периода остало је нерешених пријава код других органа у односу на 1.393 лица, а у јавном тужилаштву у односу на 268 лица.

У 42 случаја тужилаштва су одлучивала по приговорима оштећених због одбачаја кривичне пријаве, од чега је до краја године усвојен 1, а одбијено 37 приговора; док је у 3 случаја одлучивано у предметима враћеним из суда као приговори супсидијарних тужилаца, а од тога је 1 приговор одбијен.

Захтев за спровођење истраге поднет је против 712 лица у периоду од 01.01. до 30.09.2013.године, док је по новом ЗКП наредбом јавног тужиоца спроведена истрага против 123 лица, што је укупно 835 лица под истрагом (претходне године било је 1.501 лице), док је из ранијег периода било нерешених истрага против 2.178 лица, што заједно чини број од 3.013 лица обухваћених истрагом (претходне године укупно 4.338 лица).

Истражни поступак завршен је обуставом према 150 лица (претходне године 254 лица), док су до краја извештајне године истраге остале нерешене према 1.376 лица (претходне године 2.672 лица).

По завршетку истраге оптужено је укупно 679 лица (претходне године 1.140 лица), од чега у периоду до 30.09.2013.године-591 лице, док је Тужилаштво за организовани криминал оптужило 26 лица. Оптужница без спровођења истраге поднета је против 41 лица, од чега у периоду до 30.09.2013.године против 36 лица. Оптужни предлог поднет је против укупно 503 лица, од чега у периоду до 30.09.2013.године против 454 лица, док је Тужилаштво за организовани криминал

оптужило 1 лице. Оптужни акти тиме су поднети против укупно 1.223 лица, што је знатно мање у односу на претходну годину (2.011 лица), а углавном, последица поменуте измене КЗ и процесуирања одговорних лица за кривично дело из члана 234. КЗ.

Према оптужењима, у току претходне и ранијих година учињено је 1.686 кривичних дела, а 718 у извештајном периоду.

Према занимању оптужених, у категорију локалних функционера спада 52 лица, а у категорију републичких 26 оптужених, док 232 спадају у категорију директора (укључујући и директоре као одговорна лица у периоду до 15.04.2013.године).

До краја 2013. године, тужилаштва су закључила са окривљенима 30 споразума о признању кривичног дела, суд је прихватио 24 споразума, а 3 су одбијена.

Првостепене пресуде изречене су према укупно 1.116 лица (у претходној години 1.498 лица) од чега осуђујућих против 606 лица, или 54,30% донетих пресуда (претходне године 58,01%), ослобађајућих 284, или 25,44% (претходне године 22,09%), а одбијајућих 146, односно 13,08% донетих пресуда (претходне године 7,40%).

У структури осуђујућих пресуда и даље су доминантне условне осуде које су изречене према 342 лица, или 56,43% од укупног броја осуђујућих пресуда, што је ипак мало смањење у односу на претходну годину када је тај проценат износио 58,22%; потом следи казна затвора - према 264 лица, или 43,56% (што је повећање у односу на претходну годину када је тај проценат износио 35,67%). Новчана казна, као споредна, изречена је према 13 лица. Када су у питању мере безбедности, у 17 случајева изречена је забрана обављања позива, делатности или дужности (претходне године 19); у 72 случаја изречено је одузимање имовинске користи (претходне године 128); док је од 13 лица изречено одузимање предмета (претходне године 10).

Тужилаштва су изјавила укупно 587 жалби, или 53,07% од укупног броја донетих пресуда (од тога 201 само због одлуке о казни), уважене су 103 жалбе, или 17,54% од уложених (од тога 31 само због одлуке о казни), или 15,42% те врсте жалби, док је одбијено 208 жалби, што је 35,43% од укупног броја жалби. Према 144 лица за ово кривично дело био је одређен притвор преко 3 дана.

Кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица – члан 234. КЗ

Ово кривично дело успостављено је изменама Кривичног законика 2012. године и та одредба примењује се од 15.4.2013. године. Од тада па до краја 2013. године, за ово кривично дело пријављено је укупно 2.821 лице. Министарство унутрашњих послова поднело је пријаве против 1.710 лица, што је 60,61% од укупног броја пријављених; други државни органи пријавили су 593 лица, или 21,02%, док су по иницијативи јавних тужилаштава пријављена 142 лица, односно 5,03% од укупног броја пријављених. Одбачено је 109 пријава, или 3,86% од укупног броја пријављених. По приговорима оштећених у смислу чл. 51. ЗКП, одлучивано је у 3 случаја и ти приговори су одбијени, као неосновани. На крају

2013. године остало је нерешено пријава код других органа, против 564 лица, док је 208 пријава остало нерешено у јавним тужилаштвима.

У периоду од 1.1. до 30.9.2013. године, тужилаштва су поднела захтеве за спровођење истраге против 727 лица, док је у периоду од 1.10. до 31.12. исте године донето наредби јавног тужиоца за спровођење истраге против 260 лица. Тужилаштва су у том периоду поступала и у односу на 321 лице у предметима по захтевима за спровођење истраге, у односу на које суд није донео решење до 1.10.2013. године. Истрагом је било обухваћено укупно 987 лица, што је 34,98% од укупног броја пријављених за ово кривично дело. Истрага је у извештајном периоду обустављена против укупно 15 лица, а на крају 2013. године, остало је нерешених истрага против укупно 745 лица, што је последица и околности да је у питању ново кривично дело.

У току 2013. године, за ово кривично дело оптужено је укупно 961 лице, од чега 88 оптужним предлогом, 262 оптужницом без спровођења истраге и 611 оптужницом по спроведеној истрази. У периоду после 1.10.2013. године, оптужница је подигнута против 58 лица, оптужни предлог против 37, а оптужница без спроведене истраге против 73 лица; док је Тужилаштво за организовани криминал поднело оптужнице против 141 лица. Када је у питању својство оптужених у односу на оштећене, 473 лица припадају категорији одговорних лица, од чега су 56 директори, док је 126 оптужених у категорији спољних лица.

Првостепене пресуде донете су према укупно 120 лица, од чега 74 осуђујуће, или 61,66% свих донетих пресуда; у односу на 32 лица поступак је обустављен по оптужењу, према 20 лица донете су ослобађајуће пресуде или 16,66% свих пресуда; док је у односу на 26 лица донета одбијајућа пресуда, или 21,66% пресуда. Према структури осуђујућих пресуда, 46 лица осуђено је на казне затвора (62,16% осуђујућих пресуда), према 26 лица, или 35,13% изречена је уловна осуда, док су 2 лица осуђена на новчане казне, а према 12 лица изречена је новчана казна, као споредна.

Када се ради о мерама безбедности, према 2 лица изречена је забрана вршења позива, делатности и дужности, а у 14 случајева одузета је имовинска корист.

Са 34 окривљена лица закључени су споразуми о признању кривичних дела, а у току извештајне године 14 таквих споразума суд је прихватио.

Јавни тужиоци изјавили су укупно 48 жалби, од чега 22 због одлуке о казни; уважене су жалбе према 27 лица, од чега према 22 због одлуке о казни, док је одбијено 13 жалби. Притвор у трајању преко 3 дана био је одређен према 136 лица.

Кривично дело прање новца - члан 231. КЗ

Откривање и доказивање, а тиме и прањење стања код кривичног дела прања новца, и даље представља сложен и дуготрајан посао који захтева стрпљив рад и прикупљање информација, података и документације у разним областима, због чега је, имајући у виду и значај и опасност овог кривичног дела, Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма, чија примена се завршава 2013. године, а у завршној фази је израда нове Националне стратегије и Акционог плана, предвиђено да се у вишим јавним

тужилаштвима која су надлежна за поступање за ово кривичнодело, одреде тужиоци, односно њихови заменици који ће пратити стање и поступати по овим предметима, па је с тога нужан тимски рад тужилаштва, полиције, Управе за спречавање прања новца и других надлежних државних органа, посебно када се узме у обзир да је почетком примене одредаба новог ЗКП, отпочела тужилачка истрага и у раду тужилаштва опште надлежности.

У току 2013. године, поднете су кривичне пријаве против 56 лица и уз нерешене пријаве из ранијег периода против 6 лица, укупно је у раду било пријава против 62 лица (претходне године било је пријављено 51 лице). Одбачена је кривична пријава против једног лица. Полиција је поднела кривичне пријаве против 51 лица, док су оштећени пријавили 5 лица.

Истражни поступак покренут је против 22 лица, од тога према 8 на основу наредбе јавног тужиоца. Претходне године истрага је вођена против 44 лица. На крају 2013. године, у раду у јавним тужилаштвима остало је нерешених пријава против 6 лица, а код осталих државних органа, против 16 лица, док су остале нерешене истраге против 56 лица.

После истраге оптужена су 2 лица (претходне године 20 лица). Пресуде су донете у односу на 7 лица и све су биле ослобађајуће (претходне године биле су 3 осуђујуће и једна ослобађајућа пресуда). Тужиоци су уложили укупно 8 жалби, а једна жалба је одбијена. Притвор утрајању преко 3 дана био је одређен против једног лица.

Кривично дело примање мита - члан 367. КЗ

За ово кривично дело у току 2013. године укупно је пријављено 143 лице (претходне године 128 лица), и узимајући у обзир нерешене пријаве против 16 лица из ранијег периода, укупно је у раду било кривичних пријава против 159 лица. Кривичне пријаве у далеко највећем броју случајева – 88 (60,99%), поднете су од стране полиције, док су други државни органи пријавили 14 лица; оштећени 29 лица, а остали подносиоци - 12 лица. На крају године остале су нерешене кривичне пријаве против 15 лица и све код других државних органа. Одбачајем су решене пријаве против 35 лица, или 22,01% свих пријава у раду (претходне године тај проценат је био 27,74%). У односу на једно лице пријава је одбачена по чл. 284. ст. 3. ЗКП, а 2 пријаве су решене на други начин. Поступано је и по једном приговору оштећеног, у смислу чл. 51. ЗКП и тај приговор је одбијен.

Истрага је вођена против 79 лица (претходне године према 78 лица). Од тога је по наредби јавног тужиоца истрага спроведена против 30 лица. Нерешених истрага из ранијег периода било је против 28 лица. У односу на 4 лица истрага је обустављена, док је на крају извештајне године остало нерешених истрага против 44 лица (претходне године 30 лица).

Оптужено је укупно 46 лица (претходне године 66 лица), од тога оптужним предлогом једно лице, а по окончању истраге, 45 лица, од тога 4 у периоду после 1.10.2013. године. Према делатностима, један оптужени радио је у просвети, у здравству – 6; у полицији – 11; грађевинарству – издавању дозвола на нивоу локалне власти – један; а у осталима – 27.

Првостепене пресуде донете су према укупно 59 лица (претходне године према 70 лица), од чега су 47 биле осуђујуће (претходне године 55), 10 ослобађајућих (претходне године 3), а у односу на по једно лице донета је одбијајућа пресуда, односно поступак обустављен по оптужењу. Процент осуђујућих у односу на укупан број пресуда, износи 79,66%, а ослобађајућих – 16,94%. Према 38 лица изречене су казне затвора (претходне године 46), што је 80,85% од осуђујућих пресуда; у 2 случаја изречена је новчана казна, а условна осуда према 7 лица, што је 14,89% осуђујућих пресуда (претходне године исти број условних осуда). Против 4 лица (колико и претходне године) изречена је мера безбедности забране вршења позива делатности или дужности; од 8 лица одузета је прибављена имовинска корист, одузимање предмета изречено је према једном лицу, док је у једном случају изречено обавезно психијатријско лечење.

Тужиоци су изјавили укупно 63 жалбе (претходне године 59), од чега 44 због одлуке о казни, а судови су уважили 12, од тога 8 због одлуке о казни, а одбијено је 27 жалби, од тога 5 због одлуке о казни. Притвор у трајању дужем од 3 дана био је одређен против 44 лица.

Кривично дело давање мита - члан 368. КЗ

За ово кривично дело у току 2013. године пријављено је 99 лица, што са 24 пријаве из ранијег периода, чини укупно 123. лица по пријавама у раду (претходне године пријављено је 106 лица). У највећем броју кривичне пријаве подносила је полиција – 74, у 4 случаја други државни органи, оштећени су поднели 6 пријава, а по иницијативи јавног тужиоца поступано је против 3 лица. Одбачене су кривичне пријаве против 30 лица (претходне године према 15) или 24,39% од укупног броја пријава у раду. На крају године у јавном тужилаштву остале су нерешене пријаве против 2 лица, а код других државних органа против 11 лица.

У току 2013. године, нове истраге вођене су против 25 лица, од тога против 6 по наредби јавног тужиоца (претходне године против укупно 57 лица). Са недовршеним истрагама из ранијег периода против 14 лица, укупно је било спроведених истрага против 39 лица. Против 2 лица истрага је обустављена, а против 9 лица истраге нису решене до краја године (претходне године против 17 лица).

У току године оптужено је укупно 48 лица (претходне године 73), од тога оптужним предлогом и непосредном оптужницом по 18 лица, а по спроведеној истрази, 12 лица. Што се тиче делатности на коју се односи кривично дело по оптужењу, на здравство се односе 2 случаја, на полицију један, а 45 на остале области. Са окривљенима су тужилаштва закључила 7 споразума о признању кривичног дела, а суд је одлучио у 6 случајева и то прихватањем споразума.

Првостепена пресуда донета је према укупно 38 лица (претходне године према 72 лица). Осуђујућа пресуда донета је према 24 лица или 63,16% донетих пресуда (претходне године 41 лице), од чега је 12 лица осуђено на казне затвора (претходне године 15), према 11 лица изречена је условна осуда или 28,95% (претходне године 25), у једном случају изречена је новчана казна као главна, а у односу на једно лице изречено је одузимање возачке дозволе, док је једном лицу изречена новчана казна, као споредна. Према 2 лица поступак је обустављен по

оптужењу; изречено је 11 ослобађајућих пресуда, или 28,94% (претходне године 8 лица), док је против једног лица оптужба одбијена (претходне године 19 лица). У 4 случаја изречене су мере безбедности одузимање предмета.

Уложено је укупно 20 жалби јавног тужиоца (претходне године 23), од тога 6 само због одлуке о казни; уважене су 4 жалбе, од тога 2 због одлуке о казни, а одбијено је 15 жалби јавног тужиоца. Према 3 лица био је одређен притвор у трајању преко 3 дана (претходне године према 11 лица).

Кривично дело трговина утицајем - члан 366. КЗ

За ово кривично дело у току 2013. године пријављено је 49 лица (претходне године 37 лица), што са 9 пријава из ранијег периода, чини укупно 58 лица по пријавама у раду (претходне године укупно 43). У највећем броју кривичне пријаве подносила је полиција – 29; други државни органи поднели су 9, а оштећени 5, док у категорију осталих спада 6 пријава. Одбачајем су решене пријаве против 8 лица (претходне године против 5 лица) од чега по чл. 284. ст. 3. ЗКП, према једном лицу.

Спровођење истраге захтевано је против 10 лица, по наредби јавног тужиоца истрага је спроведена против једног лица, а са 6 нерешених истрага из ранијег периода, у току 2013. године истрага је вођена против укупно 17 лица (претходне године против укупно 6 лица). До краја године истрага је остала нерешена у односу на 8 лица, док је против 6 лица подигнута оптужница по окончању истраге. На крају 2013. године, остале су нерешене пријаве у јавном тужилаштву у односу на 2 лица, а код других државних органа према 26 лица.

Непосредно је оптужено 6 лица (претходне године 6), а оптужним предлогом, такође 6 лица (претходне године 4 лица). Рачунајући 6 оптужених после истраге, укупан број оптужених износио је 18 (претходне године 12 лица). Према структури оптужених, 4 спадају у категорију одговорних, 2 у категорију спољних, а 12 су остала лица.

Судови су донели пресуде према укупно 16 лица (претходне године према 14 лица), од чега је било 12 осуђујућих или 75% (претходне године исти број), 3 лица ослобођена су од оптужбе, или 18,75%, а према једном је оптужба одбијена (претходне године, такође, према једном лицу).

Према структури осуђујућих пресуда, изречена је једна казна затвора (претходне године 5) и 11 условних осуда (претходне године 7). У једном случају изречена је мера безбедности одузимања предмета. Јавни тужиоци уложили су укупно 6 жалби (претходне године 4), од тога 2 због одлуке о казни, а уважене су 2 жалбе, док су 2 одбијене.

Кривично дело злоупотреба у вези са јавном набавком – члан 234-а КЗ

За ово кривично дело које је успостављено изменама КЗ које се примењују од 1.1.2013. године, пријављено је 19 лица. Од тога, полиција је пријавила 4 лица, оштећени 10, на иницијативу јавног тужиоца поступано је према 3 лица, а остали подносиоци пријавили су 2 лица. Одбачајем је одлучено према 6 лица и то све на основу чл. 284. ст. 3. ЗКП. Према структури пријављених, 2 лица локални

функционери, један републички, 3 директора, док је 13 спадало у категорију осталих.

Непосредна оптужница подигнута је против 7 лица, а захтева, односно наредби за спровођење истраге није било. Према структури, оптужена лица спадала су у категорију „осталих“.

У току 2013. године није било донетих пресуда за ово кривично дело.

Рад Одељења за борбу против корупције

У току 2013.године Одељење за борбу против корупције које у Републичком јавном тужилаштву формирано 2008.године, наставило је да прати рад основних, виших и апелационих јавних тужилаштава у поступању у предметима кривичних дела корупције, укључујући и кривична дела праће новца из члана 231. КЗ, а у оквиру реализације Обавезног упутства Републичког јавног тужиоца А-број 194/10, којим су апелациони јавни тужиоци и виши јавни тужиоци у Београду, Новом Саду, Крагујевцу и Нишу, формирали одељења за борбу против корупције и праће новца, одредили заменике јавног тужиоца који ће пратити стање у предметима кривичних дела у овој области и на основу посебних евиденција укључујући сва основна и виша јавна тужилаштва о свим примљеним кривичним пријавама за кривична дела са коруптивним елементима, укључујући и кривично дело из члана 231. КЗ, пеко надлежног апелационог јавног тужилаштва, достављају се подаци Републичком јавном тужилаштву.

У складу са почетком примене новог Законика о кривичном поступку 01.октобра 2013.године и приписаним правом оштећеног на приговор у случају одбачаја кривичне пријаве, обуставе истраге или одустанка од кривичног гоњења до потврђивања оптужнице измењено је Обавезно упутство А.број 194/10 од 26.03.2010.године новим Упутством А-124/10 од 16.10.2013.године, прилагођено новим одредбама Законика о кривичном поступку (члан 51.ЗКП).

Тиме се наставља континуитет досадашњег рада у овој области који је отпочео Обавезним упутством Републичког јавног тужиоца А-број 6/07 и омогућава апелационим јавним тужилаштвима и Републичком јавном тужилаштву ефикасно праћење и контролу рада тужилаштва у сваком појединачном предмету у пружању стручне помоћи у виду давања мишљења, сугестије и упутстава ради разјашњења спорних питања у појединим предметима са посебним нагласком на доследној примени законских одредаба о обавезном одузимању имовинске користи прибављене кривичним делом.

У складу са одредбама члана 21. и 35. Закона о изменама и допунама Кривичног законика које су ступиле на снагу 15.априла 2013.године, а ради јединствене примене Закона издато је Обавезно упутство О-1/13 да се у сваком појединачном предмету где је поднета кривична пријава или где је у току кривични поступак за кривично дело из члана 359. КЗ („Сл.гласник РС“, број 85/05) где се као извршилац појављује одговорно лице, сагледа постојање правног континуитета и утврђивање елемената неког од кривичних дела из члана 229., 229-а., 234., 234-а. КЗ („Сл.гласник РС“, број 121/12) као и доследна примена члана 103. Правилника о управи у јавним тужилаштвима, да се након спроведене истраге предмет због

промене стварне надлежности достави на надлежност Основном јавном тужилаштву са обавезом да се сачини нацрт оптужног акта.

Сарадња током 2013.године настављена је у виду састанака са јавним тужиоцима и њиховим заменицима у Републичком јавном тужилаштву када је то захтевала обрада сложенијих предмета, као и тимски рад са стручним лицима, представницима других надлежних државних органа и институција, као и ангажовање економског форензичара (обезбеђеног од Канцеларије главног правног саветника Министарства правде САД при Амбасади САД у Београду).

У оквиру ових активности Републичко јавно тужилаштво је у току 2013.године поступало у укупно 1.796 предмета, као и по предметима из ранијих година: - 578 предмета у 2007.години; - 760 предмета у 2008.години; - 908 предмета у 2009.години; - 1.101 предмет у 2010.години; - 1.768 предмета у 2011.години и – 2.013 предмета у 2012.години.

Организацијом рада на овакав начин и спровођењем обавеза сходно наведеном Упутству, постигнута је и превентивна делатност коју поред Републичког јавног тужилаштва спроводе и апелациона јавна тужилаштва, у виду омогућавања накнадне контроле одлука тужилаштва у случајевима непокретања или обуставе поступка за кривична дела са елементима корупције (правилност одлуке, њихова образложеност итд.) што је имало за последицу и активирање појединих предмета након одбачаја кривичне пријаве односно правилније и потпуније образлагање, иначе суштинских ваљаних одлука.

С обзиром на нове одредбе Законика о кривичном поступку од 01.10.2013.године, наведене активности ће имати утицаја и на евентуално активирање појединих предмета и након одлуке о обустави истраге или одустанку од кривичног гоњења до потврђивања оптужнице.

У току 2013.године Републичко јавно тужилаштво је на основу напред наведене контроле интервенисало указивањем на пропусте у 52 случаја.

Поред наведених, један од битних циљева је и промовисање тимског рада и стручних могућности других државних органа који су обавезни да сарађују са тужилашвом у преткривичном, односно предистражном поступку и истражном поступку, имајући у виду да је јавни тужилац руководио преткривичним поступком, односно на основу новог Законика о кривичном поступку предистражним поступком и да је носилац истражног поступка.

У том циљу, а у складу и са Националном стратегијом за борбу против корупције за период 2013-2018.године и Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције потисан је Билатерални меморандум о сарадњи са Управом за спречавање и прање новца, припремљени за потписивање Меморандума о сарадњи са Агенцијом за приватизацију и Управом за јавне набавке, а настављена сарадња са Агенцијом за борбу против корупције на основу раније постигнутог Споразума о међусобној сарадњи.

Републичко јавно тужилаштво је активно учествовало у изради Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције за период од 2013.-2018.године.

У циљу реализације Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције у XI месецу 2013.године, започете су активности за израду анализе досадашњих искустава у области законитости и прихватљивости

доказа прикупљених у поступку истраге и примењивости посебних истражних радњи (тачка 3.4.3.-1.); оформљена статистика о покренутим проактивним истрагама и вођење евидениција о проактивним истрагама (3.4.3.-2.); за израду анализе потреба за повећањем броја заменика, јавних тужилаца и њиховом специјализацијом (тачка 3.4.3.-4.); наставак увођења специјализације у тужилаштву (3.4.8.-1.); израда анализа потреба према структури предмета и броју заменика јавних тужилаца у циљу увођења тима економских форензичара у састав јавног тужилаштва (3.4.8.-2.).

У циљу реализације мере упућивања припадника МУП-а у Тужилаштву за организовани криминал (ТОК) предвиђен је тачком 3.4.3-6 Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције, током 2013.године израђена је анализа прописа како би се омогућило упућивање припадника МУП-а у ТОК и дат предлог Министарству правде и државне управе ради реализације наведене мере.

Током 2013.године настављене су и активности на Пројекту „Заједничке граничне антикорупцијске иницијативе“ (ЈАЦИ) у организацији Министарства правде САД, Програма за обуку и технички подршку правосудним органима (ОПДАТ) и полиције (ИЦИТАП) и Програма контроле извоза и безбедности границе. У том циљу у фебруару 2013.године организована је студијска посета САД, 23.јануара 2013.године одржан је заједнички округли сто о искуствима о борби против корупције на границама, а 10.маја 2013.године округли сто о предстојећим пројектним активностима у оквиру иницијативе Заједничка гранична антикорупцијска иницијатива.

Представник Републичког јавног тужилаштва укључен је у заједнички Пројекат Европске Уније и Савета Европе под називом „Јачање капацитета полиције и правосуђа за борбу против корупције (ПАЦС)“.

Републичко јавно тужилаштво преко свога представника узело је активну улогу и у оквиру Националног програма ИПА за 2013.годину, на реализацији Пројекта „Борба против корупције“.

У организацији Агенције за борбу против корупције одржано је 5 координационих састанака посвећених корупцији у различитим областима (здравству, просвети, поступање у случајевима пријављивање корупције).

Представник Републиког јавног тужилаштва током 2013.године учествовао је и у изради Националне стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма и Акционог плана за ову стратегију.

У априлу месецу 2013.године у оквиру Пројекта за борбу против прања новца и финансирање тероризма у Србији - МОЛИ Србија израђена је национална процена ризика прања новца у Републици Србији у којој је активно учествовало Републичко јавно тужилаштво са 3 представника.

У току 2013.године представник Републичког јавног тужилаштва учествовао је и у раду радне групе на изради нацрта Закона о узбуњивачима.

Поступање по представкама и притужбама уређено је Правилником о управи у јавним тужилаштвима (одредбама члана 72. и 73.). У току 2013.године Републичком јавном тужилаштву поднето је укупно 636 представки и притужби (у току 2012.године било је 629). Од наведеног броја на рад Републиког јавног тужилаштва односило се 93 представке и притужбе, а у свим случајевима

представке су оцењене као неосноване, а Републичко јавно тужилаштво је пратило и поступање по представкама и притужбама на рад других јавних тужилаштава, које су у складу са одредбама Правилника о управи у јавним тужилаштвима, уступљене на надлежност подручним јавним тужиоцима.

IX МАЛОЛЕТНИЧКА ДЕЛИНКВЕНЦИЈА

У току 2013. године, на територији апелационих јавних тужилаштава у Београду, Новом Саду, Крагујевцу и Нишу примљено је 9.136 пријава против малолетних учинилаца кривичних дела, што представља значајно повећање од 18,73% у односу на бројку од 7.695 пријављених малолетних учинилаца кривичних дела у току 2012. године.

Од укупно пријављеног броја малолетних починилаца кривичних дела 1.472 малолетна починиоца је млађе од 14 година и спадају у категорију деце против којих се не може иницирати нити водити кривични поступак сагласно одредби чл. 2. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривично правној заштити малолетних лица, при чему је и у овој категорији малолетних учинилаца кривичних дела дошло до пораста броја учинилаца, који је у 2012. години износио 1.244 односно до повећања за 18,32%.

У току 2013. године, одбачено је укупно 2.780 кривичних пријава поднетих према малолетним лицима и то како по основу малолетних учинилаца који спадају у категорију деце, тако и по основу опортунитета према 554 пријављена малолетна учинилаца, као и из других разлога према 660 пријављених малолетних учинилаца. Укупан број одбачених кривичних пријава (2780) представља повећање од 28,76%, у односу на 2012. годину када је одбачено 2.159 кривичних пријава.

У току 2013. године поступајући по поднетим кривичним пријавама против малолетних учинилаца кривичних дела, васпитни налог као алтернативна санкција предвиђена за кривична дела за која је прописана новчана казна или казна затвора до 5 година са сврхом непокретања кривичног поступка и са утицајем на правилан развој малолетника и јачање његове личне одговорности како убудуће не би чинио кривична дела примењен је у 195 случајева, што представља 61,16% више примењених васпитних налога у односу на 2012. годину када је било изречен 121 васпитни налог.

У извештајном периоду поднет је захтев за припремни поступак према 4.796 лица, што у односу на 4.463 лица из 2012. године, представља повећање од 7,46%.

И поред знатног повећања броја малолетних учинилаца кривичних дела у току 2013. године, уочава се да су кривичне санкције изречене према мањем броју малолетних учинилаца кривичних дела па је тако током извештајног периода према 11 малолетника изречен малолетнички затвор заводске мере су изречене према 193 малолетника, док је у 2012. години изречено заводских мера према 225 малолетника.

Ван заводских мера изречено је у извештајном периоду према 2.724 малолетника у односу на 3.019 малолетника у току 2012. године.

И поред смањеног броја кривичних санкција према малолетним учиниоцима кривичних дела у току 2013. године, преурањено је говорити о ублажавању казнене

политике с обзиром да је реч о посебној категорији учинилица кривичних дела, односно о малолетним лицима и о посебној врсти поступка за ове учиниоце кривичних дела према којима није циљ у првом реду изрицање санкције већ њихова адекватна ресоцијализација, повећање њихове одговорности надзор пружања заштите, као и помоћи и њихово активно укључивање у будући живот.

Што се тиче структуре почињених кривичних дела може се извести генерални закључак да је у току тренд смањења броја пријављених починилаца за најтежа кривична дела.

Тако је у 2013. години пријављено 15 учинилаца кривичног дела убиство из чл. 113. односно тешко убиство из чл. 114. што је за једног учиниоца мање у односу на 2012. годину, а што је знатно мање у односу на 2011. годину када је било пријавено 20 учинилаца ових кривичних дела или у односу на 2010. годину када је било пријављено 35 малолетних учинилаца.

Иначе, приликом анализе ових статистичких података није згорега навести и чињеницу да на подручју Апелационог јавног тужилаштва у Нишу у 2012. а такође и у извештајном периоду није почињено ни једно кривично дело убства од стране малолетних лица.

Даље што се тиче кривичних дела са елементима насиља охрабрујући подаци су и у односу на кривично дело насилничко понашање на спортској приредби из чл. 344-а КЗ, с обзиром да је у 2013. години било пријављено укупно 32 малолетна учиниоца овог кривичног дела, што је заједно са 2012. годином када их је било пријављено 30-торо знатно смањење у односу на 2011. годину када је било укупно пријављено 87 учиниоца овог кривичног дела.

Што се тиче кривичних дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога чл. 246. и неовлашћено држање опојних дрога из чл. 246-а КЗ у 2013. години пријављено је укупно 716 лица при чему је највећи број пријављених малолетника са територије Апелационог јавног тужилаштва у Београду и то 587, од чега за кривично дело из чл. 246. КЗ – 380 лица и кривичног дела из чл. 246-а КЗ – 207 лица.

Уочава се да је број пријављених лица у току 2013. године, порастао за преко 100%, у односу на 2012. годину када је за ова кривична дела поднето 286 кривичних пријава, па се може извести закључак да оваква драстична разлика у броју учинилаца ове врсте кривичних дела није последица драстично повећаног обима извршења ових кривичних дела, већ разлоге треба тражити и у знатно бољој организованости Министарства унутрашњих послова у откривању учинилаца ове врсте кривичних дела, а што је резултирало и са организованим акцијама током 2013. године, на проналажењу учинилаца кривичних дела везаних за наркотику.

Приметна је тенденција пораста броја учинилаца кривичних дела из ове области у последњим годинама, па је неопходно да надлежне институције поред тужилаштва посебну пажњу посвете овом великом друштвеном проблему.

Пажњу заслужују и статистички подаци о малолетним учиниоцима кривичних дела изазивање расне, националне и верске мржње и нетрпељивости из чл. 317. КЗ, те је у току 2013. године било пријављено деветоро починилаца овог кривичног дела и то са територије два апелациона тужилаштва у Новом Саду петорица и у Београду четворица пријављених учинилаца овог кривичног дела.

Апелације у Крагујевцу и Нишу нису имале пријављене малолетне учиниоце овог кривичног дела.

Бројка од деветоро учинилаца овог кривичног дела представља знатно смањење пријављених малолетних учинилаца наведеног кривичног дела које је очигледно везано за вишенационалне средине и представља позитиван тренд који треба наставити, с обзиром да је у 2012. години пријављено 28 малолетника за ово кривично дело, што је био забрињавајући пораст у односу на 2011. годину, када је пријављено свега троје учинилаца овог кривичног дела, па се може рећи да су превентивне мере у претходном периоду дале позитивне резултате.

Иначе, карактеристични облик криминалитета малолетних лица представљају кривична дела против имовине, па је у току 2013. године пријављено 6.139 учинилаца ових кривичних дела и то за кривично дело крађа из чл. 203. КЗ, кривичног дела тешка крађа чл. 204. КЗ, разбојничка крађа чл. 205. КЗ и разбојништво чл. 206. КЗ. Од овог укупног броја посебно треба анализирати кривична дела разбојништво и разбојничка крађа којих је у 2013. години било 604, па тако у поређењу са 2011. годином када је било 444 учинилаца ових кривичних дела затим у 2012. године - 526, може се уочити значајан пораст броја учинилаца ових кривичних дела која и спадају у најтежа кривична дела против имовине. Наравно узроци су различити, а један од доминантних представља и тешка економска ситуација.

Распрострањеност кривичних дела по апелацијама је везана и за густину насељености подручја која покривају апелације, па тако је и највећи број учинилаца кривичних дела на територији Апелационог јавног тужилаштва у Београду, док је тај број знатно мањи на територији Апелационог јавног тужилаштва на подручју Нишке апелације, па тако да само упоређивање броја учинилаца ових кривичних дела не би било од велике користи и значаја.

Што се тиче активности надлежних тужилаштава у другостепеном поступку уочава се да је и поред повећаног броја учинилаца кривичних дела у току 2013. године, било мање уложених жалби у односу на 2012. годину, када је уложено 196 жалби, па је тако у току 2013. године уложено 144 жалбе према учиниоцима кривичних дела, што је за 36% мање у односу на 2012. годину, док је значајно смањен и број уложених жалби због санкција, па је у 2013. години уложено 57 жалби због санкција, што је за око 50% мање у односу на 119 жалби уложених због санкција у току 2012. године.

Поново ваља нагласити, а због специфичности ове материје и чињенице да је реч о малолетним учиниоцима кривичних дела да се никако не сме изводити генерални закључак о недовољној активности тужилаца, с обзиром да су тужиоци који поступају у овој материји специјализовани за поступке према малолетницима и да у највећем броју случајева да су учесници у поступцима и представници других институција на првом месту Центра за социјални рад, тако да резултате кривичних поступака треба сагледавати у склопу општег стања криминалитета малолетних лица, као и сагледавати трендове у кретању криминалитета ове групе учинилаца.

Узроци делинквенције малолетника

Посматрајући узроке делинквенције малолетника последњих година може се рећи да су током 2013. године узроци малолетничке делинквенције истоврсни узроцима и у претходним годинама. На првом месту треба истаћи утицај тешке економске ситуације, као и неповољни међународни утицај економске кризе, а што се директно одражава на економске могућности и нехармоничне односе у породици.

Такође је приметно и слабљење васпитне функције школе као и недовољну мотивисаност просветних радника која би до некле компезовала слабљење утицаја породице на малолетнике. Такође се не сме занемарити ни врло често негативни утицај медија кроз промовисање негативних понашања, као и негативних узора, док позитивни примери нису у довољној мери заступљени.

Са своје стране тужилаштво је и у даљој обавези да своје кадрове и даље усавршавају у овој области као и да унапређује даљу сарадњу са центрима социјалне заштите, Министарством унутрашњих послова, здравством, просветом а у циљу проналажења још бољих и целисходнијих решења за малолетнике на законодавном и животном плану ради њихове што успешније ресоцијализације и рехабилитације, а ради успешног душевног и социјалног развоја.

X РАД ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА ПРОТИВ ВОЈСКЕ СРБИЈЕ

У извештајном периоду за кривична дела из Главе XXXV КЗ, јавним тужилаштвима је пријављена су укупно 42 лица (од чега у периоду од 01.01. до 30.09.2013.године - 35 лица, а у периоду од 01.10. до 31.12.2013.године - 7 лица), што је више за 5 лица од пријављеног броја у извештајној 2012.години, или више за 13,51%. Од тог укупно пријављеног броја, за кривично дело избегавање војне обавезе из члана 394. КЗ, пријављено је 18 лица или 1 лице више него 2012.године, што представља повећање за 5,88%. За кривично дело самовољно одсуствовање и бегство из војске Србије из члана 399. КЗ, пријављено је 1 лице, што је мање за 6 лица него у претходном извештајном периоду. За кривично дело напад на војно лице у вршењу војне службе из члана 404. КЗ, пријављено је 1 лице, док у претходном извештајном периоду за ово кривично дело није било пријављених лица. За кривично дело злостављање подређеног и млађег из члана 406. КЗ, није било пријављених лица, док су у претходном извештајном периоду за ово кривично дело била пријављена 4 лица. За кривично дело повреда посебне војне службе из члана 407. КЗ, пријављена су 2 лица, што је више за 1 лице од претходног извештајног периода. За кривично дело повреда обезбеђења државне границе из члана 408. КЗ, није било пријављених лица, као ни претходне извештајне године. За кривично дело непредузимање мера за обезбеђење војне јединице из члана 410. КЗ, пријављено је 1 лице, као и претходне године. За кривично дело крађа оружја и дела борбеног средства из члана 414. КЗ, пријављено је 6 лица, што је више за 4 лица него из претходног извештајног периода. За кривично дело одавање војне тајне из члана 415. КЗ није било пријављених лица, док су у претходном извештајном периоду за ово кривично дело била пријављена 3 лица.

За остала кривична дела из Главе XXXV КЗ, пријављено је укупно 13 лица што је више за 11 лица од претходног извештајног периода. За кривична дела из ове

Главе, како је наведено била је у раду и пријава нерешена из ранијег периода против 1 лица, те је тако укупно у раду било пријава против 43 лица, док је претходног извештајног периода било укупно у раду пријава против 39 лица, што је више за 10,26%.

Одбачено је укупно пријава против 22 лица, или 51,16% од укупног броја лица која су била у раду, а што је више за 5,01% одбачаја него у претходном извештајном периоду. Од тог броја одбачених пријава против 19 лица је за кривично дело избегавање војне обавезе из члана 394. КЗ, против 1 лица за кривично дело непредузимање мера за обезбеђење војне јединице - члан 410. КЗ и против 2 лица за остала кривична дела из Главе XXXV КЗ. Од укупно одбачених пријава (22), ни једна није по члану 18. ставу 1. КЗ. Међутим, против 1 лица за кривично дело непредузимање мера за обезбеђење војне јединице из члана 410. КЗ у периоду од 01.10. до 31.12.2013.године, одбачена је кривична пријава по члану 284. став 3. ЗКП. Против 2 лица поднет је оптужни предлог од чега : 1 за кривично дело самовољно одсуствовање и бегство из војске Србије - члан 399. КЗ и 1 за остала кривична дела из Главе XXXV КЗ. У овом периоду није било подигнутих непосредних оптужница нити оптужница након истраге.

На крају извештајног периода остало је нерешених пријава према 9 лица и то код других органа и све су за остала кривична дела из Главе XXXV КЗ.

У периоду од 01.01. до 30.09.2013.године истражном судији поднето је 6 захтева за спровођење истраге од чега 2 за кривично дело повреда посебне војне службе из члана 407.КЗ, 2 за кривично дело крађа оружја и дела борбеног средства из члана 414.КЗ и 2 захтева за остала кривична дела из Главе XXXV КЗ. У периоду од 01.10. до 31.12.2013.године, јавни тужиоци су донели 5 наредби за спровођење истраге и то 4 у односу на кривично дело крађа оружја и дела борбеног средства из члана 414. КЗ и 1 наредбу за остала кривична дела из Главе XXXV КЗ. На крају извештајног периода остало је 7 нерешених истрага и то 2 у односу на кривично дело повреда посебне војне службе из члана 407. КЗ, 4 у односу на кривично дело крађа оружја и дела борбеног средства из члана 414. КЗ и 1 у односу на остала кривична дела из Главе XXXV КЗ. У претходном извештајном периоду, није било захтева за спровођење истраге, те тако није било ни нерешених истрага из ранијег периода.

У извештајном периоду 3 пријаве су решене на други начин и то против 1 лица за кривично дело напад на војно лице у вршењу војне службе из члана 404. КЗ и против 2 лица за остала кривична дела из Главе XXXV КЗ. У извештајном периоду донете су и 2 осуђујуће пресуде и то 1 на казну затвора и 1 новчана казна и обе су за кривична дела која спадају у групу осталих кривичних дела из Главе XXXV КЗ. Донета је и 1 ослобађајућа пресуда за кривично дело самовољно одсуствовање и бегство из војске Србије - члан 399. КЗ. За исто ово кривично дело према 1 окривљеном, обустављен је поступак по оптужењу.

У извештајном периоду, укупно је уложено 12 жалби и то 5 за кривично дело самовољно одсуствовање и бегство из војске Србије из члана 399. КЗ и 7 жалби за кривично дело напад на војно лице у вршењу војне службе из члана 404. КЗ. Уважене су 2 жалбе. У извештајном периоду притвор преко 3 дана је био одређен према 5 лица.

XI РАД ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА ПО ПРЕДМЕТИМА ПРИВРЕДНИХ ПРЕСТУПА

Уводне напомене

У предметима привредних преступа, у току 2013. године, поступала су основна јавна тужилаштва у седиштима привредних судова, као првостепена, и Апелационо јавно тужилаштво у Београду, као другостепено.

Гоњење извршилаца привредних преступа предузимала су основна јавна тужилаштва у Пожаревцу, Лесковцу, Панчеву, Зрењанину, Зајечару, Сремској Митровици, Чачку, Ваљево, Нишу, Крагујевцу, Новом Саду, Ужицу, Сомбору, Краљеву, и Суботици као и Прво основно јавно тужилаштво у Београду. И у току 2013. године, у обради ових предмета, учествовала су и основна јавна тужилаштва, која не поступају пред привредним судовима, а на чијим територијама су пријављена правна лица имала своја седишта.

Поступања основних јавних тужилаштва, по предметима привредних преступа, карактерисао је висок степен ажурности и задовољавајући квалитет. Статистички подаци о поступању у 2013. години указују, међутим, да су тужилаштва поступала у знатно мањем броју предмета, него што је то био случај у 2012. години, у којој је такође регистровано смањење броја поднетих пријава. На изузетно неповољан тренд смањења прилива указали смо и у извештају за претходну годину, те овом приликом наглашавамо да подаци о смањењу броја поднетих пријава заслужују озбиљну анализу проблема у поступању државних органа, који контролишу примену закона из области привредног и финансијског пословања, у првом реду инспекцијских органа. Уочљива је, међутим, смањена активност у подношењу пријава за привредне преступе и од свих других подносилаца, управо у оним областима, у којима се облици кажњивих дела нису мењали, а закони, који их прописују, у примени су већ неколико година. Иако се, у законима, донетим у периоду од 2009. до 2012. године, број прописаних привредних преступа, као кажњивих дела, знатно увећао, то није имало никаквог стварног ефекта, напротив.

По нашој оцени, три су основна узрока овог проблема.

Први је то што се, по промени закона, по правилу касни са доношењем подзаконских аката, којима се конкретизују права и обавезе привредних субјеката, односно овлашћења државних органа, којима је поверена контрола примене закона, а без чега није могуће вршење контроле правних лица, односно сачињавање пријава за дела привредних преступа. Интензивну законодавну активност, из периода 2009. до 2012. године, није пратио адекватан рад на доношењу подзаконских аката, од пресудног значаја за примену нових закона у пракси, а подносиоци пријава, претежно инспекцијски органи, суочени су са ситуацијом да

поштовање нових закона контролишу уз помоћ старих, често непримењљивих правилника.

Други важан узрок изостанка пријава за привредне преступе је, по нашој оцени, усредсређеност подносилаца ка контроли само неких поступања регулисаних законом и прописаних као дело привредног преступа. Разумемо да планови рада подносилаца пријава захтевају утврђивање приоритета, али се контроле ипак морају осмишљавати тако да обезбеђују увид у поштовање закона, као целине. Ради објашњења, поновићемо пример, дат у извештају за претходну годину. Законом о тржишту капитала („Сл. Гласник РС“ бр.31/11), манипулативне радње у вези са прометом хартија од вредности, кажњиве као привредни преступ по раније важећем Закону о тржишту хартија од вредности и других финансијских инструмената („Сл. Гласник РС“ бр.47/06), одређене су као кривично дело Забрана манипулације на тржишту из чл.281. истог закона. По изузимању тог привредног преступа, остала су прописана још 44 облика ових кажњивих дела, који су распоређени у шест казних одредби. Ипак, у 2012. години њихов прилив је био занемарљив, тачније он је, за целу Србују, износио 6 (шест) пријава. Како се из статистичког дела овог извештаја види, у 2013. години није поднета ни једна пријава по Закону о тржишту капитала („Сл. Гласник РС бр.31/11“), што заиста заслужује да се од овлашћеног подносиоца затражи објашњење, а што, нажалост, превазилази ингеренције Јавног тужилаштва.

Најзад, важан узрок смањења пријава за привредне преступе у 2013. години је масовно гашење правних лица, нарочито малих и средњих привредних друштава, чиме је настављен забрињавајући тренд из 2010., 2011., и 2012. године. У извештајној години на овај проблем надовезао се и неодређен статус значајног броја привредних друштава, над којима су, правоснажним решењима привредних судова, закључени поступци стечаја, али која нису брисана из регистра при АПР, због познате одлуке Уставног суда, те се и даље воде као активна привредна друштва, иако њихови органи немају ни фактичке ни правне могућности да послују, па и те привредне субјекте можемо сврстати међу оне, који су нестали из нашег пословног живота.

Без обзира на напред изложено, закључујемо да је број пријава за привредне преступа смањен у недопустивом обиму, имајући у виду да је, дана 23. 01. 2014. године, Агенција за привредне регистре, на свом порталу, објавила податак да број привредних друштава износи 111 132, што сматрамо основним критеријумом за оцену рада органа, овлашћених за контролу законитости пословања правних лица, која обављају привредне делатности.

Обим, структура и поступање по предметима привредних преступа

Основна јавна тужилаштва са подручја Србије, у 2013. години, примила су 2.809 пријава за привредне преступе. У поређењу са 2012. годином, када је примљена 3.031 пријава за привредне преступе, уочава се смањење у обиму од 222 пријаве или 7,32%. Како је у 2011. години примљено 3.315 пријава, то у двогодишњем периоду бележимо смањење прилива за 15,26 %. Овакав тренд се, по нашој оцени, може прекинути само уколико дође до стабилизације прописа из

области пословња, хитног доношења неопходних подзаконских аката и кадровског попуњавања инспекцијских органа.

Поред новопримљених пријава, у раду су биле и 202 пријаве, колико је остало нерешено из претходног периода, тако да су јавна тужилаштва поступала у укупно 3.011 предмета.

Као и ранијих година, највећи број пријава поднет је због привредних преступа из области вођења пословних књига, тачније из Закона о рачуноводству и ревизији. Према устаљеној пракси, која је резултат сарадње тужилаштва, суда и Агенције за привредне регистре, пријаве су подношене селективно, дакле, не против оних лица која нису остварила промет преко пословних рачуна. Поднето је 1.725 пријава из Закона о рачуноводству и ревизији, што представља знатно смањење у односу на 2012. годину, када је за ове привредне преступе поднето 2.147 пријава. По Закону о безбедности хране, у извештајној години, примљено је свега 108 пријава, што је знатно мање у односу на 2012. годину, када су примљене 152 пријаве по овом закону, али ни тада број поднетих пријава ни приближно није одражавало реално стање у погледу безбедности намирница за исхрану људи и животиња. Број пријава, поднет по Закону о безбедности саобраћаја на путевима износи 250 и повећан је у односу на 2012. годину, када је поднето 207 пријава, али још увек је далеко од броја из 2010. године, када је поднето 470 пријава, иако је то била прва година примене овог закона, који је, да подсетимо, донет 2009. године.

Понављамо да смањење броја пријава ни по означеним, ни по другим законима, не може имати оправдање у изменама прописа, јер се број дела привредних преступа у свим законима увећао, а вишеструким увећањем новчаних казни у односу на замењене законе, од стране законодавне власти јасно је оопредељена друштвена штетност ових кажњивих дела.

Подносиоци пријава

У 2013. години највећи број пријава поднет је од стране Агенције за привредне регистре – 1.720 пријава, затим од других државних органа – 522 пријаве. Скрећемо пажњу да су ови подаци, у статистичком делу извештаја, приказани збирно, у оквиру рубрике „Примљено од: други државни органи“. Тржишна инспекција поднела је 84 пријаве, друге инспекције укупно 447 пријава, а грађани 18 пријава. Сви подносиоци, о којима се у нашим уписницима воде подаци, смањили су своје активности на пријављивању дела привредних преступа, што се, нажалост, не може тумачити смањењем броја фактички извршених дела, нити подизањем нивоа законитости у поступању у правних лица.

Ажурност у раду

Како је напред наведено, основна јавна тужилаштва са подручја Србије, у 2013. години, примила су 2809 пријава за привредне преступе, што са 202 пријаве, колико је остало нерешено у 2012. години, чини 3011 предмета у раду.

У 2013. години решено је 2.763 предмета, што чини 91,76% предмета у раду (3011). Процент решених предмета је мањи за 2% у односу на 2012. годину, када је износио 93,91% предмета у раду. Нерешено је остало свега 248 предмета, од чега

32 у јавним тужилаштвима, а 216 код других органа. Број нерешених предмета учествује са 8,27% у броју предмета у раду, што је повећање у односу на 2012. годину, када је тај проценат износио 6,08%.

Током извештајног периода донето је 2.574 одлука, од чега су 117 решења о одбачају пријаве, а 2.457 оптужни предлози.

Како је оптужењем решено 2457 предмета, то ове, најважније тужилачке одлуке, учествују са 81,60 % у укупном броју предмета у раду (3.011). У укупном броју решених предмета (2.763), оптужења учествују са 88,92 %, а у броју донетих одлука (2.574) са 95,45%.

Поређењем података о оптужењима у 2013. години, са истим бројем у 2012. години, уочава се да је број оптужења смањен у обиму који није сразмеран смањењу прилива, јер је у 2012. години поднето 2.870 оптужних предлога, који су у броју предмета у раду учествовали са 86,49%, у броју решених предмета са 92,10%, а у броју одлука са 96, 56%.

До одбачаја пријаве, у извештајном периоду, дошло је у 117 предмета, што је незнатно више него 2012., када су одбачене 102 пријаве. Ове одлуке учествују са 3,90% у предметима у раду, у решеним предметима са 4,25%, а у броју одлука са 4,57%. Показатељи су нешто неповољнији него у 2012. години, када је проценат ових одлука био приближно 3% до 3,5%. Подразумева се да оцена „неповољнији“ није оцена рада тужилаштва, него квалитета поднетих пријава.

У извештајном периоду 189 пријава решено је на други начин. По правилу, ради се о пријавама, поднетим месно ненадлежним тужилаштвима, што такође има везе са познавањем прописа од стране подносилаца. Овако решене пријаве чине 6,30% предмета у раду, те 6,87% свих решених предмета. У току 2013. године Апелационо јавно тужилаштво у Београду, као једино другостепено тужилаштво, није решавало сукобе надлежности основних јавних тужилаштва, што значи да предмети у фази пријаве нису неосновано «лутали» између тужилаштва.

Успех код суда – успешност оптужења и законитост рада јавних тужилаштва, посматрано кроз одлуке суда

Према расположивим подацима, у току 2013. године, Привредни судови донели су 2.582 одлуке, од чега 2.171 пресуду и 411 решења о обустави поступка.

Процењујући да је од значаја за оцену рада јавних тужилаштва, понављамо наводе извештаја за претходну годину да је, почев од 2010.године, у свим основним јавним тужилаштвима, а посебно у Београду, прекинута пракса да тужиоци одустају од оптужбе непосредно пред наступања застарелости, тако да се решења о обустави поступка услед одустанка тужиоца сада доносе из оправданих разлога, односно услед немогућности доказивања у привреднопреступном поступку, који је организован по моделу скраћеног поступка. Код обустава поступка и одбијајућих пресуда због застаре, судије су у обавези да за наступање немогућности даљег гоњења дају образложење у сваком оваквом предмету. Ипак, озбиљан број предмета, који у току гоњења застаре, није последица пропуста у раду суда, него, претежно, истинске немогућности да одговорна, па и правна лица буду пронађена на адреси становања, односно у пријављеним седиштима.

Пресуде у броју одлука судова учествују са 84,08%, а решења о обустави са 15,91%. Овај однос се разликује од претходног извештајног периода по повећаном броју и повећаном процентуалном учешћу пресуда у одлукама судова.

У укупном броју донетих пресуда (2.171), осуђујуће пресуде учествују са 2.126 или 97,92% донетих пресуда, односно 82,33% укупно донетих одлука. И овај показатељ је нешто повољнији, када се ради о учешћу осуђујућих пресуда у укупном броју пресуда, у односу на 2012. годину, када је износио 96,64 % свих пресуда. Уочавамо наставак повољног тренда да осуђујуће пресуде учествују у знатном броју у донетим одлукама, јер су осуђујуће пресуде у 2011. години чиниле 74,67% одлука.

Од укупног броја осуђујућих пресуда, 380 пресуда садржи условну осуду. Тако, осуђујуће пресуде са условном осудом учествују у укупном броју осуђујућих пресуда са 20,35%, а у броју свих донетих одлука са 17,87%. Овај однос сличан је односу, присутном у 2012. години, уз благо повећање учешћа осуђујућих пресуда са условном осудом у донетим одлукама и пресудама.

У извештајној години донете су 23 ослобађајуће пресуде, као и 22 одбијајуће пресуде. У укупном броју донетих пресуда (2.175), ослобађајуће пресуде учествују са 1,05%, а у броју донетих одлука (2.582) са 0,89%. Показатељи за одбијајуће пресуде су 1,01% броја пресуда и 0,85% донетих одлука.

Решења о обустави поступка (411) учествују у броју донетих одлука са задовољавајућих 15,91%.

Жалба јавног тужиоца и утицај на казнену политику суда

У току 2013. године, уложено је свега 150 жалби, од чега 122 жалбе ради одлуке о казни. Уважене су 53 а одбијене су 33 жалба. Од 53 уважене жалбе, 43 жалбе су уважене у делу, који се односио на одлуку о казни.

Показатељи о уложеним жалбама повољнији су у односу на 2012. годину, када су уложене 124 жалбе, од чега 94 жалбе на одлуку о казни, као и на 2011. годину, када су уложене 123 жалбе, од чега само 62 због казне. Охрабрује податак да је Прво основно јавно тужилаштво у Београду знатно повећало број уложених жалби, тако да се тај број са 22 жалбе из 2012. године попео на 104 жалбе у извештајној години.

Мали број уложених жалби може се сматрати најслабијим сегментом поступања тужилаштва.

XII АНАЛИЗА ПОСТУПАЊА ПО ПОЈЕДИНИМ ПРИВРЕДНИМ ПРЕСТУПИМА

Поступање по пријавама за привредне преступе из Закона о рачуноводству и ревизији

У току 2013. године примљено је 1725 пријава за привредне преступе из Закона о рачуноводству и ревизији, те, како су у претходном периоду остале нерешене 53 пријаве, то је по овом закону, у раду било укупно 1778 предмета. Одбачена је 31 пријава, а Агенција за привредне регистре, која је у скоро свим

случајевима (1720) била подносилац, није улагала приговоре на овакве одлуке. Оптужено је 1661 правно и 1742 одговорна лица. Остало је нерешено 56 пријава, и то код других државних органа 45, а у тужилаштвима 11 пријава. На други начин решено је 30 пријава.

Донето је 1536 осуђујућих пресуда, од чега 331 садржи условну осуду. Донете су 4 ослобађајуће, као и 20 одбијајућих пресуда. После оптужења поступак је обустављен у 359 предмета. На донете одлуке, основна јавна тужилаштва уложила су 84 жалбе, од чега 79 због одлуке о казни. Уважено је 39, а одбијених жалби је било 21. Нема података о изреченим заштитним мерама и одузетој имовинској користи.

У току 2013. године, према пракси из 2007. године, Апелационо јавно тужилаштво у Београду је, на основу података које је доставила Агенција за привредне регистре, извршило провере стања рачуна правних лица, која нису поднела финансијске извештаје и одлуке о разврставању, код пословних банака, те прикупљене податке проследила Агенцији. У складу са раније утврђеним критеријумима, да се у привреднопреступни поступак не улази према оним лицима која нису остварила промет већи од 500.000,00 динара у току извештајне године, Агенција за привредне регистре је, у другој половини 2013. године, поднела пријаве само против лица која су имала промет већи напред означеног. С обзиром на добру сарадњу Апелационог јавног тужилаштва у Београду и Агенције за привредне регистре, показатељи о раду по овим предметима неизмењени су, односно, веома повољни.

Агенција за привредне регистре, као претежни подносилац пријава за привредне преступе из Закона о рачуноводству и ревизији, преузела је од НБС већину обрађивача ових предмета, те и надаље усавршава електронску обраду података, због чега се очекује да ће тај орган бити у могућности да контролише и друге облике привредних преступа по овом закону. Такође, Агенција ће започети са улагањем приговора на решења о одбачају пријава, како је то наговештено на редовном годишњем састанку.

Посутпање по пријавама за привредне преступе из Закона о безбедности хране

Дана 29.05.2009. године, донет је Закон о безбедности хране, који, у погледу постојања привредних преступа, одржава континуитет са Законом о здравственој исправности животних намирница и предмета опште употребе, те како је остало нешто непресуђених предмета из ранијих година, то су предмети по овим законима приказани заједно, имајући у виду истовестност заштитног објекта. Иако је на овај начин поступано током 2011. и 2012. године, још увек је било предмета, у којима је поступак вођен по старом закону.

У току 2013. године, примљено је само 108 пријава из оба прописа, што са 13 пријава, колико је остало нерешено из претходног периода, чини 121 предмет у раду. Одбачене су 3 пријаве. Оптужена су 94 правна и 102 одговорна лица. На крају извештајног периода остало је нерешено 15 пријава, код инспекцијских органа 14, а у тужилаштвима 1 пријава. На други начин решено је 9 пријава. По овим прописима, у 2013. години, донето је 109 осуђујућих пресуда, од чега 3

садрже условну осуду. Донете су 2 ослобађајуће пресуде, одбијајућих пресуда није било, а у 2 предмета дошло је до обуставе поступка решењем. Јавни тужиоци уложили су 10 жалби, од тога 9 ради одлуке о казни. У извештајном периоду уважена је 1 жалба а одбијене су 3 жалбе јавног тужиоца.

У односу на 2012. годину број пријава, поднетих по Закону о безбедности хране у 2013. години је осетно мањи, а и 2012. године је био на необјашњиво ниском нивоу, јер су те године поднете 152 пријаве за привредне преступе из оба закона, док је, не тако давне 2010. године поднето 197 а 2009. поднето чак 305 оваквих пријава. И тада смо број пријава оценили као недовољан, а томе у прилог истичемо да нови закон познаје различите облике привредних преступа, који налажу спровођење детаљних и стручних контрола исправности намирница, посебно имајући у виду изражену опасност од конзумирања намирница непровереног или проверено лошег квалитета, али и нове обавезе у вези са увођењем међународно прихваћених стандарда у производњу и промет прехранбених производа.

Поступање по пријавама за привредне преступе из Закона о безбедности саобраћаја на путевима

У 2013. години примљено је 250 пријава по Закону о безбедности саобраћаја на путевима, што са 32 пријаве, колико је остало нерешено у претходном периоду, чини 282 предмета у раду. Одбачено је 19 пријава, а у 1 предмету подносилац је уложио приговор. Оптужни предлог поднет је против 172 правна и 176 одговорних лица. Остало је нерешено 17 пријава, и то 16 код других државних органа и 1 у тужилаштву. На други начин решене су 74 пријаве.

У предметима по овом пропису донете су 122 осуђујуће пресуда, а у 2 пресуде примењена је условна осуда. Ослобађајућих пресуда је било 9, од чега 6 од стране Привредног суда у Крагујевцу. Није било одбијајућих пресуда, док је у 15 предмета поступак обустављен.

На пресуде донете због ових привредних преступа јавни тужиоци уложили су 15 жалби, од чега 6 због одлуке о казни. Уважене су 4 жалбе тужиоца, а одбијена 1 жалба.

У извештајној години број пријава за привредне преступе по овом закону јесте нешто повећан у односу на 2012. годину, када је поднето 207 пријава, као и у односу на 2011. годину, али подсећамо да је у 2010. години, када је Закон о безбедности саобраћаја на путевима тек почео да се примењује, примљено 470 оваквих пријава. Пријаве се подnose против правних лица која се баве превозом у домаћем али и међународном друмском саобраћају, посебно превозом нафте и нафтних деривата, грађевинског материјала, као и других великих терета, те оптерећују возила, вероватно ради уштеде, преко свих дозвољених и безбедних граница.

Поступање по пријавама за привредне преступе из Закона о заштити животне средине, Закона о заштити природе, Закона о заштити ваздуха и Закона о хемикалијама

У 2013. години поднете су само 63 пријаве по сва четири означена закона, што са 8 пријава, колико је остало нерешено из претходног периода, чини 71

предмет у раду. Није одбачена ни једна пријава, а оптужено 55 правних и 61 одговорно лице. Остало је нерешено 11 пријава, код инспекцијских органа 10, а 1 у тужилаштву. На други начин решено је 5 пријава.

Осуђујуће пресуде донете су у 32 предмета привредних преступа из Закона о заштити животне средине и другим законима из области екологије. У 1 случају је примењена условна осуда. Није било ни ослобађајућих ни одбијајућих пресуда, а у 1 предмету поступак је обустављен решењем. Тужиоци су уложили 2 жалбе, од чега 1 ради одлуке о казни. Једна жалба је уважена, а одбијених жалби тужилаца није било.

Предмети по овим законима односили су се на непрописно понашање на непредузимање мера заштите од неконтролисаног изливања или емисије штетних материја, насталих при раду индустријских постројења.

Као ни у претходним случајевима, немамо објашњење за недовољан прилив пријава, будући да у овој области није било измена прописа, којима се регулише заштита животне средине, а вести о загађености воде, ваздуха и земљишта су застрашујуће.

Поступање по пријавама за привредне преступе из Закона о водама

У 2013. години поднета је 31 пријава за привредне преступе по Закону о водама, што са 2 пријаве, нерешене из претходног периода чини 33 предмета у раду. Одбачена је 1 пријава. Оптужена су 23 правна и 23 одговорна лица. Остало је нерешено 5 пријава, 4 код инспекцијских органа и 1 у тужилаштвима. На други начин је решене су 4 пријаве.

Осуђујућих пресуда за предмете из Закона о водама било је 12, са 3 условне осуде. Донета је 1 ослобађајућа пресуда а није било ни одбијајућих пресуда ни решења о обустави поступка. Уложене су 2 жалбе, из других законских разлога.. Нема података о резултатима жалби.

Пријаве су подношене, углавном, у вези са непоседовањем сагласности надлежних државних органа за обављање делатности или радова којима се утиче на речне токове.

Поступање Апелационог јавног тужилаштва у Београду у предметима привредних преступа

Апелационо јавно тужилаштво у Београду је, у 2013. години, поступало, као другостепено, у 729 предмета, што је за 210 предмета, односно 28,80% више него у претходној години. Повећање броја другостепених предмета привредних преступа је последица повећања броја свих уложених жалби, па и оних које су уложила основна јавна тужилаштва, која поступају у овој материји..

Апелационо јавно тужилаштво у Београду је поступало у 38 КТР предмета, из области привредних преступа. У 31 КТР предмету ово јавно тужилаштво се обраћало пословним банкама, ради провере стања на пословним рачунима правних лица, која нису предала финансијске извештаје за 2012. годину. У 5 предмета

донета су решења поводом приговора на решења о одбачају пријава за приврене преступе основних јавних тужилаштава, па су 4 приговора усвојена, а 1 одбијен.

У 2013. години Апелационо јавно тужилаштво поступало је у 8 КТЗ предмета, по иницијативама за заштиту законитости у привредно преступном поступку, дајући изјашњења о предлозима за подизање захтева за заштиту законитости. Ни једна иницијатива није потекла од тужилаштва.

Закључак

Као и ранијих година, поступање јавних тужилаштава може се оценити као ажурно. У 2013. години је, у осетној мери, смањен број поднетих пријава, али је квалитет оптужења на задовољавајућем нивоу. И други показатељи, који се односе на доношење тужилачке одлуке, заслужују похвале. Број жалби јавног тужиоца је, међутим, и даље недовољан, што најбоље илуструје однос броја тужилачких жалби према броју донетих пресуда, односно 150 према 2171, што значи да је свега 6,90% пресуда побијано жалбама тужиоца. Ово се посебно односи на жалбе на одлуку о санкцији, када су изречене условне осуде, будући да су, у претходној извештајној години, скоро све жалбе, уложене због условне осуде, уважене од стране Привредног апелационог суда. Иако је број пресуда са условним осудама смањен, то је последица увођења строжијих критеријума за изрицање ових санкција од стране самих привредних судова.

На основу изложеног, процењујемо да је приоритет тужилаштава у обради предмета привредних преступа повећање броја жалби, као и одржање квалитета у поступању у другим аспектима обраде ових предмета.

XIII РАД РЕПУБЛИЧКОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА ПО ПРЕДМЕТИМА ЗАХТЕВА ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ ИЗ ОБЛАСТИ ПРЕКРШАЈА

Републичко јавно тужилаштво, као тужилаштво које предузима мере за заштиту уставности и законитости, поступа и по иницијативама за подизање захтева за заштиту законитости против пресуда, односно решења донетих у прекршајним поступцима, без обзира да ли су такве пресуде, односно решења донета од стране прекршајних судова или других прекршајних органа. Ови предмети се воде кроз ПТЗ уписник. У 2013. години, примљено је 447 иницијатива за подизање захтева за заштиту законитости против пресуда, односно решења донетих у прекршајном поступку, што са 41 предмет, колико је остало нерешено у 2012. години, чини укупно 488 предмета у раду, што је мање за 41 предмет, односно 7,75% од укупно предмета који су били у раду у претходној извештајној години. Решено је 460 предмета, при чему је у 39 предмета подигнут захтев за заштиту законитости, односно 8,48% од решених предмета (претходне године тај проценат је био 7,99%). Остало је нерешено 28 предмет и то код органа који су спроводили прекршајни поступак у првом степену, од којих се прибављају списи предмета пре доношења одлуке о основаности иницијативе.

По захтевима за заштиту законитости, подигнутим у 2013. години, као и по захтевима подигнутим у ранијем периоду, Врховни касациони суд је донео 21

одлуку од којих је 19 захтева за заштиту законитости усвојено, а 2 захтева су одбијена.

Иако се при подизању захтева за заштиту законитости у прекршајним предметима поступа са посебним опрезом и са резервом, потребном да се, путем овог ванредног правног лека не уведе тростепеност у прекршајни поступак, чињеница је, да је у извештајном периоду, подигнуто 39 захтева за заштиту законитости, односно 8,48% од укупног предмета колико је било решено, што илуструје, да су све иницијативе разматране са посебном пажњом и да је тужилаштво и у овој материји искористило у потпуности своја законска овлашћења.

XIV ОДГОВОРНОСТ ПРАВНИХ ЛИЦА ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА

Закон о одговорности правних лица за кривична дела („Сл.гласник РС“, број 97/08), ступио је на снагу 27.10.2008.године. Овим Законом прописују се услови за покретање поступка против правних лица за кривична дела, кривичне санкције, као и правила поступка, када у њему поред, окривљених кривичних лица, учествују и правна лица. Имајући у виду специфичност правних лица, као окривљених, односно осуђених лица, овај Закон прописује и посебне правне последице осуде и мере безбедности.

Према подацима у извештајној 2013.години, поднето је укупно пријава против 53 правна и 53 одговорна лица у правном лицу. У раду су биле и нерешене пријаве према 19 правних лица као и 19 одговорних лица, пренетих из претходног периода. Тако је укупно у раду било пријава против 72 правна и 72 одговорна лица. У овом извештајном периоду пријаве су поднете и то:

- На територији Апелационог јавног тужилаштва у Београду против укупно 30 правних и 30 одговорних лица. У раду је било и 11 нерешених пријава из претходног периода, па је тако укупно у раду било пријава против 41 лица. Од поднетих пријава: 2 су за кривично дело неовлашћено искоришћавање ауторског дела или предмета сродног права из члана 199. КЗ; 16 за кривично дело крађа из члана 203. КЗ; 2 за кривично дело пореска утаја из члана 229. КЗ; 1 за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ; 1 за кривично дело скидање и повреда службеног печата и знака из члана 327. КЗ; 2 за кривично дело фалсификовање исправе из члана 355. КЗ и 6 пријава за кривично дело давање мита из члана 368.КЗ.

- На подручју Апелационог јавног тужилаштва Нови Сад, пријављено је укупно 11 правних и 11 одговорних лица. У раду је било и 8 нерешених пријава из претходног периода, па је тако укупно у раду било 19 пријава. Од поднетих пријава: 2 пријаве су биле за кривично дело превара из члана 208. КЗ; 1 пријава за кривично дело фалсификовање хартија од вредности из члана 224. КЗ; 1 пријава за кривично дело издавање чека и коришћење платних картица без покрића из члана 228. КЗ; 4 кривичне пријаве за кривично дело оштећење повериоца из члана 237. КЗ; 2 кривичне пријаве за кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. КЗ и 1 кривична пријава за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ.

- На територији Апелационог јавног тужилаштва у Крагујевцу, пријављена су 4 правна и 4 одговорна лица. У раду није било нерешених пријава из претходног периода. Тако је, 1 кривична пријава поднета због кривичног дела злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. став 2. КЗ; 2 кривичне пријаве за кривично дело фалсификовање исправе из члана 355. става 1. КЗ и 1 кривична пријава за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ.

- На територији Апелационог јавног тужилаштва у Нишу, пријављено је 8 правних и 8 одговорних лица. Није било нерешених пријава из претходног периода. Од поднетих кривичних пријава, 3 пријаве су за кривично дело превара из члана 208. КЗ; 2 пријаве за кривично дело противправно усељење из члана 219. КЗ; 1 пријава за кривично дело самовлашће из члана 330. КЗ; 1 пријава за кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. КЗ и 1 кривична пријава за кривично дело нарушавање пословног угледа и кредитне способности из члана 239. КЗ.

У извештајном периоду Тужилаштву за организовани криминал није поднета ни једна кривична пријава по Закону о одговорности правних лица за кривична дела.

На основу изнетих података, кривичне пријаве су поднете укупно за следећа кривична дела и то: против 2 правна и 2 одговорна лица за кривично дело неовлашћено искоришћавање ауторског дела или предмета сродног права из члана 199. КЗ; против 16 правних и одговорних лица за кривично дело крађа из члана 203. КЗ; против 5 правних и одговорних лица за кривично дело превара из члана 208. КЗ; против 2 правна и одговорна лица за кривично дело противправно усељење из члана 219. КЗ; против 1 правног и одговорног лица за кривично дело фалсификовање хартија од вредности из члана 224. КЗ; против 1 правног и одговорног лица за кривично дело издавање чека и коришћење платних картица без покрића из члана 228. КЗ; против 2 правна и одговорна лица за кривично дело пореска утаја из члана 229. КЗ; против 1 правног и одговорног лица за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. КЗ; против 4 правна и одговорна лица за кривично дело оштећење повериоца из члана 237. КЗ; против 4 правна и одговорна лица за кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238. КЗ; против 1 правног и одговорног лица за кривично дело нарушавање пословног угледа и кредитне способности из члана 239. КЗ; против 1 правног и одговорног лица за кривично дело скидање и повреда службеног печата и знака из члана 327. КЗ; против 1 правног и одговорног лица за кривично дело самовлашће из члана 330. КЗ; против 4 правна и одговорна лица за кривично дело фалсификовање исправе из члана 355. КЗ; против 2 правна и одговорна лица за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. КЗ и против 6 правних и одговорних лица за кривично дело давање мита из члана 368. КЗ.

Од укупно кривичних пријава против 72 правна и толико одговорних лица, које су биле у раду у јавним тужилаштвима, њих 16 је одбачено. Укупно је остало нерешено пријава против 39 правних и толико одговорних лица, од чега у јавним тужилаштвима 7, а код других органа 32 пријаве. Што се тиче подносилаца кривичних пријава у извештајном периоду, 17 пријава је поднела полиција, 22 пријаве други државни органи, 7 пријава оштећени, 4 пријаве по иницијативи Вишег јавног тужилаштва у Крагујевцу и 3 пријаве од осталих лица. Против 1

правног и одговорног лица поднет је оптужни предлог. Није било непосредних оптужница. Поднето је укупно 7 захтева за спровођење истраге, односно наредбе, а у раду су биле и 23 нерешене истраге из ранијег периода, те је тако укупно у раду било истрага против 30 правних и толико одговорних лица. Није било обустава ни прекида истрага. На крају извештајног периода остало је нерешено 9 истрага. Након спроведених истрага, оптужено је 18 правних и одговорних лица, те је тако укупно у извештајном периоду оптужено 19 правних и 19 одговорних лица. 28 пријављених кривичних дела је извршено у извештајном периоду, а 25 пријављених кривичних дела је извршено у ранијем периоду. У овом извештајном периоду, није било донетих првостепених пресуда. Међутим, Тужилаштво за организовани криминал је изјавило 21 жалбу по предметима из ранијег периода, од чега је 14 усвојено. Иначе, 9 кривичних пријава је решено на други начин као и 3 истраге. 7 оптужења је уступљено на надлежност другим тужилаштвима.

С обзиром на наведено и поред тога што су у извештајној години укупно пријављена 53 правна и 53 одговорна лица, а претходне године 40 правних и 40 одговорних лица, намеће се закључак да није довољно заживео рад по предметима кривично правне одговорности правних лица и да је неопходно да органи унутрашњих послова у свом раду више пажње посвете откривању кривичних дела извршених од стране правних лица, као и да се у свим пријавама којима се пријављују одговорна лица из правних лица, као и евентуално другим пријавама, размотри могућност покретања кривичног поступка и против правних лица, дакле и када против њих није поднета пријава, а све уз адекватну примену Закона о одговорности правних лица.

XV КАЗНЕНА ПОЛИТИКА КАО ФАКТОР БОРБЕ ПРОТИВ КРИМИНАЛИТЕТА

1. Увод

Питање казнене политике је врло комплексно питање правосуђа. С обзиром на то са ког аспекта се сагледава казнена политика, она по једном теоријском ставу може бити: законодавна, судска првог степена, судска другог степена и статистичка. Законодавна казнена политика се огледа у томе на који начин је законодавац предвидео посебни минимум или посебни максимум запрећене казне за конкретно кривично дело предвиђено Кривичним закоником Републике Србије. Одређене друштвене и индивидуалне вредности које чине заштитни објекат дела, политиком законодавца се одговарајуће штите прописаном казном која је изнмерена у односу на друштвену осуду која се створи извршењем дела. Са аспекта јавног тужилашта непосредније се утврђује судска казнена политика првог степена која сагледава конкретне околности извршеног кривичног дела и окривљеног. Околности конкретног кривичног дела и постојање олакшавајућих и отежавајућих околности на страни окривљеног треба да буду основно мерило за оцену да ли казна треба да буде строжа или блажа. Али на ову оцену утичу и укупне прилике у друштву, систем вредности који се формира у појединим социјалним срединама и др, а који може бити одређен врло различитим околностима и односом државних органа према тим околностима. Најобјективнија и за оцену најмеродавнија треба да буде казнена политика другостепеног судског органа, који између осталог треба

да коригује прецењеност или потцењености олакшавајућих околности конкретног кривичног дела. Правосудни органи дају статистичке податке који представљају емпиријску подлогу за дубљу анализу казнене политике.

Казнена политика је важан сегмент борбе против криминалитета, а која је пак, сложена и веома озбиљна друштвена акција која се одвија као континуирани процес у којем учествују бројни фактори. Ефекти борбе против криминалитета могу се аналитички образлагати и преко њих се могу кориговати непосредне мере, тако што ће се укупан збир дејстава државних органа који непосредно учествују у тој борби, обједињено разумевати преко појма криминалне политике. Казнена политика судова у Србији, као део криминалне политике у друштву, уз ефикасност и законитост у поступању, представља веома важан чинилац у борби против криминалитета.

Анализа казнене политике, у смислу да ли је она адекватна или не, првенствено се заснива на статистичким подацима који се односе на број изречених условних осуда и казни затвора у укупном броју донетих пресуда, иако би за њену објективну оцену неопходна била збирна истраживања правноснажних одлука за поједина кривична дела у одређеном периоду, уз узимање у обзир и других околности које утичу на избор врсте и висине кривичне санкције, а не искључиво статистичких података. Дрги значајн податак о казненој политици судова се изражава кроз проценат правоснажно осуђених лица у односу на број оптужења.

Анализа казнене политике судова, са аспекта утицаја јавног тужилаштва, најочигледније се може сагледати кроз број и проценат уважених жалби. Међутим, осим овог директног коректива, јавни тужилац посредно креира казнену политику и кроз ефикасно коришћење процесних овлашћења којима располаже, затим путем активнијег учешћа на главном претресу, предлагањем доказа, изменом оптужног акта у складу са измењеним чињеничним стањем, предлагањем изрицања мера безбедности и новчане казне као споредне, као и опозивањем условне осуде када су за то створени законски услови.

Могућност утицаја јавног тужиоца на казнену политику, проширена је и изменама и допунама процесног законодавства, кроз примену института одлагања кривичног гоњења, као алтернативног начина за ефикасно окончање кривичног поступка, а посебно кроз примену института споразума о признању кривице, који би требало значајно да убрза окончање кривичног поступка, кроз избегавање суђења и смањење трошкова, уз очување начела законитости и правичности. Савремена криминална политика у демократским друштвима иде за тим да се тражи од правосудних органа да своју активност орјентишуу превентивном смислу и да мере принуде и репресије свде на нужан и друштвено оправдани оквир, а да се одузимањем имовинске користи стечене кривичним делом и алтернативним кривичним санкцијама даље учвршћује владавина права.

2. Анализа података

2.1. Апелационо јавно тужилаштво Београд

На подручју Апелационог јавног тужилаштва у Београду, судови су у извештајном периоду донели укупно првостепених одлука према 17.715 лица, или

незнатно мање него претходне године (17.743), од којих одлука је донето укупно пресуда у односу на 16.058 лица. У структури донетих пресуда, према 14.305 лица је донето осуђујућих пресуда или 89,35% (незнатно више него прошле године - 89,08%), ослобађајућих пресуда је донето према 1.135 лица или 07,06% (7,16%-1.178), према 618 лица је донето одбијајућих пресуда или 3,84% у односу на укупан број пресуда према 16.058 лица (3,78%-622). Према 224 лица изречене су мере безбедности или 1,40% од осуђујућих пресуда (3,26%-478), а након оптужења обустављено је поступака против 1.652 лица (1.299).

Од укупног броја осуђујућих пресуда према 14305 лица, осуде на затворску казну се односе на 3.905 лица или 27,29% (24,77% - 3.008). У односу на 808 лица или 05,64% је изречена новчана казна (6,80%-826), 19 казни рада у јавном интересу или 0,13% (2,52%-307), према 9.228 лица су донете условне осуде или 64,50% (7.306 - 60,18%), према 81 лицу изречене су судске опомене или 0,56% (221-1,82%), 224 мере безбедности, док је 39 лица ослобођено од казне.

Од наведеног укупног броја првостепених одлука (17.715), на Тужилаштво за организовани криминал и на тужилаштво за ратне злочине односи се укупно одлука према 321 лица, од којих, према 342 лица донето је осуђујућих пресуда, према 65 лица су донете ослобађајуће пресуде, према 13 лица одбијајуће пресуде и једна обустава након оптужења по чл. 338. ЗКП.

Од укупног броја осуђујућих пресуда са пресудама посебних одељења Вишег суда у Београду по предметима ТОК и ТРЗ (14.227), 3.905 лица или 27,45% су осудђена на казну затвора, 808 лица на новчане казне или 5,68%, изречено је према 9.228 лица условна осуда или 64,86%, изречено је према 19 лица казна рада у јавном интересу или 0,13%, 81 судских опомена или 0,57%, док је 39 лица или 0,27% ослобођено од казне.

Основна, виша јавна тужилаштва и ТОК и ТРЗ на подручју Апелационог јавног тужилаштва у Београду, изјавила су укупно жалбе према 4.792 лица, од тога због одлуке о казни било је жалби према 2.801 лица или 58,45%. Уважено је укупно жалба у односу на 1068 лица или 22,29% од укупног броја жалби, од тога 706 због одлуке о казни, док је одбијено укупно жалби према 2.000 лица, од ког броја због одлуке о казни према 359 лица.

2.2. Апелационо јавно тужилаштво Нови Сад

Судови на подручју Апелационог јавног тужилаштва у Новом Саду, у извештајном периоду су донели укупно првостепених одлука према 11919 ица или 17,11% мање него у ранијем периоду (14.379), од чега је донето првостепених пресуда у односу на 11.261 лица (12.987), од тога се на 10.566 лица односе осуђујуће пресуде или 93,82% (12.140 - 93,47%), према 404 лица или 3,58% донето је ослобађајућих пресуда (478-3,68%) и према 291 лицу или 02,58% донето је одбијајућих пресуда (369-2,84%). У извештајном периоду, изречено је према 218 лица изречена мера безбедности или 02,06% од осуђујућих пресуда (442), а након оптужења обустављено је поступака против 672 лица (1.392),

Од укупног броја осуђујућих пресуда донетих према 10.566 лица, осуде на затворску казну се односе на 2.236 лица или 21,16% (24,77% -3.008). У односу на 862 лица или 08,15% је изречена новчана казна (6,80%-826), 218 или 2,06% казни

рада у јавном интересу (2,52%-307), према 6.886 лица или 65,17% донето је условних осуда (7.306-60,18%), према 133 лица или 1,25% донето је судских опомена (221-1,82%), изречено је мера безбедности према 213 лица, док је 11 лица ослобођено од казне.

Јавна тужилаштва су изјавила жалбе против 1.109 лица (2.302), од чега због одлуке о казни 624 или 56,26% (1542). Због одлуке о кривичној санкцији уважено је жалби према 252 лица или 22,72% уложених (325), од тога због одлуке о казни је уважено жалби према 150 лица, а укупно је одбијено жалби против 458 лица (1.057), од тога је према 249 лица одбијено је жалби због одлуке о казни.

2.3. Апелационо јавно тужилаштво Ниш

У извештајном периоду, судови на подручју Апелационог јавног тужилаштва у Нишу, донели су укупно првостепених одлука према 7.133 лица, што је 01,01% више него у ранијем периоду (7.060), од којих одлука је донето првостепених пресуда у односу на 6.808 лица што је више него у ранијем извештајном периоду (6.552). Од укупног броја донетих пресуда, донето је према 5.145 лица осуђујуће пресуде или 75,57 % (76,93%-5.041), ослобађајућих према 746 лица или 10,95% (10,51%- 6.891) и одбијајућих према 917 лица или 13,46% (12,54% - 822). Изречено је мере безбедности према 34 лица, или 0,66% од осуђујућих пресуда, а обустављено је поступака након оптужења против 339 лица (508).

На затворску казну осуђено је 1.465 лице, што представља 28,47% од укупног броја осуђујућих пресуда (34,73%-1.751), на новчану казну осуђено је 655 лица или 12,73% (14,48%-730), условне осуде су изречене према 2.945 лица, што представља 57,24% од укупног броја осуђујућих пресуда (49,37% -2.489), утврђено је 18 казни рада у јавном интересу, према 45 лица је изречена мера безбедности, док су 11 лица ослобођена од казне.

Јавна тужилаштва на територији Апелационог јавног тужилаштва Ниш, изјавила су жалбе на пресуде донете према 1.728 лица, што у односу на број донетих пресуда представља 11,28% (24,46%-2.082), док је само због одлуке о казни изјављено према 768 лица или 44,44% изјављених жалби (1.011). Према 603 лица су уважене жалбе или 34,89% од укупног броја изјављених жалби (22,38%-466), од чега је уважено због одлуке о казни према 201 лица или 11,63% од укупног броја изјављених жалби (21,06% -213). Укупно је одбијено жалби против 838 лица, од чега према 135 лица због одлуке о казни.

2.4. Апелационо јавно тужилаштво Крагујевац

На подручју Апелационог јавног тужилаштва у Крагујевцу, у извештајном периоду донето је укупно првостепених одлука према 10.722 лица, што је за 06,28% мање него прошле године (10.972), од чега су првостепене пресуде донете према 10.187 лица (9.958), од ког броја је осуђујућих пресуда према 8.229 лица или 80,77% свих донетих пресуда (6.886-69,15%), ослобађајућих пресуда је било према 1.039 лица или 10,19% свих првостепених пресуда (11,81%-1.177) и према 919 лица је донете су одбијајуће пресуде или 09,02% (19,02%-1895). У извештајном периоду

изречено је мера безбедности према 114 лица или 1,38% осуђујућих пресуда (61), а обустављено је поступака након оптужења у односу на 535 лица (914).

Од укупног броја донетих осуђујућих пресуда, на казну затвора је било осуђено 1.942 лица или 23,59% (од свих осуда претходне године 29,48% - 2.030), условна осуда је изречена у односу на 4.855 лица или 58,99% (60,64%-4.176), и на новчану казну осуђено је 574 лица или 06,97% (8,37%-577), утврђено је 6 казни рада у јавном интересу, изречено је 94 мере безбедности, а 149 лица је ослобођено од казне.

Тужилаштва на подручју Апелационог јавног тужилаштва Крагујевац су изјавила укупно жалби на пресуд према 3.426 лица (4.371), од ког броја је према 1.600 лица или 46,70% изјављено жалби због одлуке о казни (47,67%-2.084). Апелациони суд у Крагујевцу уважио је жалбе уложене према 606 лица или 17,68% од изјављених жалби, од тога уважено је због одлуке о казни у односу на 315 лица или 51,98% уважених жалби (24,85%-518). Укупно је одбијено жалби против 1.641 лица, од чега према 818 лица због одлуке о казни.

2.5. Тужилаштво за организовани криминал

Посебно одељење Вишег суда у Београду, у извештајном периоду је по оптужним актима Тужилаштва за организовани криминал, донело укупно пресуде према 294 лица (233), од ког броја је осуђујућих пресуда је било у односу на 217 лица, од којих је према 210 лица или 96,77% донето пресуда на казну затвора (88,84%-207), и према 7 лица или 3,22% изречено је условних осуда (5,15%-12), ослобађајућих пресуда је било у односу на 64 лица или 21,76% од укупног броја пресуда (3,86%-9) и пресуда којима је оптужба одбијена у односу на 13 лица или 4,42% од укупног броја свих пресуда (2,14%-5).

Тужилаштво за организовани криминал изјавило је жалби на пресуде према 176 лица (223), од ког броја само због одлуке о казни према 109 лица (161). У извештајном периоду уважено је 38 жалби (24), од тога због одлуке о казни 36 (12), док је одбијено жалби према 136 лица (93), од тога због одлуке о казни у односу на 116 лица (67).

2.6. Тужилаштво за ратне злочине

Одељење Вишег суда у Београду за ратне злочине у извештајном периоду донело је пресуда према 26 лица (39), од ког броја према 25 лица осуђујуће или 96,15% пресуда (66,66%), пресуда на казну затвора 24 или 96%, 7 условних осуда или 28% (7,69%-3) и према једном лицу ослобађајућа пресуда или 3,84% (25,64%-10). Није донета ниједна пресуда којом се оптужба одбија, те је тако донето укупно одлука према 26 лица.

Тужилаштво за ратне злочине изјавило је жалби на пресуде према 7 лица (32) и то све због одлуке о казни. Уважено је жалби због одлуке о казни изјављених шпрема 7 лица, а одбијено је жалби према 8 лица, такође поднетих раније на одлуке о казни.

3. Укупни подаци

У периоду од 01.01.2013. до 31.12.2013. године, основним и вишим јавним тужилаштвима у Србији, Тужилаштву за организовани криминал и Тужилаштву за ратне злочине, поднето је укупно кривичних пријава према 114.961 лицу, против познатих пунолетних и малолетних извршилаца, што представља повећање за 03,98% у односу на претходни извештајни период, у коме су јавна тужилаштва на територији Србије у раду имала кривичне пријаве поднете против укупно 110.557 лица (111.812 у 2011. години).

Према малолетним извршиоцима, поднето је укупно кривичних пријава против 9.136 лица, што у односу на 2012. годину (7.695) представља знатно повећање за 15,78%.

Јавна тужилаштва су у извештајном периоду поступала и по нерешеним пријавама из претходног периода према пунолетним и малолетним извршиоцима и то против 67.115 лица, што је за 01,66% више него у претходном извештајном периоду (66.021), од чега се пријаве само према малолетним извршиоцима односе на 514 лица, што је за 15,77% више у односу на претходни извештајни период (444).

У току 2013. године, свим тужилаштвима је поднето кривичних пријава против 62.076 непознатих извршилаца, што у односу на 2012. годину представља знатно повећање за 24,97% (у 2012. години забележено је 49.673, а што је пак, било повећање за 46,67% у односу на 2011. годину). Нерешених пријава је било против 415.095 непознатих извршилаца из претходног периода.

Имајући у виду наведене податке, тужилаштва на територији Србије су у извештајном периоду имала у раду укупно кривичних пријава против 659.761 свих пријављених пунолетних, малолетних и непознатих лица, као и нерешених пријава из претходног периода против пунолетних и малолетних извршилаца и пријава против неоткривених извршилаца из претходних периода, што је више за 08,20% у односу на претходни извештајни период (609.776).

Од укупног броја примљених кривичних пријава против свих познатих пунолетних и малолетних извршилаца и лица пријављених тужилаштвима посебне надлежности (114.961), ТОК и ТРЗ, виша и основна јавна тужилаштва су примили пријава против 105.825 свих пунолетних лица. Одбачајем су решили пријаве против 28.894 лица, или 27,30% примљених пријава или 16,16% више него у претходном периоду (24.875). Основна јавна тужилаштва одбацила су кривичне пријаве поднете против 27.060 лица, што је 25,63% свих примљених пријава (15.566) или више за 17,50% у односу на претходни извештајни период (23.029 - када је бележено смањење од свега 2,25% у односу на 2011. годину). У вишим јавним тужилаштвима одбачајем су решене кривичне пријаве поднете против 1813 лица, што представља незнатно повећање у односу на претходну годину (1804 - бележено повећање за 4,57% у односу на 2011. годину).

Тужилаштво за ратне злочине одбацило је кривичне пријаве против 14 лица (5), док је у Тужилаштву за организовани криминал одбачено пријава против 7 лица (37). Виша јавна тужилаштва одбацила су и пријава поднетих према 2780 малолетних извршиоца, што представља повећање за 28,76% у односу на претходни извештајни период (2.159 - бележено повећање за 1,74% у односу на 2011. годину).

Тужилаштва су након одбачаја у раду имала укупно пријава против 150.916 познатих пунолетних и малолетних извршилаца (са нерешеним предметима из претходног периода).

У извештајном периоду поднето је захтева за спровођење истраге и наредби за спровођење истраге против 18.057 пунолетних лица и захтева за припремни поступак против 4.796 малолетних лица, или 12,60% мање него раније (20.660 - бележено 3,50% више у односу на 2011. годину), У периоду од 01. 01. до 30. 09. 2012. године поднето је предлога за предузимање истражних радњи против 31.521 лица лица. С обзиром на почетак примене новог ЗКП-а, донето је укупно 1.811 наредби за спровођење истраге.

Током извештајног периода оптужено је укупно 49.285 пунолетних извршилаца кривичних дела, што је смањење од 09,96% у односу на претходну годину, (54.492 – а што је представљало повећањ за 7,77% у односу на 2011. годину). Од наведеног броја, пред основним судовима оптужено је 45654 лица, што је мање него у претходном периоду за 07,84% (49.535 - што је било 8,91% више у односу на 2011. годину), пред вишим судовима оптужено је 3.631 лице (заједно са ТОК и ТРЗ), што је знатно мање него у ранијем периоду за 23,64% (4.755 - бележено као 0,91% мање него 2011. године). Посебном одељењу Вишег суда у Београду за организовани криминал поднето је оптужења против 236 лица или 23,56% више него у ранијем периоду (191 - 15,48% мање него 2011. године), док је пред Одељењем Вишег суда у Београду за ратне злочине оптужено 14 лица (11).

Укупно је донето одлука према 47.640 лица, а што је мање за 4,82%, имајући у виду да су судови на територији Републике Србије у ранијем периоду донели одлуке у односу на укупно 50.054 лица (заустављен тренд повећања из 2011.године кад су донели песуде у односу на 45.950 лица).

У извештајном периоду, осуђујућих пресуда је било у односу на 37.792 лица, од тога је на казну затвора осуђено је 9.548 лица, што у односу на претходни извештајни период представља смањење апсолутном износу (11.043), а у односу на број осуђујућих пресуда 25,26%, осуђено је 2.899 лица на новчане казне, што је смањење за 0,62% (2.917 - 20,79% за колико је смањен и број новчаних казни у у односу на 2011. години), а смањен је проценат условних осуда које су изречене у односу на 24.568 лица или 65,01% осуђујућих. Ткође је то мање за 8,60% у бројчаном износу о односу на претходниу годину, (заустављен тренд повећања са 23006 – а што је тада било за више 1,61% него у односу на 2011. годину). На казну рада у јавном интересу осуђена су 256 лица, што представља смањење у односу на претходну годину за 40,02% (434). Тренд повећања уочен је када је у питању казна одузимања возачке дозволе, која је изречена у односу на 59 лица (18). Судска опомена изречена је у односу на 245 лица, смањење од 31,12% у односу на ранији период (360 што је представљало повећање 31,95% у односу на 2011.). Ослобођено је од казне 85 лица (135), а новчана казна као споредна је изречена према 1.035 лица. Новчане казне као споредне изречене су према 1.162 лица.

У извештајном периоду, судови су донели ослобађајуће пресуде у односу на 3.324 лица, што је у збиру мање него у ранијем периоду за 05,63% (3522 - 14,23% више него 2011. године), а најуочљивије је смањење процента одбијајућих пресуда, које су донете у односу на 2.745 лица или 06,29% у односу на све донете пресуде, а у збиру мање за 35,98% него у ранијем периоду (3.708 - 16,11% више него 2011.

године). Мере безбедности су изречене према 585 лица што је за 41,45% мање него у ранијем периоду (999 - 58,57% када је бележено као више у односу на 2011 годину). До обустава после оптужења дошло је у односу на 3.326 лица или 19,13% мање него у ранијем извештајном периоду (4.113).

Основна и виша јавна тужилаштва на територији Републике Србије, као и тужилаштва посебне надлежности, изјавила су укупно жалбе према 11.554 лица, што у односу на претходну годину представља смањење у апсолутној бројци за 17,67% у односу на ранији период (14.033 - 14,50% смањено у односу на 2011.). Од наведеног броја, због одлуке о казни изјављено је жалби према 6.124 лица или 53,00%, од укупно изјављених жалби, процентуално и у збиру мање него претходне године (8.158 - 58,13%,.). Од укупног броја изјављених жалби, уважено је жалби према 2.643 лица, од којих је пак, уважено жалби изјављених због одлуке о кривичној санкцији према 1.415 лица или 53,53% од свих уважених жалби, (1.761 – 38,33%). Одбијене су жалбе према 5246 лица, од тога су жалбе на казну према 2.758 лица, што је за 23,87% од уложених жалби по том основу, али је мање у збиру у односу на ранији период за 09,10% (у 2012. години 3.028 - 17,59 %).

4. Закључци

Анализом статистичких података у односу на претходни извештајни период уочава се наставак повећања процента свих кривичних пријава у раду јавних тужилаштва (659.350) што је више за 03,19% у односу на претходни извештајни период, од чега се део предмета односи на поднетих кривичних пријава против 114961 познатог пунолетног и малолетног извршиоца, што представља повећање за 03,98% у односу на претходни извештајни период, при чему се структура кривичних пријава против пунолетних и малолетних извршилаца изменила у смислу повећања малолетничких предмета за 15,78% као резултат повећања криминалитета у том делу популације.

Изменио се обим и структура свих донетих судских одлука којих је сада мање за 05,73% него у ранијем извештајном периоду. Сразмерно је мањи број осуђујућих пресуда 2,37% од укупног броја у ранијем извештајном периоду. Такође казнена политика се може ценити посматрањем колико је од укупног броја оптужених лица (49.285) износио проценат осуђених, а то је 76,68%, што је нешто изнад перђашњег тренда у раду судова (по ранијим истраживањима око 75%). Такође је смањен број пресуда на казну затвора 13,54%. Смањен је и број пресуда на новчану казну за 0,62% у односу на претходну годину, Смањен је проценат и условних осуда за 8,60% у односу на претходну годину, а који број условних осуда учествује са процентом од 55,64% укупном броју пресуда Такође је заустављен тренд повећања примене алтернативних кривичних санкција у виду мањег изрицања, како у апсолутном износу, тако и у процентиима, па је тако на казну рада у јавном интересу осуђено 44,94% мање лица. Судска опомена је изречена у односу на 245 лица, што је смањење за 31,12%. Тренд повећања уочен је када је у питању казна одузимања возачке дозволе (59). Може се претпоставити да су ово варирање у трендови повећања, односно смањења резултат, између осталог и прилагођавања поступања јавног тужилаштва на промене у на целом кривичноправном систему и примене новог ЗКП-а почев од од 30. 09 2013. године,

али је најважнији податак о успешности поступања јавног тужилашта по новим нормама то што се повећавао број примена алтернативних кривичних санкција и споразумевања о кривичном делу након тог датума.

За анализу казнене политике, али и квалитета оптужења, на шта у својим извештајима указују и апелациона јавна тужилаштва, индикативан је податак да су судови у извештајном периоду донели у збиру знатно мање ослобађајућих пресуда него у ранијем периоду за 05,62% (и ако је био тренд повећања за 14,23% у 2012. години) што је у великом проценту последица преласка судава на адверсарни кривични поступак који од судова захтева већу пажњу у односу на активности странака, дужу припрему суђења и промену стандарда поступања услед прихватања става Европског суда за људска права у вези са применом начела *ne bis in idem*.

У извештајном периоду смањена је жалбена активност тужилаштва у односу на претходну годину у апсолутној бројци као и у процентима за 17,67% у односу на ранији период наставила (настављен тенд опадања са 14,50% у 2012). години. Структура жалби је мало побољшана због смањења процента жалби уложених на одлуке о казни на 53,00% и повећања жалби из других разлога, чиме се наставио тренд смањења и процента жалби уложених на казне. Апелациони судови су од укупног броја изјављених жалби због одлуке о казни, уважили 60,51%, што је знатно повећање са 32,20% прошле године, а због одлуке о казни укупно је уважено 12,25% од укупног броја изјављених жалби, или 23,11% од жалби изјављених по том иоснову и сведочи о већој корекцији казнене политике судова услед веће успешности ових жалби.

XVI ПОЈЕДНОСТАВЉЕНЕ ФОРМЕ ПОСТУПАЊА У КРИВИЧНИМ СТВАРИМА

- ПРИМЕНА НАЧЕЛА ОПОРТУНИТЕТА - СПОРАЗУМ О ПРИЗНАЊУ КРИВИЦЕ

Поједностављене форме поступања у кривичним стварима, од којих су посебно значајни институт одлагања кривичног гоњења и споразум о признању кривице, са аспекта јавног тужилаштва показале су се као веома ефикасно средство у борби против криминалитета. У пракси јавних тужилаштава су у потпуности усвојени као нови институти кривичнопроцесног права и добили су свој замах у примени нарочито након 01. 10. 2012. године. Нормативна ограничења у примени ових института представљају гаранцију права окривљеног, с обзиром да почивају на начелу сразмерности између процесне форме и предмета кривичног поступка. Имајући у виду ограничења прописана законом, пре свега у виду кривичних дела на која се могу применити, а то су тзв. „лакша“ и „средња“ кривична дела, која у укупној структури криминалитета заузимају значајно место, практични ефекти њихове примене огледају се и у растеређењу судова који добијају више времена за суђење у кривичним предметима за тешка кривична дела.

1. Примена начела опортунитета у пракси тужилаштава

Опортунитет кривичног гоњења, као могућност одлагања кривичног гоњења за кривична дела за која је прописана новчана казна или казна затвора у трајању до три године, а по одобрењу већа из чл. 24. ст. 6. ЗКП и за кривична дела за која је предвиђена казна затвора до пет година, као и могућност одбацивања кривичне пријаве у случају кривичних дела из чл. 236. ЗКП, услед стварног кајања осумњиченог, представља изузетак од строгог начела легалитета и у складу је са општим трендом који је обележен могућношћу договора између учесника у кривичном поступку и идејом ресторативне правде. Ново законодавно решење из чл. 283. ЗКП са којим је започета примена од 01. 10. 2014. године, потпуније и свестраније регулише опортунит. Са становишта оцене казнене политике судова и утицаја јавног тужилаштва на ту политику, интересантно је и пратити учесталост примене опортунитета након 01.10.2012. године, поређењем процента повећања само у том кварталу са дотадашњим поступањем.

Статистички подаци у вези са применом начела опортунитета у пракси јавних тужилаштва, указују да је у великој мери постигнута основна сврха његовог увођења у наш кривичноправни систем, у смислу повећања ефикасности кривичног поступка и растерећења судова.

1.2. Анализа статистичких података

1.2.1. Апелационо јавно тужилаштво Београд

Основна и виша јавна тужилаштва на територији Апелационог јавног тужилаштва у Београду, применом начела опортунитета, одбацила су кривичну пријаву или одустала од гоњења против 4.671 лица или 4,35% мање него претходне године (4.883 - бележено више за 71,93% у односу на 2011. годину), а укупан новчани износ који су осумњичени прихватањем прописаних мера уплатили у корист хуманитарних организација, фондова или јавних установа, износи 160.411.942,00 динара што је такође мање него у ранијем извештајном периоду (181.769.260,00).

Треба нагласити да је од 01.01. до 30.09.2013. године по чл. 236. ЗКП решено према 3.544 лица, а да је од тог датума до краја године применом чл. 283. новог ЗКП-а решено пријава према 1.127 лица, или 31,80% само у том кварталу и што указује на лакшу и бржу примену алтернативне санкције одложеног кривичног гоњења и на повећано опортуно поступање правосуђа на подручју града Београда.

У Вишем јавном тужилаштву у Београду, применом овог института одбачене су кривичне пријаве у односу на 26 лица или за 5 лица више него 2012. године (21), а укупно је у корист хуманитарних организација, фондова или јавних установа уплаћено 1.890.000,- динара, што је више него у претходном периоду (1.545.000,00 динара).

Прво основно јавно тужилаштво у Београду, начело опортунитета је применило у односу на 2684 лица, а што је приближно као у прошлој години (2.659 лица. По основу извршених уплата прикупљено је 119.054.167,00 динара (134.652.560,00 динара) или за 12,59% мање него у претходном извештајном периоду. Друго основно јавно тужилаштво у Београду, ово начело применило је у

односу на 203 лица или 33,88% мање него у 2012. години (307 лица), а уплаћено је 5.013.000,- динара или за 30,30%. мање него прошле године (7.191.500,00 динара).

1.2.2. Апелационо јавно тужилаштво Нови Сад

Основна и виша јавна тужилаштва на територији Апелационог јавног тужилаштва Нови Сад, применом одредби чл. 236. ЗКП и чл. 237. ЗКП и чл. 283. новог ЗКП, одбацила су кривичне пријаве или одустала од гоњења против 2868 лица, или за 29,98% мање него претходне године (4.097 лица). Укупан износ уплаћених новчаних средстава у корист хуманитарних организација, фондова или јавних установа је 100.786.404,- динара или 05,38% мање него претходне године (када је било 9.054.287,- динара)

Напомињемо да је од 01.01. до 30. 09. 2013. године по чл. 236. ЗКП решено пријава према 2.412 лица, а да је од тог датума до краја године применом чл. 283. новог ЗКП-а решено пријава према 456 лица, што што је мањи тренд повећања примене опортунитета него на подручју града Београда и то од 18,85% само у том кварталу.

На подручју овог тужилаштва, Основно јавно тужилаштво у Новом Саду, овај институт је применило према 1.001 лицу или за 15,34% мање него претходне године (1.398) и остварило уплату новчаних средстава у хуманитарне сврхе у износу од 41.324.570,- динара или мање за 7,79% него прошле године (44.812.000,00 динара).

Поред Основног јавног тужилаштва Нови Сад, начело опортунитета у највећем броју случајева је примењиван у Основном јавном тужилаштву Панчеву (370 лица, уплаћена средства у износу од 13.682.000,00 динара), Основном јавном тужилаштву Сомбор (311 лица, уплаћено 10.960.000,00 динара) и Основном јавном тужилаштву Сремска Митровица (274 лица, уплаћено 11.900.780,00 динара).

1.2.3. Апелационо јавно тужилаштво Ниш

На територији Апелационог јавног тужилаштва Ниш, применом чл. 236. и 237. ЗКП, основна и виша јавна тужилаштва одбацила су кривичне пријаве или одустала од гоњења против 2.468 или више за 17,02% у односу на претходну годину (2.048 лица). Укупан износ уплаћених средстава је 56.060.238,00 динара или више за 11.013.059,00 динара него 2012. године (45.047.179,00 динара).

Такође треба напоменути да је од 01.01. до 30. 09. 2013. године по чл. 236. ЗКП решено пријава према 2.090 лица, а да је од тог датума до краја године применом чл. 283. новог ЗКП-а решено пријава према 378 лица, што је мањи тренд повећања примене опортунитета за 18,08% само у том кварталу и што је најмање у односу на остала подручја.

Начело опортунитета највише је примењивано у Основном јавном тужилаштву Врање, према 715, или мало више него претходне године (709 лица), а уплаћено је 12.175.000,00 динара или мање за 32,22% него претходне године (16.500.000,00 динара), као и у Основном јавном тужилаштву Нишу и то према 1.033 лица, што је више за 51,31% у односу на претходну годину (540 лица), а

износ уплаћених средстава у хуманитарне сврхе износи 21.539.701,00 динара, што је више за 49,49% него претходне године, (10.881.179,00 динара).

1.2.4. Апелационо јавно тужилаштво Крагујевац

Тужилаштва на територији Апелационог јавног тужилаштва Крагујевац, применом института из чл. 236. ЗКП и чл. 237. ЗКП, одбацила су кривичне пријаве или одустала од гоњења против 2.463 лица или више за 43,16% у односу на претходни извештајни период (1.400 лица када је такође бежлежен раст за 27,97%). Укупан износ уплаћених новчаних средстава је 44.407.167,00 динара или више за 6.561.174,00 динара него 2012. године (37.845.993,00 динара).

Посебно треба нагласити да је од 01.01. до 30. 09. 2013. године по чл. 236. ЗКП решено пријава према 1.889 лица, а да је од тог датума до краја године применом чл. 283. новог ЗКП-а решено пријава према 574 лица, што је тренд повећања примене опортунитета за 30,38% само у том кварталу на подручју града Крагујевца.

Наведени институт, односно опортунитет, на подручју ове апелације је највише примењиван у Основном јавном тужилаштву у Чачку и то у односу на 313 лица лица или више за 13,06% у односу на претходну годину (360), а по основу извршених уплата добијено је 6.481.200,00 динара или мање за 12,50% од претходне године (7.407.000,00 динара). Основно јавно тужилаштво у Крушевцу је примењивало опортунитет према 419 лица, а по основу извршених уплата прикупљено је 3.930.000,00 динара.

1.3. Укупни подаци

На основу достављених података, основна и виша јавна тужилаштва у Републици Србији, одредбе чл. 236. ЗКП и чл. 237. ЗКП, те по чл. 283. новог ЗКП-а почев од 01.10. 2014. године, у извештајном периоду применила су у односу на 12470 лица, што је готово идентично у односу на претходни извештајни период када је овај институт примењен у односу на 12.428 лица.

Укупан износ уплаћених новчаних средстава у корист хуманитарних организација, фондова или јавних установа, износи 361.665.751,00 динара, што је за 12.240.210,00 динара или 3,28% мање него у претходном извештајном периоду (373.905.961,00 динара).

1.4. Закључци

Примена начела опортунитета у пракси јавних тужилаштава, које је прописано одредбама чл. 236. и чл. 237. ЗКП, те по чл. 283. новог ЗКП, указује да ово начело представља веома ефикасно средство за растерећење судова од кривичних поступака за лакша кривична дела, убрзање поступка и смањење трошкова, којим се истовремено остварује функција специјалне и генералне превенције: У односу на податке из претходног извештајног периода, евидентно је највеће повећање његове примене у апсолутном износу и у процентима на подручју Апелационог јавног тужилаштва у Београду и повећање примене у четвртом

кварталу пропорционално укупном броју одлука на подручју АЈТ Крагујевцу, док је на подручјима АЈТ Ниш и Нови Сад, забележен мањи тренд повећања примењеног опортунитета. Може се закључити да је настављен тренд повећања примене опортунитета од стране основних јавних тужилаштава.

Такође, може се закључити да је од 01.01. до 30. 09. 2013. године по чл. 236. ЗКП решено предмета укупно према 9.935 лица, а да је од тог датума до краја године применом чл. 283. новог ЗКП-а решено је предмета према 2.535 лица, што је тренд повећања примене алтернативне санкције одложеног кривичног гоњења за 25,51% само у том кварталу и указује на повећано опортуно санкционисање од стране правосуђа на тим подручјима.

У периоду од 01.01. до 30.09.2013. године настављено је са применом раније добре праксе у примени начела опортунитета, тако да су поједина тужилаштва заузела ставове којима се детаљно разрађује примена овог начела, као и да су закључени протоколи о сарадњи са хуманитарним организацијама, фондовима и јавним установама у чију се корист уплаћују прикупљена новчана средства, да су одређени минимални новчани износи за примену мере из чл. 236. ст. 1. тач. 2. ЗКП, као и да уколико лице због слабог материјалног стања није у могућности да уплати одређени новчани износ, покушавано је са применом неке друге мере прописане чл. 236. ЗКП. Од момента примене овог начела регулисаног по чл. 283. новог ЗКП, дошло је до одређеног убрзања и проширења примен начела опортунитета.

Из достављених података утврђује се да је начело опортунитета у највећем броју случајева примењивано код кривичних дела угрожавања јавног саобраћаја из чл. 289. КЗ и то према 4.033 лица (у ранијем периоду 2.658), кривичног дела крађа из чл. 203. КЗ и то према 1.092 лица (1.317), кривичног дела неовлашћено држање опојних дрога из чл. 246-а КЗ и то према 855 лица (832), кривичног дела фалсификовање исправе из чл. 355. КЗ и то према 523 лица (609), кривичног дела самовлашће из чл. 330. КЗ и то према 512 лица (381), кривичног дела пореска утаја из чл. 229. КЗ и то према 467 лица (216), кривичног дела недавање издржавања из чл. 195. КЗ и то према 304 лица (426), кривичног дела насиље у породици из чл. 194. КЗ и то према 444 лица (381), кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из чл. 297. КЗ и то према 366 лица (250), кривичног дела скидање и повреда службеног печата из чл.327. КЗ и то према 292 лица (311), кривичног дела лака телесна повреда из чл. 122. КЗ и то према 245 лица (286), кривичког дела шумска крађа из чл. 275. КЗ и то према 218 лица (214), кривичног дела из чл.23. Закона о јавном реду и миру и то према 149 лица (171), кривичног дела тешка телесна повреда из чл.121. КЗ и то према 162 лица (108).

2. Споразум о признању кривице

Споразум о признању кривице, који представља поједностављену форму кривичне процедуре, уведен је у наш кривичноправни систем Закоником о кривичном поступку („Службени гласник“ РС бр.72 од 03.09.2009. године). Поступак за закључивање споразума обухвата фазе предлагања, преговарања, закључења споразума и поступак пред надлежним судом. Закључење споразума има за циљ избегавање главног претреса и на тај начин представља институт који

треба да доведе до бржег окончања кривичног поступка и смањења трошкова, уз очување интереса законитости и правичности.

2.1. Анализа статистичких података

2.1.1. Апелационо јавно тужилаштво Београд

Јавна тужилаштва на подручју Апелационог јавног тужилаштва у Београду, закључила су споразуме о признању кривице са 671 лицем, или 49,84% више за него претходне године (287 – 82,80% бележено повећање у односу на 2011. годину).

Треба нагласити да је од 01.01. до 30.09.2013. године, закључено споразума о признању кривице са 393 лица, а да је од тог датума до краја године закључено споразума о признању кривичног дела по новм ЗКП-у са 278 лица, што указује на лакшу и бржу примену ове алтернативе редовном кривичном поступку и знатно растерећење јавних тужилаштава и судова на подручју града Београда.

Основна јавна тужилаштва су овај споразум закључила са 488 лица, што је 67,59% више за у односу на претходну годину (207 - 75,42% бележено повећање у односу на 2011.). Дакле, највећи проценат повећања примене овог института и то 67,59%, уочен је у основним јавним тужилаштвима, док су у вишим јавним тужилаштвима у извештајном периоду споразум закључила са 160 окривљених, што је повећење од 50% од претходне године, када су споразуми били закључени са 80 лица.

Од укупног броја закључених споразума, суд је усвојио споразуме закључене са 212 лица или незнатно мање него претходне године (219- 68,46%). Одбачено је споразума закључених са 24 лица (3) а одбијено је споразума према 11 лица (5).

2.1.2. Апелационо јавно тужилаштво Нови Сад

У извештајном периоду, јавна тужилаштва са подручја Апелационог јавног тужилаштва у Новом Саду, закључила су споразуме о признању кривице са 371 лица, што је у односу на претходну годину, повећање за 40,17% (222 - 81,96%). Највише споразума су закључила основна јавна тужилаштва – са 166 лица, а виша јавна тужилаштва су закључила споразуме са укупно 72 лица.

Оведе треба напоменути да је од 01.01. до 30.09.2013. године, закључено споразума о признању кривице са 247 лица, а да је од тог датума до краја године закључено споразума о признању кривичног дела по новм ЗКП-у са 124 лица, са истим запажњем о тренду повећања примене споразумевања, али бројчано и пропорционално нешто мање у четвртном кварталу 2013. године, него на подручју града Београда.

Судови су усвојили закључене споразуме са 323 лица, или више за 46,14% него претходне године (174 - 59,63%), одбачена су споразуми са 2 лица, док су према 3 лица одбијени споразуми о признању кривице.

2.1.3. Апелационо јавно тужилаштво Ниш

На територији Апелационог јавног тужилаштва у Нишу, укупно је закључено 217 споразума, што у односу на претходну годину представља незнатно повећање (214 - 82,90%). Виша јавна тужилаштва су споразум закључила са 15 окривљених лица, знатно мање него претходне године (50), док су основна јавна тужилаштва закључила 167 споразума што је такође приближно као у претходном извештајном периоду (164).

Ако се узме у обзир да је од 01.01. до 30.09.2013. године, закључено 146 споразума о признању кривице, а да је од тог датума до краја године закључен 71 споразум о признању кривичног дела по новм ЗКП-у, може се запазити да је у четвртм кварталу 2013. године и у тако кратком временском периоду достигнута готово половина броја закључених свих споразума на подручју града Ниша.

Највише споразума закључило је Основно јавно тужилаштво у Нишу и то 149 (94).

Од укупног броја закључених споразума, судови су усвојили 134 споразума, или мање за 35,14% него претходне године (179 - 113,09% било више него 2011.), док су одбили 4 (6) споразума, а одбацили 3 (3).

2.1.4. Апелационо јавно тужилаштво Крагујевац

Тужилаштва са територије Апелационог јавног тужилаштва Крагујевац, у извештајном периоду закључила су 60 споразума или мање за 28,83% него претходне године (82 што је било више 182,75% него 2011.), од којих је 48 усвојено од стране надлежних судова, или мање за 48,47% од претходне године (78 - 212% више од 2011.), док су 2 споразума одбачена. Највише споразума закључено је у Вишем јавном тужилаштву у Ужицу и то 15, или мање за 48,34% од претходне године (36 - повећање чак 260% од 2011.),

Оведе такође треба приметити да је од 01.01. до 30.09.2013. године, закључено 53 споразума о признању кривице, а да је од тог датума до краја године закључено свега 7 споразума о признању кривичног дела по новом ЗКП-у, што за разлику од других подручја, представља тренд релативног смањења примене споразумевања на подручју града Крагујевца.

Од укупног броја закључених споразума суд је усвојио 48 (32), док је један споразум одбачен а није било одбијених споразума од стране суда.

2.1.5. Тужилаштво за организовани криминал

У извештајном периоду, Тужилаштво за организовани криминал закључило је 62 споразума о признању кривице или више за 4,84% у односу на претходни извештајни период (59 – када је то било повећање за 490%). Може се закључити да је тренд повећања примене споразумевања о признању кривичног дела настављен. Суд је усвојио 60 (53) споразума, а није било одбачених ни одбијених споразума.

2.1.6. Тужилаштво за ратне злочине

У извештајном периоду Тужилаштво за ратне злочине закључило је 3 споразума о признању кривице, за разлику од претходне године када није био

закључен ниједан споразум. Суд је усвојио 3 споразума, док није било одбачених ни одбијених споразума од стране суда.

2.2. Укупни подаци

У извештајном периоду, виша и основна јавна тужилаштва, Тужилаштво за организовани криминал и Тужилаштво за ратне злочине, закључила су споразум о признању кривице са укупно 1.382 окривљена лица, што у односу на претходни извештајни период износи повећање од 37,13% (869 – када је то било повећање 99,77% у односу на 2011.).

Оведе такође треба приметити да је од 01.01. до 30.09.2013. године закључено 901 споразум о признању кривице, а да је од тог датума до краја године закључен 481 споразум о признању кривичног дела по новом ЗКП-у, што представља тренд сразмерног повећања примене споразумевања услед олакшане и убрзане процедуре пред судовима опште надлежности по новом законодавном решењу.

Од укупног броја закључених споразума, суд је усвојио 780 споразума, што представља повећање од 9,49% у односу на претходни извештајни период (706 - 97,20%).

Споразумом о признању кривице, на затворску казну осуђена су 282 лица, или 29,86% мање у односу на претходну годину (402), док се тренд повећања примене запажа у односу на новчану казну на коју је осуђено је 112 лица (89), на условну осуду за 364 лица (338), те према 224 лица којима је изречена мера безбедности (86), док је 15 лица обавезано на испуњење обавеза из чл. 236. ст.1. ЗКП (68), а 2 лица је обавезано на враћање имовинске користи (38). Према 20 лица наметнута је обавеза рада у јавном интересу.

Суд је решењем одбацио 31 закључен споразум (12), а у 17 случајева, одлуком суда је одбијен закључени споразум (11).

На одлуке суда изјављено је 4 жалбе (5), од којих је у извештајном периоду одбијене 4 жалбе (1), 1 жалба су усвојена (2), док није било одбачених жалби у извештајном периоду.

На крају извештајног периода, остало је незавршених поступака према 575 лица (213).

2.3. Закључци

Споразум о признању кривице, односно од 30.09.2013. године, споразум о признању кривичног дела, наставља тренд повећања у односу на претходни извештајни период (27,44%), јер се у великој мери показао као средство за ефикасно, брзо и економично окончање кривичног поступка за кривична дела за која је прописана казна затвора у трајању до 12 година и као кривичнопроцесни институт који се у све већем броју примењује од стране јавних тужилаштава.

Од укупног броја закључених споразума, само у четвртм кварталу 2013. године, закључен је 481 споразум о признању кривичног дела по новом ЗКП-у или 53,38%. Имајући у виду ефекте његове примене, очигледно је све више прихваћен и од стране окривљених и њихових бранилаца. Анализом достављених статистичких

података, закључује се да споразум о признању кривичног дела, као поједностављена форма поступања у кривичним стварима, нарочито од почетка примене новог законодавног решења у целокупној кривичној материји, постаје све чешћи начин окончања кривичног поступка.

У току извештајног периода, овај институт је најчешће примењиван код кривичних дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из чл.297. КЗ, неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из чл.246. КЗ, недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из чл.348. КЗ, кривичног дела угрожавање јавног саобраћаја из чл.289. КЗ, кривичног дела тешка крађа из чл.204. КЗ, злоупотреба службеног положаја из чл. 359. КЗ, итд.

XVII ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЈАВНИХ ТУЖИЛАШТАВА У ГРАЂАНСКО-УПРАВНОЈ МАТЕРИЈИ

Јавни тужилац, на основу члана 26. став 2. Закона о јавном тужилаштву („Сл.гласник РС“, број 116/08, 104/09, 101/10, 101/13) поступа у парничном, управном, извршном, ванпарничном поступку (грађанско-управна материја) вршећи при томе радње на које је посебним законима овлашћен.

Законска овлашћења за предузимање радњи из претходног става, утврђена су, пре свега, процесним законима (Законом о парничном поступку, Законом о општем управном поступку, Законом о управним споровима, Законом о ванпарничном поступку), као и Законом о облигационим односима, Законом о стечају и другим материјалним законима и прописима.

У 2013.години у јавним тужилаштвима (основним, вишим и Републичком јавном тужилаштву) примљено је укупно 4.084 грађанских и управних предмета, што у односу на претходну годину (када је примљено 4.367 предмета) представља смањење за 283 предмета или 6,48%. Од овог броја у грађанској материји примљено је 3.725 предмета што је у односу на петходну годину (када је било 3.934) мање за 209 предмета или 5,31%. Управних предмета је примљено 359, што је у односу на претходну годину (364 предмета) мање за 5 предмета или 1,37%.

Од укупно 4.084 новопримљених предмета у извештајном периоду као и 96 предмета пренетих из претходног периода, што чини 4.180 предмета колико је укупно било у раду у грађанско-управној материји, а што је мање за 6,92% од претходног извештајног периода (када је било укупно 4.491 предмета), решено је 3.913 предмета, остао у раду 71 предмет (сви у евиденцији и року), што представља 1,814%, па се може констатовати да је постигнута потпуна ажурност у раду у овој материји. Основна и виша јавна тужилаштва, од напред наведених предмета, имали су у раду укупно 379 предмета.

Грађанска материја

У грађанској материји Републичко јавно тужилаштво у 2013.години је укупно примило 3.682 предмета, што је мање у односу на претходни извештајни период (када је било 3.934 предмета), за 252 предмета или 6,40%, од чега 1.134 предлога странака за подизање захтева за заштиту законитости и предлога за

подношење захтева за преиспитивање правноснажних судских пресуда, што је у односу на претходни период (када је било 1.537 предлога) мање за 403 предлога или 26,219% и 2.548 ревизија које судови достављају Републичком јавном тужилаштву, што је у односу на претходни период (када је било 2.397 предмета) више за 151 предмет или за 6,29%.

Из претходне године у Републичком јавном тужилаштву остало је у раду укупно 84 предмета (који су били у евиденцији и року), тако да је у овом извештајном периоду укупно у раду било 3.766 предмета (претходне године 4.055) што је мање за 289 предмета или 7,127%.

У извештајном периоду у грађанској материји у Републичком јавном тужилаштву решено је 3.700 предмета, што је у односу на претходни период (3.971 предмет) мање за 271 предмет. На крају извештајног периода остало је у раду 66 предмета (који су у евиденцији и року), што је 1,783%, па се може констатовати да је постигнута потпуна ажурност у овој области.

По примљеним предлозима за подизање захтева за заштиту законитости и за преиспитивање правноснажних пресуда подигнуто је 7 захтева за заштиту законитости и 4 захтева за преиспитивање правноснажне пресуде. Поред тога, у одређеном броју, поред захтева за заштиту законитости поднето је 2 захтева за одлагање, односно прекид извршења правноснажних судских одлука до доношења одлуке Врховног касационог суда по поднетом захтеву за заштиту законитости.

Све ревизије које су у извештајном периоду достављене Републиком јавном тужилаштву су решене.

Број примљених предлога за подизање захтева за заштиту законитости и преиспитивање правноснажних судских одлука у 2013.години износио је 1.134 предмета, што је у односу на претходну годину (1.537 предмета) мањи је за 403 предмета или 26,219%, док је број примљених ревизија у истом периоду (2.548) у односу на претходни период (2.397) већи за 151 предмет или 6,29%.

Врховни касациони суд је у 2013.години усвојио 4 захтева за заштиту законитости, 2 решио на други начин, док остали поднети захтеви нису решени у Врховном касационом суду.

Управна материја

У управној материји у Републичком јавном тужилаштву примљено је у 2013.години (55) иницијатива (предлога) за подношење захтева за заштиту законитости и предлога за преиспитивање правноснажних судских одлука, што је у односу на претходни извештајни период мање (69) мање за 14 предмета или 20,28%.

Из претходне године пренета су 3 предмета, тако да је у 2013.години у управној материји било укупно у раду 58 предмета.

У овој материји у извештајном периоду решено је 57 предмета, оста је у раду 1 предмет (у евиденцији и року), па се може констатовати да је и у овој материји постигнута потпуна ажурност.

Од укупног броја решених предмета поднета је 1 тужба у управном спору.

У грађанско-управној материји примљено је и решено 48 предмета (ГТР) по притужбама на поступање заменика Републичког јавног тужиоца по поднетим предлозима за подизање захтева за заштиту законитости и преиспитивање правноснажних судских пресуда у грађанској материји и поднетим предлозима за заштиту законитости и преиспитивање правноснажних судских одлука у управној материји.

Закључак

Поред напред изнетих података о обиму и ажурности рада у грађанско-управној материји, у оквиру надлежности јавних тужилаштава, а пре свега Републичког јавног тужилаштва, сматрамо да је за овај део надлежности потребно истаћи следеће:

У 2013. години у Републичком јавном тужилаштву у Грађанско-управном одељењу радила су 2 земеника, који решавају предмета из грађанско-управне материје према распореду предмета, а број заменика у овом периоду у односу на претходни није мењан.

Ова број извршилаца распоређен у Одељењу обрадио је већи број предмета у односу на број предмета прописан оквирним мерилима за одређивање броја заменика јавних тужилаца из Правилника о управи у јавном тужилаштву, тако да је 1 заменик у просеку обрадио 50,20 предмета и то по поднетим предлозима за подизање захтева за заштиту законитости и преиспитивању правноснажне судске пресуде у грађанској материји и по поднетим предлозима за заштиту законитости и преиспитивање правноснажних судских одлука у управној материји, не рачунајући при томе поступање по поднетим ревизијама.

Изнети подаци из извештајног периода указују да је имајући у виду прилив предмета и број заменика, као и прописана мерила потребно обезбедити сараднике који би радили у грађанско-управној материји.

XVIII ПОСТУПАЊЕ ТУЖИЛАШТАВА ПО ЗАКОНУ О ОДУЗИМАЊУ ИМОВИНЕ ПРОИСТЕКЛЕ ИЗ КРИВИЧНОГ ДЕЛА

Посебну улогу у заједничкој борби против извршилаца кривичних дела и њихових последица има примена Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела. У Републици Србији први пут Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела почео је да се примењује 1. марта 2009. године, да би новим Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела („Службени гласник РС“ бр. 32/13 започео са својом свеобухватном применом 15.4.2013. године.

Републичко јавно тужилаштво Републике Србије заједно са целокупном мрежом система јавних тужилаштава одлучно и коначно се обрачунава са свим облицима криминала посебно са оним који представљају највећу претњу демократском устројству нашег друштва. Супростављање и борба против организованог, као и свих других облика криминала није једноставан задатак како

у Републици Србији, тако и у региону Западног Балкана. Извршиоци кривичних дела, свесни кривичног прогона од стране организованих и демократских држава и институција стрепе од казне која их заслужено чека, из којих разлога прибегавају свим облицима нелегалних активности, насиља, личне мобилности, као и модерних технологија како не би били откривени, оптужени и осуђени. Основни циљ примене Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела је пре свега борба против свих облика криминала, као и одузимање имовине проистекле из кривичних дела.

Од примене закона Републичко јавно тужилаштво је заједно са стварно и месно надлежним тужилаштвима Републике Србије предузело значајне кораке ради примене овог закона, као и остваривање циља који је Република Србија хтела да постигне доношењем једног оваквог правног акта. Од самог почетка примене овог закона показана је знатна одлучност и решеност Републичког јавног тужилаштва да доследно примени сва овлашћења и тиме код извршиоца кривичних дела практично створи свест да ће извршење кривичних дела поред кривично правне санкције сигурно значити и спречавање омогућавања коришћења користи која је проистекла из друштвено недозвољеног понашања и која у највећем броју случајевима представља главни мотив таквог начина живота. Откривање и процесуирање кривичних дела која су сложена и компликована за доказивање као и финансијских истрага ради одузимања нелегано стечене добити, знатно је олакшано кроз заједничку активност државних органа у оквиру Републике Србије, тако и са земљама на чијим се територијама одвијају повезане криминалне делатности. У кривичним поступцима који се покрећу поводом таквих кривичних дела предузимају се хитне истражне радње и активности које не трпе никаква одлагања, што се посебно огледа у поступцима за одузимање имовине проистекле из кривичног дела. Републичко јавно тужилаштво у досадашњем раду се показало као поуздан партнер у координацији предкривичних и претходних кривичних поступака, као и у процесуирању кривичних дела и њихових извршиоца и у регионалном и у ширим оквирима, те се може указати и на случајеве прекограничне сарадње у одузимању имовине проистекле из кривичног дела.

У извештајном периоду 01.01. до 31.12.2013.године, према извештајима јавних тужилаштава поднето је 206 наредби за покретање финансијских истрага (од чега 18 Тужилаштво за организовани криминал) према укупно 509 лица (претходне године према 412 лица), од чега 132 лица у Тужилаштву за организовани криминал. Од овог укупног броја лица обухваћених наредбама 453 је према окривљенима (од чега у извештајној години у Тужилаштву за организовани криминал према 126). Наредбе за покретање финансијске истраге поднете су и према 55 – трећих лица (од чега у извештајном периоду у Тужилаштву за организовани криминал према 6) док је у претходној години поднето према трећим лицима укупно 34 наредбе. Донето је 3 наредби према једном правном лицу, док је у претходној години број поднетих наредби према правним лицима износио 4. У извештајној години није донета ни једна наредба о покретању финансијских истрага према правним следбеницима, док је у претходној години покренуто 7 финансијских истрага према правним следбеницима.

Од укупно 206 наредби за покретање финансијских истрага, њих 14 донето је у току предкривичног поступка према укупно 44 лица, од чега окривљених 38,

трећих лица 6. У току претходног поступка донето је 159 наредби према 412 лица од чега према окривљенима 365 лица, према трећим лицима 46 и према правном лицу 1. Укупан број донетих наредби у току главног претреса износи 33 и то према 53 лица од чега 50 према окривљенима и 3 наредбе у односу на трећа лица.

Укупан број донетих наредби о забрани располагања имовином – чл. 24. Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела у овој извештајној години износи 37 (од чега у Тужилаштву за организовани криминал број донетих наредби је 9). Укупан број донетих наредби о забрани располагања имовином односи се на укупно 59 лица од чега према 29 окривљених, 27 трећих лица, и 3 правна лица, док је у претходној извештајној години укупан број наредби о забрани располагања износио 150 и то према укупно 166 лица.

Донето је 43 наредби (чл. 22. Закона) према банкарским и другим финансијским организацијама којом се налаже да јединици доставе податке о стању пословних и личних рачуна и сефова банака и то према 28 лица, од чега према 13 окривљених, 14 трећих лица и једном правном лицу, док је у претходном извештајном периоду донета само једна наредба банкарској или другој финансијској организацији.

Због постојања опасности да би касније одузимање имовине проистекле из кривичног дела било отежано или онемогућено, јавни тужиоци су суду поднели 55 захтева за привремено одузимање имовине (од чега у Тужилаштву за организовани криминал 7) и то према укупно 111 лица (у претходном извештајном периоду 151 лице, од чега у Тужилаштву за организовани криминал 16). Од укупног броја захтева, према окривљенима је поднето 44 захтева, према правним следбеницима 2, према трећим лицима 51, и према правним лицима 14. Од укупно поднетих захтева по којима је донета одлука у потпуности је усвојено 18 захтева за привремено одузимање имовине (од чега у Тужилаштву за организовани криминал 7), и то према 37 лица, од чега према 17 окривљених, 18 трећих лица, 1 правног следбеника и 1 правног лица. Делимично је усвојено 7 захтева према укупно 11 лица, од којих према 5 окривљених, 1 правног следбеника и 5 трећих лица. Одбијено је 27 захтева за привремено одузимање имовине и то према 27 лица од чега према 8 окривљених, 1 правног лица и 18 трећих лица.

У погледу поступања тужилаштва у примени члана 38. Закона који се односи на трајно одузимање имовине проистекле из кривичног дела ,у овом извештајном периоду суду је поднето укупно 23 захтева за трајно одузимање имовине (претходне године 18), од чега у Тужилаштву за организовани криминал 10 захтева за трајно одузимање имовине. Захтеви за трајно одузимање имовине поднети су према 47 лица од чега у Тужилаштву за организовани криминал према 13 лица. Од ког укупног броја лица, 22 чине окривљени,(од чега у Тужилаштву за организовани криминал 8), 22 чине трећа лица (од чега у Тужилаштву за организовани криминал 5), и 3 правна лица. Од укупног броја поднетих захтева за трајно одузимање у потпуности је усвојено 6 захтева за трајно одузимање имовине од чега у Тужилаштву за организовани криминал 3. Усвојени захтеви за трајно одузимање имовине односе се на укупно 12 лица, од чега у Тужилаштву за организовани криминал према 6 лица. Од укупног броја лица окривљени чине 7, а трећа лица 5. Делимично је усвојено 3 захтева за трајно одузимање имовине и то у Тужилаштву за организовани криминал према 3 лица, од чега према 2 окривљена и

1 трећег лица. Од укупног броја поднетих захтева за трајно одузимање имовине, укупно је одбијено 8 захтева, од чега у Тужилаштву за организовани криминал 3, и то према укупно 23 лица од чега у Тужилаштву за организовани криминал према 12 лица. Од укупног броја лица према којима је одбијен захтев за трајно одузимање имовине окривљени чине 9, и трећих лица 11, док је правних лица 3.

У поређењу са претходним извештајним периодом када је поднето укупно 18 захтева за трајно одузимање имовине уочава се незнатно повећање поднетих захтева за трајно одузимање имовине, док је број одбијених захтева за трајно одузимање у претходном извештајном периоду био 6. Уочава се да је од укупно поднетих захтева за трајно одузимање имовине – 23 донета одлука само у 17, док у осталим поднетим захтева за трајно одузимање имовине још није донета одлука.

Јавна тужилаштва су укупно изјавила 42 жалбе (од чега Тужилаштво за организовани криминал 14), док је одбрана изјавила укупно 19 жалби (од чега у предметима Тужилаштва за организовани криминал 7). Од укупно уложених жалби уважено је 7 жалби тужилаштва, (од чега једна Тужилаштву за организовани криминал), док је од укупно изјављених жалби одбране 5 уважено, (од чега у предметима Тужилаштва за организовани криминал једна). Поводом 2 жалбе тужиоца решења су укинута и враћена на поновно одлучивање, док је предмет упућен на поновно одлучивање поводом 5 жалби одбране. Укупно има 16 одбијених жалби јавних тужиоца, (од чега 12 у Тужилаштву за организовани криминал), док је 7 жалби браниоца одбијено (од чега 6 по предметима Тужилаштва за организовани криминал).

У извештајном периоду привремено је одузето укупно 165 предмета (у Тужилаштву за организовани криминал 86) и 34.693 акције . Укупно је привремено одузето 136 непокретности (од чега у Тужилаштву за организовани криминал 78), кућа – станова 78 (од чега у Тужилаштву за организовани криминал 45), пословних објеката – пословних простора 26 (од чега у Тужилаштву за организовани криминал 13), гаража – гаражних места 20, (од чега у Тужилаштву за организовани криминал 17), катастарских парцела 12, (од чега у Тужилаштву за организовани криминал 3). Укупно је привремено одузето 15 путничких моторних возила, (од чега у Тужилаштву за организовани криминал једно), теретних моторних возила 2, као и новчаних средстава у износу од 565.485 еура, као и привремено су одузета и 2 ручна сата велике вредности, као и један грађевински објекат, постројење са опремом за производњу дроге.

У извештајном периоду, трајно по правноснажним пресудама одузета је и имовина и то 16 непокретности од чега 11 станова, 2 пословна простора, једна гаража и 2 катастарске парцеле, од покретне имовине 8 путничких возила, једно теретно возило, и 2 драгоцености.

По питању локација привремено одузете имовине, највише је на подручју Војводине, а затим на подручју Западне Србије, затим Шумадије, затим Београда, па потом Јужне Србије.

По питању броја власника привремено одузете имовине, 56 чине физичка лица од којих је 32 окривљена и 24 трећа лица .У погледу трајног одузимања имовине (у потпуности или делимично) укупан број физичких лица је 14 од чега је 6 окривљених, и 8 трећих лица.

У извештајном периоду мере привременог одузимања имовине према појединим кривичним делима предвиђеним Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела биле су примењене у укупно 256 кривичних дела, од чега у Тужилаштву за организовани криминал 18, док је у претходном извештајном периоду број кривичних дела у којима је примењен Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела и мере привременог одузимања имовине износио 132. Наведено је било и за очекивати, с обзиром да је Закон о одузимању имовине проистекле из кривичног дела који је почео да се примењује 15.4.2013. године, предвиђа знатно већи број кривичних дела него Закон који је претходио овом закону.

У извештајном периоду мере привременог одузимања имовине према појединим кривичним делима предвиђеним Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела биле су примењене у кривичним делима против привреде, и то према 86 лица од чега за кривично дело пореске утаје – чл. 229. ст. 2. и 3. КЗ-а 66 лица, кривичног дела прање новца – чл. 231. ст. 2. до 4. КЗ, 3 лица и кривичног дела злоупотребе положаја одговорних лица – чл. 234. ст. 3. КЗ, 17 лица (од чега у Тужилаштву за организовани криминал 9 лица), за кривична дела неовлашћена производња, држање и стављање у промет опојних дрога - чл. 246. ст. 1 до 3. КЗ према 14 лица, (од чега код Тужилаштва за организовани криминал према 8 лица), у кривичним целима против службене дужности укупно према 33 лица од чега за кривично дело злоупотребе службеног положаја – чл. 359. ст. 3. КЗ, 29 лица, кривично дело примање мита – чл. 367. ст. 1. до 3. и ст. 5. и 6. КЗ, 4 лица, за кривична дела против човечности и других добара заштићених међународним правом према једном лицу и то за кривично дело трговине људима - чл. 388. КЗ.

Међународна правна помоћ у поступању по Закону о одузимању имовине проистекле из кривичног дела у појединим предметима и то у укупно 32 предмета, остварена је са: Хрватском – 2, Црном Гором – 6, Шведском – 1, Француском – 1, Македонијом - 1, Босном и Херцеговином – 7, Италијом – 1, Холандијом – 1, Руском Федерацијом – 1, Аустријом – 4, Норвешком – 1, Словенијом -1, Румунијом – 2, Белгијом – 2, и Турском – 1, док је у претходном извештајном периоду правна помоћ остварена у 36 предмета. Од укупног броја остварених случајева са међународном правном помоћи Тужилаштво за организовани криминал остварило је међународну правну помоћ у 1 случају и то са Руском Федерацијом.

Имајући у виду изузетан значај у примени Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, неопходно је да тужилаштва у Републици Србији појачају и побољшају свој рад у примени наведеног закона, и започну примену закона већ и у предкривичном поступку, што им је додатно омогућено имајући у виду улогу јавног тужиоца у новом Законику о кривичном поступку који је почео да се примењује од 1.10.2013. године.

XIX АКТИВНОСТ РЕПУБЛИЧКОГ ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА У МЕЂУНАРОДНОЈ САРАДЊИ И ПРАВНОЈ ПОМОЋИ

У в о д

Одељење за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва поступа по замолницама за пружање међународне помоћи, прати промене у домаћем правном поретку, европској правној пракси и обезбеђује поступање по европским стандардима, ради на развоју бољих и нових стратегија и тактика ради борбе против свих облика криминала са елементом иностраности, врши размену информација у односу на нове међународне инструменте, ратификацију и примену, обезбеђује спровођење брзе и ефикасне директне неформалне правне помоћи и размену информација преко тужилачких контактних тачака, те учествује у процесу европских интеграција.

У току 2013-те године Републичко јавно тужилаштво је наставило да поступа у области међународне правне помоћи и сарадње пружајући међународно - правну помоћ у 244 предмета у извештајном периоду, и то како по замолницама достављеним преко Министарства правде и државне управе Републике Србије, тако и по замолницама достављеним непосредно од стране иностраних тужилаштава, остварујући при томе и директну сарадњу са представницима страних правосудних и полицијских органа кроз размену информације од значаја за вођење кривичних поступака како у земљи тако и у иностранству, у складу са одредбама Другог додатног протокола уз Европску конвенцију о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима, потврђеним билатералним и мултилатералним уговорима, Меморандумима о сарадњи и одговарајућим нормама у националном законодавству.

У тужилаштвима опште надлежности у току 2013 године поступано је на основу 339 замолница, што у односу на 2011. годину, када је поступано у 204 замолнице, и 2012. годину када је поступано у 253, представља повећање од 25% више у односу на 2012. годину, односно 40% више у односу на 2011 годину. У највећем броју ових поступања Одељење за међународну правну помоћ и сарадњу је тужилаштвима опште надлежности пружило директну сарадњу и помоћ.

Представници Одељења су организовали и присуствовали великом броју оперативних и радних састанака и конференција, те учествовали у више радних група са посебном посвећеношћу учествовању на редовним састанцима који су се одржавали у оквиру регионалних иницијатива и европских тела.

МЕМОРАНДУМИ О САРАДЊИ

Меморандуми о сарадњи са иностраним правосудним органима

Одељење за међународну правну помоћ и сарадњу Републичког јавног тужилаштва је успешно припремило и остварило потписивање укупно **19 меморандума о сарадњи са надлежним иностраним правосудним органима, од чега 10 са земљама Европске Уније,** којима се, у складу са потврђеним међународним конвенцијама и уговорима, прецизира начин остваривања непосредне сарадње. Од тога, у 2013. години потписана су два меморандума о сарадњи и то са надлежним државним органима Републике Француске и Босне и Херцеговине.

У току априла 2013. године у Паризу потписана је **Заједничка декларација о сарадњи у области борбе против организованог криминала**

између Републичког јавног тужилаштва и Управе за кривично право и помиловања Министарства правде Републике Француске која заступа јавно тужилаштво пред Специјалним међурегионалним судовима. Овај споразум је предвидео директну сарадњу у области борбе против организованог криминала између надлежних органа Републике Србије и Републике Француске, те одредио контакт тачке, тј. „официре за везу“ за комуникацију ради остваривања свих облика међусобно регулисаних и предвиђених радњи размене информација и конкретне помоћи у поступању у оквиру предмета који се воде на територији наших земаља.

У склопу посете делегације Републичког јавног тужилаштва одржан је и радни састанак за Генералним тужиоцем Републике Француске при Врховном касационом суду, г-дином Жан-Клод Мараном, којом приликом су потврђени добри односи и сарадња између јавних тужилаштава и договорена даља сарадња у борби против организованог криминала и других тешких облика криминала.

Такође, 31.1.2013. године потписан је Протокол Тужилаштва Босне и Херцеговине и Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије о сарадњи у прогону починилаца кривичних дела ратних злочина, злочина против човечности и геноцида. Овим протоколом унапређује се непосредна сарадња и размена доказа и информација неопходних за кривично гоњење, чиме се спречава некажњивост извршилаца ових кривичних дела.

У току 2013 године предузете су припремне радње у циљу проширења сарадње са Државним тужилаштвима Краљевине Холандије, Велике Британије и Републике Аустрије. У том циљу одржан је низ састанака у Државним тужилаштвима или Министарствима правде и њиховим представницима како у Београду, тако и у Хагу, Лондону и Стразбуру при радним телима Савета Европе. Резултати наведених активности су постизање највишег степена сагласности о потреби продубљивања сарадње која ће бити реализована склапањем споразума о одређеним облицима сарадње у току 2014 године.

Потписивање Заједничке декларација о сарадњи у области борбе против организованог криминала између Републичког јавног тужилаштва и Управе за кривично право и помиловања Министарства правде Републике Француске 10.04.2013. године у Паризу, Француска.

Меморандуми о сарадњи са НВО

Републичко јавно тужилаштво наставило је и у 2013. години, као пионир у региону, да унапређује сарадњу са невладиним сектором у борби против трговине људима, проширијући ову иницијативу и са споразумима у другим областима извршења кривичних дела која се сматрају посебно друштвено опасним.

У току октобра 2013-те године потписан је меморандум о сарадњи са НВО „Атина“, у партнерству са Амбасадом Републике Француске, који, попут меморандума потписаног 2012 године са НВО „Астра“ предвиђа размену информација и сарадњу у циљу унапређења положаја оштећених лица у кривичном поступку и ефикаснијег кривичног гоњења у предметима трговине људима.

Такође, Посебно тужилаштво за високотехнолошки криминал је у склопу активности превентивног спречавања злоупотребе Интернета када су у питању малолетна лица, заједно са „Фондом Б92“, Министарством спољне и унутрашње трговине и телекомуникација и Министарством унутрашњих послова Републике Србије, потписало споразум о сарадњи у пројекту Центра за безбедни Интернет „Нет Патрола“, који омогућава рад Интернет портала под тим називом, ради едукације и информисања пре свега деце и малолетних лица, али и њихових родитеља, наставника и других корисника Интернет корисника о предностима и ризицима употребе информационих и комуникационих технологија, начину њиховог безбедног коришћења, као и заштите грађана од противзаконитог и штетног садржаја на Интернету.

Потписивање Меморандума о сарадњи између Републичког јавног тужилаштва и НВО „Атина“ 29.10.2013. године

АКТИВНОСТ ОДЕЉЕЊА НА ПОЉУ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА

Током 2013. године Одељење за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва активно је учествовало у пројектима и активностима које су биле везане за рад јавних тужилаштава у оквиру ове области, као и у радњама које су предузимали надлежни органи свих грана власти у области европских интеграција.

У вези са наведеним, 2013. година била је изузетно значајна за рад Одељења за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва, посебно имајући у виду да је у јуну 2013. године Европски Савет донео одлуку о отпочињању припремних радњи ради почетка преговора о приступању Републике Србије Европској Унији, након чега је од 24. до 25.

септембра 2013. године у Бриселу одржан експланаторни скрининг за Поглавље 23 (Правосуђе и основна права), а од 2. до 4. октобра за Поглавље 24 (Правда, слобода, безбедност). Представници Одељења за међународну сарадњу и правну помоћ активно су учествовали на наведеним радним састанцима као делегација Републичког јавног тужилаштва у оквиру државне делегације.

У току децембра 2013. године у седишту Директората за проширење Европске Уније у Бриселу одржани су радни састанци Билатералног скрининга за Поглавља 23 и 24. Републичко јавно тужилаштво је израдило и представило правни оквир Републике Србије кроз презентације на теме у којима поступа у оквиру ових поглавља и својих надлежности, и то: Измене Кривичног законика и имплементација Законика о кривичном поступку из 2011. године, Права жртава (Поглавље 23), Високотехнолошки криминал, Еуроцаст и мреже сарадње у области кривичног права и Организовани криминал (Поглавље 24).

Такође, Одељење за међународну сарадњу и правну помоћ је израдило и проследило укупно седам прилога другим надлежним институцијама ради израде презентација у оквирима њихове надлежности.

Осим састанака експланаторног и билатералног скрининга, у 2013. години Републичко јавно тужилаштво наставило је непосредну сарадњу и консултације са представницима Делегације Европске Уније у Београду и представницима Директората за проширење Европске Комисије у Бриселу на теме из области владавине права. Током наведених састанака истакнута и похваљена добра сарадња између наведених институција и Одељења као и тужилаштва.

Интензивна сарадња са представницима Европске Уније настављена је и у оквиру ИПА програма помоћи претприступних фондова Уније.

У току 2013. године успешно је имплементиран ИПА 2008 пројекат „Унапређење ефикасности и приступачности правосудног система у Републици Србији за јавна тужилаштва и заводе за извршење кривичних санкција“, са циљем увођења система електронског завођења и управљања предметима у 13 јавних тужилаштава. У оквиру овог пројекта испоручена је рачунарска опрема за 13 јавних тужилаштава као и јединствени рачунарски центар јавних тужилаштава у земљи. Укупно је испоручено 275 радних станица, 64 штампача од којих 14 мултифункционалних и одређених за скенирање предмета у великом обиму, као и 71 комад разне мрежне опреме.

Јединствени Рачунски центар је посебно опремљен најсавременијом рачунарском опремом способном да, у догледно време, послужи цео систем јавних тужилаштава приликом рачунарског управљања предметима. Друга компонента пројекта у виду израде програма за рачунарско управљање предметима „САПО“, којом је обезбеђено 700 лиценци за наведених 13 јавних тужилаштава, као и Тужилаштво за организовани криминал, успешно је спроведена. У оквиру ове компоненте обучено је 550 полазника из јавних тужилаштава која су корисници овог пројекта. С тим у вези, од 2.09.2013. године почела је пробна примена САПО софтвера у електронском пословању јавних тужилаштава у Републици Србији.

У вези овог пројекта предузети су и кораци ради прилагођавања и унапређења примениених рачунарских система поводом ступања на снагу новог Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава кроз захтеве

надлежним оперативним телима Делегације Европске Уније у Републици Србији у циљу набавке додатне мрежне и појединачне рачунарске опреме и обезбеђивања додатних лиценци за још 12 јавних тужилаштава. Тим проширењем би било омогућено да више од 25% јавних тужилаштава има у употреби најсавременија решења за електронско вођење предмета и евиденције чија територија вршења надлежности обухвата преко 60% предмета у раду свих јавних тужилаштава.

Такође, Републичко јавно тужилаштво наставило је сарадњу са Делегацијом Европске Уније и надлежним органима Републике Србије и по питању реализације пројекта ИПА 2012 „Унапређење транспарентности и ефикасности правосудног система“. Један сегмент пројекта обухвата три компоненте: обуку носилаца јавнотужилачке функције за примену новог Законика о кривичном поступку, процену примене Законика, те јачање институција у области пружања подршке оштећеним лицима и сведоцима.

Током 2013. године одржани су састанци са експертима ангажованим на пројекту ИПА 2012 у циљу усаглашавања потреба да организовањем обука носилаца јавнотужилачке функције у вези примене новог Законика о кривичном поступку, који је почео да се примењује у јавним тужилаштвима опште надлежности од 1.10.2013. године. Други сегмент пројекта односи се на набавку аудио-визуелно опреме за јавна тужилаштава за потребе примене новог ЗКП-а. Сходно пројекту, по један комплет опреме биће обезбеђен за сва јавна тужилаштва, док ће неколико већих тужилаштава добити по два или више комплекта опреме, која је намењена за снимање тока истражних радњи или истраге.

Настављена је сарадња са Делегацијом Европске Уније и надлежним органима Републике Србије и по питању пројекта ИПА 2013 „Јачање капацитета институција за спровођење закона (Дирекција полиције и јавна тужилаштва) у вези са предистражним поступком, вођењем истраге и кривичним гоњењем кривичних дела организоваоног криминала“ - једна од компоненти пројекта је специјализација и даље стручно усавршавање носилаца јавнотужилачке функције за поступање у кривичном поступку за кривично дело Трговина људима из чл. 388 КЗ, као и другим облицима организованог криминала.

Поред реализације наведених пројеката, Републичко јавно тужилаштво је током јула 2013. године приступило пројекту ИПА 2011 „Спровођење права интелектуалне својине“. Циљ пројекта је, између осталог, даља обука носилаца јавнотужилачке функције, подизање свести и ефикаснија заштита права интелектуалне својине у кривичном поступку. У том смислу, представници Одељења за међународну правну помоћ и сарадњу су постали чланови управног комитета пројекта. Такође, одржан је низ радних састанака са представницима главног менаџмент тима пројекта као и тужиоцима из Краљевине Данске који као експерти учествују у реализацији овог пројекта.

Одељење је активно учествовало у изради и достављању свих тражених извештаја за Годишњи извештај о напретку у процесу придруживања Републике Србије Европској Унији, кварталних извештаја за Унапређени дијалог владе Републике Србије са Европском Унијом у процесу придруживања РС-ЕУ, као и посебних извештаја и експертских мисија у вези одређених тема, од којих се као најбитнији истичу борба против корупције, организованог криминала, трговине људима, међународне сарадње и правне

помоћи, рачунарског криминала, као и других облика извршења тешких кривичних дела.

У сарадњи са ТАИЕКС логистичким инструментом Европске комисије организоване су обуке, радионице и семинари у више различитих области које су претходно наведене, уз додатак посвећивања пажње и борби против високотехнолошког криминала. Наведене активности су организоване како у Републици Србији тако и у иностранству.

Посебно вреди истаћи изузетно добар однос и остварену комуникацију са Директоратом за проширење Европске Уније, Директоратом за владавину права, као и Директоратом ТАИЕКС инструмента, који су у више наврата исказали спремност да одговоре на сваки захтев Републичког јавног тужилаштва, управо због исказаног квалитета сарадње.

У току 2013. године настављена је реализација пројекта Републичког јавног тужилаштва и Амбасаде Велике Британије у Београду чији је циљ оснивање Службе за подршку и помоћ оштећених лица и сведока при Вишем јавном тужилаштву у Београду. Сврха оснивања наведене Службе је приближавање правосудног система, а пре свега кривичног поступка оштећеним лицима и сведоцима, те пружање истима информација у вези са њиховим правима и обавезама у поступку, све у циљу лакшег остваривања права оштећених и сведока с једне стране, и повећања ефикасности рада јавног тужилаштва, с друге стране. Током 2013. године извршена је анализа кривичног законодавства Републике Србије, досадашњег начина комуникације оштећених/сведока са правосудним органима и предузете су припреме за оснивање Службе, те извршена обука запослених у Вишем јавном тужилаштву у Београду о начину функционисања Службе. Успостављањем ове Службе, које је планирано за прву половину 2014. године, реализује се мера предвиђена Акционим планом за спровођење Националне стратегије реформе правосуђа 2013-2018 године, а у оквиру овог пројекта планира се и развој ове Службе у Службу за подршку оштећеним лицима и сведоцима, и њено оснивање и у другим јавним тужилаштвима, у складу са расположивим ресурсима.

САРАДЊА СА ЕУРОЦАСТОМ

Републичко јавно тужилаштво наставило је успешну сарадњу са ЕУРОЦАСТ-ом, оперативном правосудном мрежом Европске Уније за ефикасно пружање међународне правне помоћи и координацију прекограничних истрага и кривичног гоњења.

У 2013. години Републичко јавно тужилаштво је остварило делотворну и ефикасну сарадњу са Еуроцастом поступајући по 15 захтева наведене мреже у најкраћем могућем року, што је готово двоструко повећање у односу на 2012. годину, када је примљено 7 захтева.

Такође, представници јавног тужилаштва учествовали су на четири координациона састанка организованих од стране националних чланова ЕУРОЦАСТ-а, што је двоструко повећање у односу на 2012. годину. Конкретно, представници Тужилаштва за организовани криминал учествовали су на следећим састанцима :

-координациони састанак одржан 10. маја 2013. године у Братислави између представника надлежних органа Србије, Чешке и Словачке;

-координациони састанак одржан 17. маја 2013. године у Хагу између представника надлежних органа Србије и Холандије;

-координациони састанак одржан 10. јуна 2013. године у Хагу између представника надлежних органа Србије, Француске, Чешке, Шпаније, Хрватске, Холандије, а ком су присуствовали и представници ЕУРОПОЛ-а и ЕУРОЦАСТ-а;

-координациони састанак одржан 17. јула 2013. године између представника надлежних органа Аустрије, Холандије и Србије;

Поред тога, делегација Тужилаштва за организовани криминал на челу са тужиоцем посетила је седиште ЕУРОЦАСТ-а током јуна 2013. године у циљу упознавања са системом за електронско вођење предмета и софтвером који у ту сврху користи ова институција. Том приликом састанци су одржани са председавајућим и представницима Тима за спољне послове ЕУРОЦАСТ-а, помоћником Службеника за заштиту података, помоћником за анализу предмета и службеником за пројекте Јединице за информациони менаџмент ЕУРОЦАСТ-а.

Такође, у 2013. години **представници јавног тужилаштва Републике Србије постали су, по први пут, чланови заједничког истражног тима** заједно са представницима надлежних органа државе чланице Европске Уније, уз подршку ЕУРОЦАСТ-а. Споразум о оснивању заједничког истражног тима закључен је 5.9.2013. године у Београду, у складу са Другим додатним протоколом уз Европску конвенцију о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима и Законом о међународној правној помоћи у кривичним стварима Републике Србије.

Напокон, Републичко јавно тужилаштво наставило је, заједно са Министарством правде и државне управе, да учествује у преговорима о закључивању споразума о сарадњи са ЕУРОЦАСТ-ом, и у том смислу учествовало је на састанку са представницима Тима за спољашње односе ЕУРОЦАСТ-а и Министарства правде и државне управе 3.12.2013. године. На овом састанку договорено је да Министарство правде и државне управе настави са активностима у области хармонизовања релевантних прописа Републике Србије са стандардима заштите података ЕУРОЦАСТ-а и да половином 2014. године извести о постигнутом напретку.

РЕГИОНАЛНА САРАДЊА У ОКВИРУ САВЕТОДАВНЕ ГРУПЕ ТУЖИЛАЦА ЗЕМАЉА ЈУГОИСТОЧНЕ ЕВРОПЕ (SEEPAG)

Представници Републичког јавног тужилаштва су наставили да учествују на састанцима Саветодавне тужилачке групе за југоисточну Европу (*Southeast European Prosecutors Advisory Group – SEEPAG*) дајући тако значајан допринос сарадњи тужилаца земаља Југоисточне Европе у борби против прекограничног криминала.

Република Србија је међу првима била иницијатор сарадње међу јавним тужиоцима. SEEPAG није организација у класичном смислу, већ представља мрежу контакт особа у тужилаштвима држава чланица и служи као кооперативна мрежа за унапређење сарадње тужилаца и пружање међусобне правне помоћи. То се чини нарочито у оквиру регионалне Иницијативе за сарадњу земаља Југоисточне

Европе са седиштем у Букурешту (SECI/SELEC). Главна улога SEEPAG је да се национална јавна тужилаштва заједнички укључе у борбу против транснационалног криминала, уз стално настојање да се убрза екстрадиција и правна помоћ, а сама мрежа учини што делотворнијом и оперативнијом. Приоритет сарадње треба да буде на неформалним контактима Агенција за спровођење закона како би се олакшале поменуте активности. SEEPAG може да утиче на повећање ефикасности у кривичном гоњењу илегалне производње и трговине дрогом, трговине људима, кријумчарења, као и све друге криминалне активности са елементима организованог криминала, корупције и насиља.

Током 2013. године, представници Републичког јавног тужилаштва Републике Србије активно су учествовали у раду SEEPAG-а (Саветодавне групе тужилаца земаља Југоисточне Европе), у циљу сарадње представника тужилаштва Албаније, Босне и Херцеговине, Хрватске, Бугарске, Грчке, Мађарске, БЈР Македоније, Молдавије, Румуније, Србије, Црне Горе и Турске. Овај међународни механизам правне сарадње користећи инфраструктуру полицијских и царинских официра за везу "SELEC"-а , као регионалне агенције за спровођење закона, са седиштем у Букурешту, Румунија. SEEPAG делује на основу Главних смерница за рад и Препорука о успостављању тужилачких контактних тачака, потписаних 12.12.2005. године , у Београду.

Саветодавна тужилачка група за Југоисточну Европу одржала је свој при редовни полугодишњи састанак на острву Крф, Грчка, у периоду 8 - 9. мај 2013. године, у организацији SELEC центра и то на тему "Кријумчарење миграната у оквиру организованог криминала". Састанку су присуствовале све државе чланице, заступане од својих представника, при чему је представник Републичког јавног тужилаштва имао на наведену тему запажену презентацију. Закључци овог сусрета су да је кријумчарење миграната веома озбиљан проблем, који у свим земљама чланицама има не само законске, већ и економске, финансијске и социјалне последице, због чега је потребна што јача и прилагођена садашњем тренутку, сарадња свих земаља.

Други редовни полугодишњи састанак SEEPAG-а одржан је у периоду 21 - 22. октобар 2013. године у Атини, Република Грчка, на тему "Нови трендови у кривичним делима тероризма, у оквиру текућих глобалних промена". Представник Републичког јавног тужиоца је такође имао запажену презентацију. На састанку су присуствовали и представници делегираних тужилаца ЕУ, у оквиру GIZ пројекта, као и на састанку одржаном у мају 2013. године. Најважнији закључци овог сусрета су да је тероризам глобални феномен од посебног значаја, који се данас појављује у новим облицима и који поред постојеће законске инкриминације (која је усклађена са међународним законским инструментима), захтева што чвршћу сарадњу и координацију надлежних органа земаља чланица, посебно у циљу превенције.

Републичко јавно тужилаштво је у извештајном периоду наставило активно учешће у раду SEEPAG-а појачаном конкретном сарадњом у пружању међународне помоћи у кривичним предметима земаља чланица групе.

САРАДЊА СА САВЕТОМ ЕВРОПЕ

У извештајном периоду Републичко јавно тужилаштво наставило је учешће у раду органа Савета Европе, укључујући ССРЕ – Консултативни савет европских тужилаца. Представник Републичког јавног тужилаштва учествовао је на редовној годишњој седници овог тела која је одржана од 8-10. октобра 2013. године, у Јеревану, Јерменија

У оквиру сарадње са Саветом Европе Републичко јавно тужилаштво и Посебно тужилаштво за високотехнолошки криминал су учествовали и организовали низ активности у оквиру пројекта „Cyber@IPA“. Од многобројних активности обука, семинара и присуства на разним конференцијама и радионицама, истичемо учешће шефа делегације Републике Србије при Т-СУ Комитету и Посебног тужиоца за високотехнолошки криминал у раду наведеног комитета Савета Европе у току јуна, септембра и децембра 2013. године.

Представник Републичког јавног тужилаштва је у току 2013 године у фебруару, јуну, септембру и децембру као члан Бироа Т-СУ Комитета учествовао и у раду „транс-бордер“ групе овог Комитета „Будимпештанске Конвенције“ Савета Европе, као и у изради новелираних упутстава за примену Конвенције, која су постала саставни део изворног текста, чиме је дат значајан допринос развоју међународног права у овој области, имајући у виду да тренутно само ова Конвенција Савета Европе на планетарном нивоу регулише област високотехнолошког криминала.

Такође, у наставку сарадње са Саветом Европе у погледу унапређивања законодавног оквира у вези са одузимањем имовине, представници јавног тужилаштва су учествовали на састанцима радне групе оформљене у циљу измене и унапређења Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела. Одржано је низ семинара, како за тужиоце у погледу обуке и подстицања да у што већој мери иницирају покретање ових поступака, тако и за представнике медија о предностима примене Закона као и важности правилног извештавања о овој теми.

БИЛАТЕРАЛНА САРАДЊА

Сарадња са Генералним тужилаштвом Краљевине Белгије

У наставку успешне сарадње са белгијским Генералним тужилаштвом, делегација Тужилаштва Белгије, на челу са Генералним тужиоцем, боравила је у радној посети Републичком јавном тужилашству Републике Србије од 17. до 19.6.2014. године. Овом приликом разматран је статус упућених замолница и договорена даља сарадња два тужилаштва. Као резултат ових договора, 24.10.2013. одржан је састанак путем видеоконференцијске веза са белгијским тужилаштвом поводом примљене замолнице у једном предмету организованог криминала.

Сарадња са Генералним тужилаштвом Републике Француске

У оквиру посете правосудним органима Републике Француске, 10.4.2013. године, Републички јавни тужилац је одржала је састанак са господином Жан-Колд Мараном, Генералним тужиоцем Републике Француске, којом приликом су потврђени заједнички приоритети у области борбе против свих облика криминала,

а посебно организованог криминала и других тешких облика криминалитета, кроз појачану сарадњу надлежних јавних тужилаштава две пријатељске земље.

Такође, 2. јула 2013. године Републичко јавно тужилаштво посетио је француски дисциплински тужилац, господин Фелц који је боравио у Београду у оквиру конференције посвећене Јачању дисциплинских органа тужилаштва.

Сарадња са јавним тужилаштвима у региону

Републичко јавно тужилаштво, као и тужилаштва посебне надлежности, тј. Тужилаштво за организовани криминал и Тужилаштво за ратне злочине, су у оквирима своје надлежности активно сарађивали са тужилаштвима у региону у оквиру преткривичних и кривичних поступака у конкретним предметима. Резултати тих сарадњи су познати грађанима Републике Србије кроз редовно извештавање информативних медија.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА У ПРОЈЕКТИМА ЈАЧАЊА КАПАЦИТЕТА И СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА ЈАВНОГ ТУЖИЛАШТВА

У извештајном периоду, Одељење за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва наставило је да сарађује са међународним организацијама и страним правосудним органима у пројектима стручног усавршавања јавног тужилаштва, у виду организовања семинара, конференција и студијских посета, као и на друге начине у циљу јачања људских и материјалних ресурса система јавних тужилаштава Републике Србије.

Сарадња са Амбасадом САД - Канцеларијом главног правног саветника ОПДАТ програма Министарства правде САД

Обука о примени новог Законика о кривичном поступку

Будући да је 1.10. 2013. години почела примена новог Законика о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП) за тужилаштва и судове опште надлежности, семинари на тему примене новог ЗКП-а били су приоритет стручног усавршавања јавних тужилаца. У том смислу, Републичко јавно тужилаштво, заједно са Амбасадом САД у Београду – ОПДАТ програмом Министарства правде САД, Мисијом ОЕБС-а у Србији и Правосудном Академијом конципирало је и реализовало програм напредне обуке за примену новог ЗКП-а, као наставак програма почетне обуке који се са овим институцијама спроводи од 2011. године. У оквиру програма напредне обуке, од септембра до октобра 2013. године, за све јавне тужиоце и прве заменике у апелационим, вишим и основним јавним тужилаштвима у Републици Србији (укупно 128 носилаца јавнотужилачке функције) организована је студијска посета Тужилаштву за организовани криминал, са праћењем суђења и дискусијом о практичној примени овог Законика са представницима овог Тужилаштва, које нови ЗКП примењује од 15.1.2012. године. Студијске посете Тужилаштву за организовани криминал, одржане су 12-

13.9.2013., 16-17.9.2013., 21-22.10.2013. и 28-29.10.2013. године и биле су изузетно корисне за упознавање јавних тужиоца са применом новог ЗКП-а у пракси.

Такође, од новембра до децембра 2013. године, за све јавне тужиоце и прве заменике у апелационим, вишим и основним јавним тужилаштвима у Републици Србији организовани су дводневни семинари о примени новог ЗКП-а, са предавачима из тужилаштава посебне надлежности, тужилаштава из земаља региона, као и судија. Семинари о примени новог ЗКП-а одржани су 15-16.11.2013., 06-07.12.2013. и 13-14.12.2013. године, а њихов наставак планиран је и у 2014. години. На овим семинарима, јавним тужилаштвима подељен је и Коментар Законика о кривичном поступку, донација Амбасаде САД.

Сарадња са НВО Астра и Амбасадом Републике Француске у области обуке о трговини људима

Сарадња са невладиним сектором настављена је и кроз сарадњу са НВО „Астра“ у виду организовања семинара за 27 специјализованих контакт тачака у вишим јавним тужилаштвима за борбу против трговине људима. У 2013. години одржана су два семинара за специјализоване тужиоце: 21-22.2.2013. године, у Вршцу, на тему: „Улога тужиоца у кривичним поступцима трговине људима“, као и 3-4.10.2013. године у Београду на тему: „Улога тужиоца у кривичним поступцима трговине људима: прикупљање доказа и увод у финансијску истрагу“.

Сарадња са ГИЗ-ом

ИПА 2010 пројекат “Борба против организованог криминала и корупције: Јачање Мреже тужилаца” – Мрежа тужилаца западног Балкана

У оквиру овог пројекта, у Републичко јавно тужилаштво у априлу 2012. године упућен је тужилац из Европске Уније, и то из Државног тужилаштва Краљевине Холандије, г-ђа Саскија де Вриес, која је и у 2013. години, заједно са националним правним службеником, наставила да пружа помоћ Републичком јавном тужилаштву у виду експертских савета у области међународне правне помоћи, експертске анализе и савета Радној групи Министарства правде и државне управе, у којој учествује и Републичко јавно тужилаштво, у изради нацрта новог Закона о међународној правној помоћи, стручног усавршавања јавног тужилаштва - организовања регионалних и националних семинара и студијских путовања на теме међународне правне помоћи, организованог криминала и корупције и јачања техничких капацитета јавног тужилаштва путем омогућавања употребе ЛУРИС програма за електронско завођење и праћење замолница

Такође, у оквиру овог пројекта, интензивирани су сарадња тужилаца у оквиру Мреже тужилаца западног Балкана и разматран њен однос са постојећим регионалним мрежама попут СЕЕПАГ-а. Исто тако, у оквиру пројекта пружена је подршка у унапређењу сарадње Републичког јавног тужилаштва и ЕВРОЦАСТ-а и Европске правосудне мреже (ЕЦН-а).

ГИЗ Пројекат за правну реформу у Србији

Републичко јавно тужилаштво наставило је да јача своје стручне капацитете у вези са процесом преговарања о приступању Републике Србије Европској Унији, те су представници Одељења за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва учествовали у циклусу семинара које су ГИЗ Пројекат правне реформе у Србији и Канцеларија за европске интеграције РС организовали у 2013. години на теме преговарања са Европском Унијом о Поглављу 23 – Правосуђе и основна права и Поглављу 24 – Правда, слобода и безбедност, заједно са другим државним институцијама које учествују у процесу преговарања са Европском Унијом у оквиру ових поглавља. У том смислу представници Одељења за међународну сарадњу и правну помоћ Републичког јавног тужилаштва присуствовали су семинару „Преговарање 23. поглавља – правосуђе и основна права“, који је одржан 28.06.2013. године, „Семинару о приступним преговорима ЕУ“, који је одржан 18.07.2013. године, конференцији о приступању Републике Србије ЕУ, која је одржана 11.09.2013. године, радионици о преговарачком процесу са ЕУ за поглавље 24, која је одржана 1.11.2013. године, радионици о билатералном скринингу за поглавље 23 која је одржана 6.11.2013. године и радионици о билатералном скринингу за поглавље 23, која је одржана 2.12.2013. године.

Сарадња са Мисијом ОЕБС

У току 2013. године Републичко јавно тужилаштво је наставило активну сарадњу са Мисијом ОЕБС-а у Србији, кроз више пројеката, од којих су неки заједнички са Државним већем тужилаца.

Представници јавних тужилаштава били су активно укључени у рад заједничких радних група за израду Правилника о вредновању рада јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, Правилника о дисциплинском поступку и дисциплинској одговорности јавних тужилаца и заменика, те Етичког кодекса јавних тужилаштава, и других подзаконских аката битних за функционисање јавних тужилаштава у Републици Србији.

Републичко јавно тужилаштво је заједно са Мисијом ОЕБС-а у Србији и другим партнерима конципирало и реализовало програм напредне обуке за примену новог Законика о кривичном поступку, као наставак програма почетне обуке који се са овим институцијама спроводи од 2011. године. Такође, у организацији Мисији ОЕБС одржан је и низ других семинара на тему говора мржње на интернету.

Посебна пажња је посвећена организацији заједничке обуке за припаднике Министарства унутрашњих послова за примену новог Законика о кривичном поступку, чији је иницијатор и носилац активности управо било ово Одељење. Активности на овом плану су интензивирани и активно предузете крајем 2013 и почетком 2014 године.

У циљу унапређења своје интернет странице, Републичко јавно тужилаштво израдило је, уз подршку Мисије ОЕБС-а у Србији, нову интернет презентацију на српском језику, која ће ускоро бити доступна јавности и која ће садржати ажуриране информације и информаторе о раду. У току је и израда интернет странице Републичког јавног тужилаштва на енглеском језику.

Такође, почетком 2013 године издата је савремена брошура – информатор у штампаном облику о организацији и раду Републичког јавног тужилаштва, на српском и енглеском језику, која се активно користи приликом свих међународних сусрета представника тужилаштва.

Сарадња са Светском Банком

Одељење за међународну сарадњу и правну помоћ је наставило активну сарадњу и са Канцеларијом Светске банке у Београду, превасходно на пројектима јачања капацитета јавних тужилаштва у Републици Србији, као и изради Националне стратегије реформе правосуђа за период 2013-2018.

Посебно је вредно нагласити учешће у пројектима и активностима Мулти-донаторског поверилачког фонда (МТДФЈ), Светске банке и Републичког јавног тужилаштва, а нарочито у пројекту Функционалне анализе правосуђа. Циљ овог пројекта је вредновање резултата рада правосудног система и фокусирано је на три области: ефикасност пружања услуга, квалитет пружених услуга и приступ правосудним услугама. У току пројекта 2013. године вршено је детаљно анализирање процеса рада у тужилаштвима, уочавање недостатака у процедури и оспособљености особља, те анализа финансијског пословања тужилаштва, у циљу давања препорука за отклањање уочених проблема, унапређење и убрзавање поступања у јавним тужилаштвима. У оквиру овог пројекта одржан је низ састанака са експертима Светске банке, спроводено анонимно анкетирање носилаца јавнотужилачке функције у вези са реформом правосуђа

Такође, инициране су и активности у правцу отпочињања пројекта анализе постојећег статистичких и извештајних модела који се користе у јавним тужилаштвима, те промене и адаптације истих у складу са савременим потребама тужилаштва и грађана Србије.

Семинари, конференције и студијске посете

Представници Републичког јавног тужилаштва организовали су учешће представника јавног тужилаштва Републике Србије у пројектима стручног усавршавања, заједно са иностраним партнерима који су покрили трошкове учешћа представника јавног тужилаштва Републике Србије у доле наведеним конференцијама, семинарима и студијским посетама.:

1. 31.1.-1.2.2013. у Београду је одржан семинар о заштити података, организован од стране Канцеларије за европске интеграције Владе РС
2. 27.1.-3.2.2013.године у Стразбуру, Република Француска, одржано је заседање Бироа Т-СУ Комитета „Будимпештанске конвенције“ Савета Европе,
3. 24.-28.2.2013.године, у Бечу, Република Аустрија, одржана је UNODC Конференција експерата УН о високотехнолошком криминалу,
4. 11-13.2.2013.године, у Вашингтону, САД, одржан је семинар о иностраној корупцији, организован заједно са Амбасадом САД у Београду, Канцеларијом главног правног саветника
5. 18-22.2.2013.године, у Вршцу, одржан је семинарна тема: “Симулација

суђења у предмету прања новца“, организован заједно са МОЛИ пројектом Савета Европе и ЕУ

6. 21-22.2.2013.године, у Вршцу, одржан је семинар о улози тужиоца у кривичним поступцима у вези са трговином људима (наставак обуке у оквиру специјализације за тужиоце који су контактне тачке у Вишим јавним тужилаштвима за борбу против трговине људима), заједно са НВО АСТРА, Амбасадом Француске, и ГИЗ-ом који имплементира ИПА 2010 пројекат: „Борба против организованог криминала и корупције: јачање тужилачке мреже“.

7. 1.-3.3.2013. и 8-10.3.2013.године, на Сребрном језеру, одржани су семинари на тему “Насиље у породици и заштитне мере“, организовани од стране Женског аутономног центра,

8. 6-7.3.2013. у Загребу, Република Хрватска, одржана је регионална конференција на тему „Међународна сарадња у борби против организованог криминала и корупције: најбоље праксе и изазови на Западном Балкану“ и састанак Управног одбора ГИЗ ИПА 2010 пројекта “Борба против организованог криминала и корупције: Јачање Мреже тужилаца”

9. 16-28.3.2013. године, од стране Амбасаде САД у Београду, Канцеларије главног правног саветника, организована је студијска посета САД, у оквиру ЈАЦИ прекограничне анти-корупцијске иницијативе,

10. 25-29.3.2013, Загреб, Хрватска, у организацији ГИЗ-а и ИПА 2010 пројекта “Борба против организованог криминала и корупције: Јачање Мреже тужилаца” , обављена је студијска посета УСКОК-у,

11. 8.4.2013., Париз, Француска, потписивање Меморандума о сарадњи,

12. 24.-27.4.2013, Мадрид, Шпанија, ТАИЕКС конференција о прекограничном криминалу и финансијским истрагама,

13. 11-12.4.2013., Београд, Министарска конференција: „Регионална конференција – борба против организованог криминала, корупције и унапређења правосудне сарадње у региону Југоисточне Европе, коју су организовали Министарство унутрашњих послова и Министарство правде и државне управе,

14. 17.-18.4.2013, Подгорица, Црна Гора, радионица на тему „Борба против сезонске сексуалне експлоатације жена“, у организацији ТАИЕКСА,

15. 24-26.4.2013, Беч, Аустрија, семинар на тему „Контрола брокеринга стрељачког наоружањем“ , организован од стране ОЕБС Мисије – Центра за спречавање сукоба,

16. 26.4.2013, Београд, прва конференција ПАКС у организацији Савета Европе „Јачање капацитета агенција за спровођење закона и правосуђа у борби против корупције у Републици Србији“,

17. 15.-17.5.2013, Бар, Колашин, Црна Гора, ОЕБС обука носилаца правосудних функција у области борбе против високотехнолошког криминала,

18. 28.5.-04.06.2013, Стразбур, Француска, заседање Т-СУ Комитета, Бироа Комитета и транс-бордер групе

19. 2-8.6.2013. Постдам, Бохум, Бранденбург, студијска посета Немачкој, на тему финансијских истрага, у организацији ГИЗ-а и ИПА 2010 пројекта “Борба против организованог криминала и корупције: Јачање Мреже тужилаца”,

20. 19.-21.6.2013. Букурешт, Румунија, семинар о међународној кривичноправној сарадњи у региону, у организацији тужилаштва Румуније

21. 24-29.06.2013, Рим и Касерта, студијска посета Италији на тему финансијских истрага, у организацији ГИЗ-а и ИПА 2010 пројекта “Борба против организованог криминала и корупције: Јачање Мреже тужилаца”,
22. 16.-19.7.2013, Беч, Аустрија, састанак експертске групе на тему тровине оружјем у оквиру праћења имплементације Протокола о оружју, режима поступања са оружјем и истрагама“, организован од стране UNODC,
23. 4-5.9.2013., Београд, регионална конференција о прању новца и одузимању имовине стечене кривичним делом, у организацији Министарства правде САД, ОПДАТ програма,
24. 9.-11.9.2013. Зандаам, Холандија, састанак тужилаца мреже ENPSDP
25. 16-20.9.2013, Загреб, Хрватска, конференција „Јачање казненоправних институција у Југоисточној Европи, владавина права, приступање Европској Унији и сарадња у сузбијању транснационалног организованог криминала“, у организацији Амбасаде САД у Загребу,
26. 18.-22.9.2013, Стразбур, Француска, заседање Бироа Т-СУ Комитета и транс-бордер групе
27. 19-20.9.2013. Сарајево, Босна и Херцеговина, радионица на тему “Борба против трговине људима“, у организацији ТАИЕКСА,
28. 19.9.-5.4.2013, Брисел, Белгија, експланаторни скрининзи Европске Комисије,
29. 24.-25.9.2013. Будва, Црна Гора, конференција на тему „Међународна сарадња и борба против организованог прекограничног криминала, у организацији ГИЗ-а,
 - 7-10.10.2014, Софија, Бугарска, тренинг на тему „Заштита валуте евро од фалсификовања“, у организацији Генералног тужилаштва Бугарске и OLAF
 - 8.-10.10.2013, Јереван, Јерменија, годишњи састанак ССРЕ комитета Савета Европе,
 - 13.-16.10.2013, Ден Хаг, Холандија, ТАИЕКС ЕУРОПОЛ Конференција о кршењима права интелектулане својине и оперативним методама у спречавању истих,
30. 21.-22.10.2013, Цавтат, Хрватска, регионални тренинг „Истражне технике и прикупљање доказа у предметима прекограничног организованог криминала и корупције, у организацији ГИЗ-а и ИПА 2010 пројекта “Борба против организованог криминала и корупције: Јачање Мреже тужилаца”
 - 22-24.10.2013, Софија, Бугарска, Конференција о заједничким истражним тимовима за крвично дело трговине људима, у организацији Секретаријата Конвенције о полицијској сарадњи у ЈИ Европи и Министарства унутрашњих послова Бугарске,
 - 23.-24.10.2013, Софија, Бугарска, Округли сто на тему сарадње тужилаштва са Управом за спречавања прања новца, укључујући и међународну сарадњу, у организацији француског Регионалног центра за борбу против организованог криминала и MILDT-а,
 - 27.-30.10. 2013, Беч, Аустрија, 16. тужлачки форум на тему „Борба против организованог транснационалног криминала, у организацији ТАИЕКС-а и тужилаштва Аустрије,
31. 5.-7.11-2013, Љубљана, Словенија, семинар о финансијским истрагама у

организацији ИПА 2010 пројекта “Борба против организованог криминала и корупције: Јачање Мреже тужилаца”,

– 10.-16.11.2014, Будимпешта, семинар на тему „Заштита животне средине“, у организацији Амбасаде САД,

32. 28.11.-1.12.2013, Стразбур, Француска, заседање Т-СУ Комитета, Бироа Комитета и транс-бордер групе,

33. 3.-4.12.2013, Даниловград, Црна Гора, семинар на тему трговина људима, у организацији ГИЗ-а, ИПА 2010 пројекта “Борба против организованог криминала и корупције: Јачање Мреже тужилаца”

34. 3.-8.12.2013, Брисел, Белгија, билатерални скрининзи Европске Комисије за поглавља 23 и 24

– 9.-10. 12.2013. Словенија, састанак Секретаријата Конвенције о полицијској сарадњи у ЈИ Европи, у организацији овог Секретаријата,

– 12.-13.12.2014, Будва, Црна Гора, семинар на тему трговина људима, у организацији Амбасаде САД у Црној Гори.

Закључак

Одељење за међународну правну помоћ и сарадњу Републичког јавног тужилаштва је током 2013 године постигло битне резултате на плану међународних односа и сарадње. Ти резултати се огледају о броју и квалитету одговора пружених на заprimљене замолнице земаља молиља, упућивању замолница наших тужилаштва страним правосудним органима у замоленим земљама, међународним споразумима, сарадњи са државним тужилаштвима земаља у окружењу, Европској Унији као и свету, учествовању у заједничким истражним тимовима, истрагама и поступцима, активном учествовању у раду међународних правосудних тела и организација, организовању обимним обука и програма у сарадњи са међународним партнерима у иностранству и у Републици Србији, значајном учешћу у отпочињању процеса придруживања Републике Србије Европској Унији, као и у многим другим претходно побројаним активностима.

Рад овог Одељења је значајно допринео повећању стручних, радних и организационих капацитета Републичког јавног тужилаштва и јавних тужилаштва Републике Србије, као и квалитету преговарачког потенцијала државних органа у поступку придруживања наше земље Европској Унији.

У том смислу, Одељење за међународну правну помоћ и сарадњу наставља своје активности и у 2014 години, са посебном пажњом и додатним ангажовањем у областима од стратешке важности како за систем јавних тужилаштва Републике Србије, тако и за органе и институције који учествују у раду правосудног сектора наше земље.

XX РАД ТУЖИЛАШТВА ЗА ОРГАНИЗОВАНИ КРИМИНАЛ

Преглед предмета примљених и процесуираних у извештајном периоду

У току 2013. године у Тужилаштву за организовани криминал формирано је 25 КТ предмета са 184 лица као извршилаца кривичних дела из надлежности Тужилаштва за организовани криминал. Такође је формирано 18 КТИ предмета, 18 КТО предмета, 1076 КТР предмета, 29 КТЖ предмета, 2 КТН предмета, 1 КТН-И предмет, 15 ОИК предмета, 60 СК предмета, 183 МП предмета, 434 А предмета, 143 П предмета, 62 ПИ предмета, 653 Р предмета, 4 Н предмета, 23 КДП-I предмета, 73 КДП-II предмета и 444 СТР.ПОВ. предмета.

Из ранијих година остало је нерешених пријава у односу на 60 лица. У извештајном периоду у односу на 7 лица одбачена је кривична пријава, а у односу на 7 лица подигнут је оптужни предлог, а у односу на 4 лица подигнута је непосредна оптужница. У односу на 175 лица донета је наредба о спровођењу истраге. У односу на 12 лица истрага је завршена обуставом, а у односу на 1 лице прекидом. Након спроведене истраге оптужница је подигнута против 225 лица, а на крају извештајног периода остало је нерешених истрага у односу на 61 лице.

Притвор је одређен против 119 лица.

Против три лица кривична пријава је достављена на надлежност другим тужилаштвима.

Против 217 лица изречена је осуђујућа пресуда, и то у односу на 210 лица изречена је казна затвора, а у односу на 7 лица изречена је условна осуда.

У односу на 64 лица донета је ослобађајућа пресуда, а у односу на 13 лица одбијајућа пресуда. Против првостепених пресуда жалба је изјављена у односу на 176 лица и то због одлуке о казни у односу на 109 лица. У односу на 38 лица жалба је уважена, и то због одлуке о казни у односу на 36 лица, а у односу на 136 лица жалба је одбијена, и то због одлуке о казни у односу на 116 лица. Против 210 оптужених лица из претходне године није донета првостепена пресуда, а у односу на 136 лица није донета пресуда из претходне године.

Структура пријављених кривичних дела

У извештајном периоду донете су осуђујуће пресуде и изречене казне затвора против 4 лица која се терете за извршење кривичног дела трговина људима.

Кривичне пријаве из ранијег периода поднете против 2 лица због извршења кривичног дела оружана побуна из члана 124 ОКЗ су остале нерешене.

За кривично дело тероризам из члана 312 КЗ донета је једна осуђујућа пресуда и изречена кзна затвора, а изречене су по једна мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања и одузимања предмета. За исто кривично дело против једног лица је изјављена и једна жалба јавног тужиоца због одлуке о казни, а једна жалба је и одбијена.

Када су у питању кривична дела против привреде, у извештајном периоду су поднете кривичне пријаве против 2 лица због извршења кривичног дела пореска

утаја из члана 229 КЗ , док су против 6 лица донете наредбе за спровођење истраге. За ово кривично дело подигнуте су оптужнице против 7 лица, које су и потврђене од стране суда. Против једног окривљеног због кривичног дела пореске утаје донета је осуђујућа пресуда и изречена му је казна затвора.

За кривично дело кријумчарење из члана 230 КЗ против 11 лица донете су осуђујуће пресуде и изречене су казне затвора. Суд је одбио 27 жалби јавног тужиоца које су изјављене због одлуке о казни.

За кривично дело прање новца из члана 231 КЗ уважена је жалба јавног тужиоца која је изјављена због казне.

Када су у питању кривична дела са коруптивним елементом, за кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359 КЗ, полиција је поднела кривичне пријаве против 99 лица, у односу на 7 лица кривична пријава је одбачена, а у односу на 3 лица кривична пријава није решена. Из ранијег периода остала је у односу на 3 лица нерешена кривична пријава. Против једног лица поднет је оптужни предлог, а против 48 лица донета је наредба за спровођење истраге. Истраге против 9 лица су обустављене. Истраге су остале нерешене у односу на 24 лица на крају извештајног периода. После завршене истраге подигнута је оптужница против 26 лица. Против 22 оптужена лица није донета првостепена пресуда. Против 81 лица донета је осуђујућа пресуда, против 80 лица је изречена казна затвора, а против 1 лица изречена је условна казна. Против 43 лица донета је ослобађајућа пресуда, а против 7 лица одбијајућа пресуда. У односу на 2 лица изречена је мера безбедности забрана обављања позива, делатности или дужности, а у односу на 12 лица мера безбедности одузимање предмета. У односу на 30 лица одузета је имовинска корист. У односу на 93 лица жалбу је изјавио јавни тужилац и то у односу на 49 лица због одлуке о казни, а у односу на 11 лица жалба јавног тужиоца је уважена, а у односу на 21 лице жалба је одбијена. У односу на 4 лица одређен је притвор.

За кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234 КЗ у извештајном периоду поднете су кривичне пријаве против 45 лица, од чега је полиција поднела кривичне пријаве у односу на 42 лица, а други државни органи преостале 3 кривичне пријаве. Наредба за спровођење истраге донета је у односу на 99 лица. Истрага против 1 лица је решена прекидом, а истраге против 3 лица су уступљене на надлежност другом јавном тужилаштву. Оптужница је подигнута у односу на 141 лице, потврђена у односу на 137 лица, а 22 истраге су остале нерешене на крају извештајног периода. Осуђујуће пресуде суда су донете у односу на 25 лица, казна затвора је изречена у односу на 24 лица, а условна казна у односу на 1 лице. Суд је донео и 4 ослобађајуће пресуде. У односу на 2 лица изречена је мера безбедности забране вршења позива, делатности и дужности, а мера безбедности одузимања имовинске користи у односу на 6 лица. Тужилац је уложио 11 жалби, од тога 7 на одлуку о казни. Суд је током 2013. уважио 20 жалби, а одбио 6 жалби јавног тужиоца. Притвор је одређен према 82 лица. Против 136 оптужених у извештајном периоду није донета првостепена пресуда.

Потребно је напоменути да је кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица нормирано изменама и допунама Кривичног законика и

примењује се од 15. априла 2013. године. Услед ових околности, дошло је до преквалификације кривичних дела из злоупотребе службеног положаја (чл. 359. КЗ) у злоупотребу положаја одговорног лица (чл.234. КЗ), стога показатељи о, на пример, већем броју оптужених лица за кривично дело из члана 234. КЗ од броја пријављених лица за исто кривично дело указују да су кривичне пријаве поднете пре измена и допуна КЗ и да су биле поднете због извршења кривичног дела из члана 359. КЗ.

За кривично дело крешење закона од стране судије, јавног тужиоца и његовог заменика из члана 360 КЗ, односно члана 243 КЗРС, полиција је поднела кривичну пријаву против 1 лица, против кога је покренута, а касније и обустављена истрага.

За кривично дело примање мита из члана 367 КЗ у односу на 3 лица донета је осуђујућа пресуда и изречене су казне затвора, у односу на 1 лице изречена је мера безбедности одузимање предмета, од једног лица је одузета имовинска корист, у односу на 2 лица мера безбедности забрана обављања позива, делатности или дужности. У односу на 3 лица жалбу је изјавио јавни тужилац, све три због одлуке о казни, жалба јавног тужиоца је одбијена у односу на 4 лица.

За кривично дело давање мита из члана 368 КЗ суд је донео одлуку о уступању надлежном суду оптужнице у односу на 12 лица. У односу на 2 лица донета је осуђујућа пресуда и изречена је казна затвора, у односу на 5 лица донета је ослобађајућа пресуда. Јавни тужилац је изјавио жалбу у односу на 4 лица, и то због одлуке о казни у односу на 1 лице, а у односу на 8 лица жалба је одбијена.

Због извршења кривичног дела одавање службене тајне из члана 369 КЗ против 1 лица подигнута је оптужница након истраге, коју је суд потврдио. За ово кривично дело донета је и једна ослобађајућа пресуда, а уложена је и једна жалба.

За кривично дело злоупотреба овлашћења у привреди из члана 238 КЗ, односно члана 139 КЗРС, у извештајном периоду донета је 1 осуђујућа пресуда и изречена казна затвора.

Када су у питању остала кривична дела против службене дужности, за кривично дело несавестан рад у служби из члана 361 КЗ у односу на 1 лице полиција је поднела кривичну пријаву, али је у наредби за спровођење истраге промењена правна квалификација у друго кривично дело. У односу на 2 лица подигнута је и потврђена оптужница за ово кривично дело. У односу на 1 лице донета је осуђујућа пресуда и изречена је казна затвора.

Због кривичног дела убиство из члана 113 КЗ, односно члана 47 КЗРС; подигнута је неопредна оптужница у односу на 1 лице против кога није донета првостепена пресуда. За кривично дело тешко убиство из члана 114 КЗ, у односу на 7 лица поднете су кривичне пријаве, у односу на 5 лица донета је наредба о спровођењу истраге, и у односу на ових 5 лица истрага није решена на крају извештајног периода. За ово кривично дело суд је донео 7 осуђујућих пресуда и изречене су казне затвора, а изречена је и мера безбедности одузимања предмета у односу на 1 лице, а имовинска корист је одузета од 2 лица. Јавни тужилац је изјавио 5 жалби, све због казне. Против 3 оптужена лица није донета првостепена пресуда из претходне године.

За кривично дело отмица из члана 134 КЗ, односно члана 64 КЗРС, подигнута је непосредна оптужница у односу на 3 лица.

За кривично дело тешка крађа из члана 204 КЗ, у односу на 4 лица донете су осуђујуће пресуде којима је изречена казна затвора, у односу на 2 лица изречена је мера безбедности одузимање предмета. У односу на 1 лице јавни тужилац је изјавио жалбу, и то због одлуке о казни, у односу на 2 лица жалба је одбијена и то због одлуке о казни.

За кривично дело разбојништво из члана 206 КЗ, у односу на 4 лица донета је осуђујућа пресуда и изречена је казна затвора, а од 1 лица је одузета имовинска корист. У односу на 3 лица жалбу је изјавио јавни тужилац и то због одлуке о казни.

За кривично дело преваре из члана 208 КЗ у 2013. подигнуте су оптужнице против 28 лица, поступак у односу на 1 лице је обустављен након оптужења, а 35 оптужница је потврђено. Суд је донео осуђујућу пресуду у односу на 1 лице коме је изречена казна затвора. У извештајном периоду одбијене су 4 жалбе јавног тужиоца, од чега 3 због казне. Притвор је одређен у односу на 13 лица. А број оптужених у извештајном периоду против којих није донета првостепена пресуда је 23 лица.

Када су у питању остала кривична дела против имовине, у односу на 55 лица кривична пријава је остала нерешена из ранијег периода. Против 1 лица донета је осуђујућа пресуда и изречена је казна затвора. Одбијена је 21 жалба коју је изјавио јавни тужилац, од тога 19 због казне.

За кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246 КЗ, против 3 лица поднета је кривична пријава и донета наредба за спровођење истраге. Истрага је обустављена против 2 лица. Оптужница је подигнута и потврђена у односу на 19 лица, у односу на два лица суд је током испитивања оптужницу уступио надлежном суду. У односу на 42 лица донета је осуђујућа пресуда и изречене су казне затвора, а донете су и 2 ослобађајуће пресуде. У односу на 25 лица изречена је мера безбедности одузимање предмета, а од 14 лица је одузета имовинска корист. У извештајном периоду уложене су 23 жалбе, од тога 16 због одлуке о казни. Против 5 лица је уважена жалба јавног тужиоца, и свих 5 се односе на одлуку о казни, а против 5 лица је одбијена жалба јавног тужиоца, све због одлуке о казни. Против 15 лица одређен је притвор. А против 15 оптужених у извештајном периоду није донета правостепена пресуда.

За кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348 КЗ, у односу на 2 лица подигнута је и потврђена оптужница након истраге. Против 13 лица донете су осуђујуће пресуде, казна затвора је изречена у односу на 12 лица, а условна казна у односу на 1 лице. Донета је и једна ослобађајућа пресуда. У односу на 9 лица изречена је мера безбедности одузимање предмета, а од 5 лица је одузета имовинска корист. Јавни тужилац је уложио укупно 8 жалби, од чега је 7 због одлуке о казни. Притвор је одређен према 1 лицу.

За кривично дело недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи из члана 350 КЗ, у односу на 10 лица полиција је поднела кривичне пријаве. Наредба за спровођење истраге донета је у односу на 10 лица, а истраге нису решене до краја извештајног периода. Од 3 лица одузета је имовинска корист. Јавни тужилац је жалбу изјавио против 8 лица, од тога због одлуке о казни против 7 лица, у односу на 26 лица жалба је одбијена, а због одлуке о казни у односу на 25 лица.

За кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346 КЗ поднете су кривичне пријаве у односу на 9 лица, а донете су наредбе за спровођење истраге и наредбе о завршетку истраге у односу на 2 лица. Суд је донео и 5 одбијајућих пресуда.

За кривично дело фалсификовање исправе члан 355 КЗ полиција је поднела кривичне пријаве против 6 лица. Против 6 лица поднет је оптужни предлог. Суд је донео једну одбијајућу пресуду за ово кривично дело.

Кривична пријава против једног лица поднета је због извршења кривичног дела фалсификовање службене исправе члан 357 КЗ. Против једног лица је донета и наредба за спровођење истраге и подигнута оптужница коју је суд потврдио. Против 3 лица је донета ослобађајућа пресуда. Јавни тужилац је уложио 4 жалбе, од којих је 1 због одлуке о казни.

Поступање Тужилаштва за организовани криминал у поступку по правним лековима

У Тужилаштву за организовани криминал примљено је на разматрање изјављених жалби у односу на 167 лица, а заказане су 53 јавне седнице.

Када је у питању ванредни правни лек – захтев за заштиту законитости, Тужилаштво за организовани криминал је поднело иницијативу у односу на 6 лица.

У односу на 18 лица примљен је захтев за понављање поступка, а примљено је 25 представки на рад јавног тужилаштва.

Поступање Тужилаштва за организовани криминал у поступку закључења споразума о признању кривичног дела

У Тужилаштву за организовани криминал у односу на 60 лица закључен је споразум о признању кривичног дела.

Код 4 закључена споразума о признању кривичног дела предлог је потекао од тужиоца, а све остале предлоге за закључење споразума, и то 56, поднели су окривљени после оптужења. Од стране суда донета је одлука којом је усвојен споразум у односу на 60 лица, којом је у односу на 58 лица изречена казна затвора, у односу на 4 лица новчана казна, у односу на 2 лица условна осуда, у односу на 29

лица мера безбедности и у односу на 20 лица донета је одлука о одузимању имовинске користи.

У 20 споразума о признању кривичних дела предвиђено је одузимање предмета коришћених за извршење кривичних дела и стечене имовинске користи. По том основу је од окривљених одузето 6 аутомобила и комплетна опрему из лабораторије за производњу сканка вредну скоро 3 милиона евра, која је уступљена МУП и користи се у едукативне сврхе у Наставном центру „Митрово Поље“. Пресудама по основу споразума одузета је имовинска корист у износу од 255.803.539,23 динара и 84.320 евра.

На крају извештајног периода суд није донео одлуку у односу на 6 лица, док је тужилац одустао од гоњења за 10 кривичних дела која су окривљенима стављена на терет. У 2 споразума је предвиђено и одузимање имовине проистекле из кривичног дела.

Када је у питању кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246 КЗ, закључено је 19 споразума о признању кривичног дела, што је најчешће заступљено дело у споразумима о признању кривичног дела. На основу ових споразума суд је донео осуђујуће пресуде и изрекао казне затвора у укупном трајању од 119 година и 7 месеци и одузео имовинску корист у износу од 52.020 евра. Распон казни за кривично дело неовлашћена производња и промет опојних дрога креће се од 1 године и 9 месеци до 15 година. Оба закључена споразума који предвиђају одузимање имовине проистекле из кривичног дела закључена су за кривично дело из члана 246 КЗ.

Када је у питању кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234 КЗ, током 2013. закључено је 13 споразума. Суд је донео осуђујуће пресуде и изрекао казне затвора у укупном трајању од 31 године и 2 месеца, новчане казне у износу од 3.800.000,00 динара и одузео имовинску корист у износу од 8.096.027,00 динара. Распон казни за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица распон казни креће од 6 месеци до 5 година и 6 месеци.

Када је у питању кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359 КЗ, суд је усвојио 9 споразума о признању кривичног дела и донео осуђујуће пресуду којом је изрекао казне затвора у укупном трајању од 19 година, одузео имовинску корист у износу од 247.707.512,23 динара и 32.300 евра. За кривично дело злоупотреба службеног положаја распон казни се креће од једне до 2 године и 6 месеци.

Када је у питању кривично дело давање мита из члана 368 КЗ, суд је усвојио споразум о признању кривичног дела и донео осуђујућу пресуду којом је изрекао казну затвора у трајању од 1 године.

Суд је усвојио споразум о признању кривичног дела за извршење кривичног дела несавестан рад у служби из члана 361 КЗ и донео осуђујућу пресуду којом је изрекао казну затвора у трајању од 1 године.

Суд је усвојио 7 споразума о признању кривичног дела због извршења кривичног дела удруживање ради вршења кривичних дела из члана 346 КЗ и донео осуђујуће пресуде којом је изрекао казну затвора у трајању од 13 година и 3 месеца.

Када је у питању кривично дело превара из члана 208 КЗ, суд је усвојио 1 споразум о признању кривичног дела и донео осуђујућу пресуду, којим је изречена казна затвора у укупном трајању од 1 године затвора и новчана казна у износу од 1.400.000,00 динара.

Када је у питању кривично дело прикривање из члана 221 КЗ, суд је усвојио споразум о признању кривичног дела, донео осуђујућу пресуду и изрекао казну затвора у трајању од 13 месеци.

Са једним окривљеним је закључен споразум о признању због извршења кривичног дела тешка крађа из члана 204 КЗ, на основу кога је суд изрекао осуђујућу пресуду на казну затвора у трајању од 6 месеци.

Када је у питању кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348 КЗ, суд је усвојио 1 споразум о признању кривичног дела и донео осуђујућу пресуду којом је изрекао казну затвора у укупном трајању од 1 године и 6 месеци година, новчану казну у укупном износу од 110.000,00 динара и одузео имовинску корист у износу од 1.500 евра.

Када је у питању кривично дела тешко убиство из члана 114 КЗ, суд је усвојио споразум о признању кривичног дела и донео осуђујућу пресуду којом је изрекао казну затвора у укупном трајању од 10 година. Поред тога, са једним окривљеним који се терети за убиство из члана 47 КЗРС Тужилаштво је закључило споразум на основу кога је суд изрекао казну затвора у трајању од 15 година.

Закључена су и 3 споразума о признању кривичног дела против окривљених који се терете за отмицу из члана 64 КЗРС. На основу ових споразума суд је изрелао осуђујуће пресуде на казну затвора у трајању од 15 година и 4 месеца.

Поступање Тужилаштва за организовани криминал у поступку одузимања имовине проистекле из кривичног дела

Тужилаштво за организовани криминал донело је 18 наредби за покретање финансијске истраге у току претходног поступка, у односу на 126 окривљених и 6 трећих лица, што укупно износи 132 лица. Према 25 лица донете су наредбе о забрани располагања имовином у смислу члана 24. Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, и то у односу на 10 окривљених лица, 12 трећих лица и 3 правна лица.

Поднето је 7 захтева за привремено одузимање имовине у односу на 16 лица, од којих је 5 окривљених лица и 11 трећих лица. У потпуности су усвојени захтеви у односу на 14 лица од којих су 3 окривљени и 11 трећих лица. Делимично су усвојена 4 захтева у односу на 2 окривљена и 2 трећа лица. Одбијен је 1 захтев у односу једног окривљеног.

Поднето је 13 захтева за трајно одузимање имовине од којих се 8 односи на окривљене, а 5 на трећа лица. У потпуности је усвојено 6 захтева за трајно

одузимање имовине, од којих су 3 према окривљенима и 3 према трећим лицима, делимично су усвојена 3 захтева у односу на 2 окривљена и 1 треће лице, а одбијено је 12 захтева за трајно одузимање имовине у односу на 5 окривљених и 7 трећих лица.

Тужилаштво за организовани криминал је изјавило жалбу у односу на 14 лица, одбрана је изјавила жалбу у односу на 7 лица, што укупно износи 21 лице у односу на која је изјављена жалба.

У односу на 1 лице уважена је жалба јавног тужиоца, у односу на 1 лице уважена је жалба одбране, што укупно износи 2 лица у односу на која је уважена жалба, а одбијене су жалбе у односу на 12 лица које је изјавило Тужилаштво за организовани криминал, у односу на 6 лица одбијена је жалба одбране, што укупно износи 18 лица у односу на које је одбијена жалба.

Када су у питању кривична дела против привреде, у односу на 25 лица покренут је финансијском истрагом поступак за одузимање имовине због кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234 КЗ, а за исто кривично дело поднето је и 9 захтева за привремено одузимање имовине. За кривично дело неовлашћена производња, држање и стављање у промет опојних дрога из члана 246 КЗ, финансијска истрага је покренута у односу на 2 лица, а у односу на 8 лица поднет је захтев за одузимање имовине. За кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359 КЗ у односу на 44 лица донета је наредба за финансијску истрагу. Финансијска истрага је покренута и против 1 лица за кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела, а против једног лица које се терети за извршење кривичног дела разбојништво поднет је захтев за привремено одузимање имовине.

Када је у питању врста имовине која је одузета у поступку одузимања имовине проистекле из кривичног дела, привремено је одузето 45 куће – станова, 13 пословних простора, 17 гаража и 3 грађевинских земљишта – катастарских парцела, 1 путничко моторно возило, од 5 лица су одузета новчана средства у укупном износу од 565.485 евра, 2 сата велике вредности. Када је у питању трајно одузета имовина, трајно су одузете 8 кућа – станова, 2 пословна простора, 1 гаража, 2 грађевинска земљишта и 1 путничко моторно возило.

Привремено је одузета имовина од 5 окривљених и 13 трећих лица, а трајно је одузета имовина од 5 окривљених лица и 4 трећа лица.

Важно је напоменути да се приликом приказивања статистика **приказују** и **подаци о одлукама** судова по захтевима за привремено и трајно одузимање имовине која је поднело Тужилаштво **које нису правноснажне!**

Такође, када је реч о примени Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, потребно је напоменути да се смањење у броју поднетих захтева за привремено одузимање имовине проистекле из кривичног дела у 2013. може објаснити чињеницом да је на предлог Тужилаштва за организовани криминал Посебно одељење Вишег суда у Београду донело током 2013. године **20 решења којима се одређује привремена мера обезбеђења одузимања имовинске користи по Законик о кривичном поступку**. Примењене су мере обезбеђења

одузимања имовинске користи према више лица и привредних друштава на основу којих се забрањује се отуђење, оптерећење удела и акција, права својине над непокретном имовином или новчаним средствима, уз забрану коришћења и располагања правима из удела или правима својине.

У предметима економског криминала, у пракси често није могуће идентификовање имовине проистекле из кривичног дела због непостојања несразмере између имовине и законитих прихода. У тим случајевима Тужилаштво је своје активности усмеравало на обезбеђење одузимања имовинске користи стечене конкретним кривичним делом која се, према одредбама Кривичног законика, обавезно одузима по одлуци суда. У таквим случајевима примењиване су одредбе Законика о кривичном поступку (чл. 537-543), као и Закона о извршењу и обезбеђењу, тако што је предлагано одређивање привремене мере обезбеђења које су спречавале да се окривљени преносом или отуђењем имовине спречи одузимање имовинске користи.

Већина предмета покренута од стране овог Тужилаштва у 2013. години се односи на корупцију и финансијски и привредни криминал тако да је број примењених мера обезбеђења много већи него претходних година.

Кривична одговорност правних лица

Тужилаштво за организовани криминал у 2013. години није имало нових кривичних поступака у складу са Законом о одговорности правних лица за кривична дела. У поменутом периоду уложена је 21 жалба у кривичним поступцима започетим претходних година, од којих је 14 уважено, решења првостепеног суда су укинута, а о 7 жалби на решење којим се првостепени суд огласио ненадлежним је одлучивање у току.

Покретање кривичних поступака у извештајном периоду

- Кривични поступци за кривична дела организованог криминала

У оквиру својих активности Тужилаштво је покренуло кривичне поступке и подигло оптужнице против припадника више криминалних група **за кривична дела организованог криминала.**

Тужилаштво за организовани криминал је 4. априла 2013. године покренуло истрагу против 15 окривљених – седам царинских службеника и осам власника, одговорних лица и запослених у шпедитерским предузећима – због извршења кривичног дела злоупотреба службеног положаја, злоупотреба положај одговорног лица и удруживање ради вршења кривичних дела. Наиме, постоји основана сумња да су окривљени од почетка 2012. до априла 2013. увезли 94 контејнера с гардеробом из Кине који су бродом стизали у Ријеку, а одатле камионима пребацивани у Србију. Да би платили мање царине и порезе, правили су лажну документацију у којој су наводили да увозе керамичке плочице, ПВЦ фолије, амбалажу од пластичне масе, украсне траке и сл. за чији увоз су у Србији

прописане знатно ниже царинске и пореске обавезе. Контејнери нису проверавани, тако да је роба са лажним папирима пролазила границу и завршавала широм Србије. Незаконитим поступањем приликом увоза и царињења текстилне робе произведене у Кини они су оштетили државу за око 2 милиона евра.

Тужилаштво за организовани криминал донело је 10. октобра 2013. наредбу о спровођењу истраге против још 15 осумњичених – 13 царинских службеника и двоје запослених у приватним шпедитерским предузећима - због извршења кривичних дела удруживање ради вршења кривичних дела, злоупотреба службеног положаја и злоупотреба положаја одговорног лица. Сматра се да су и ова лица била део организоване криминалне групе против које је кривични поступак покренут у априлу 2013. године. Стога је Тужилаштво, на основу спроведене истраге у два претходно поменута предмета, 30. децембра 2013. године подигло јединствену оптужницу против укупно 22 лица, док је против 7 лица кривични поступак обустављен.

Тужилаштво за организовани криминал је 30. маја 2013. покренуло истрагу против два лица због извршења кривичног дела удруживање ради вршења кривичних дела и неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога. Кривични поступци против припадника ове организоване криминалне групе, који се терете за кријумчарење и препродају већих количина кокаина из Латинске Америке у Западну Европу покренути су још и у Хрватској, Босни и Херцеговини, Црној Гори и Холандији. Против ова два лица 25. новембра 2013. године подигнута је и оптужница.

Тужилаштво је 18. јула 2013. покренуло истрагу против шест приданика организоване криминалне групе због извршења кривичних дела тешко убиство и удруживање ради вршења кривичних дела. Они се терете да су у току 2013. године на територији Србије и Црне Горе планирали извршење више кривичних дела убиства припадника супарничке криминалне групе, али и да су извршили убиство једне особе у Београду.

Дана 2. октобра 2013. године Тужилаштво за организовани криминал је покренуло истрагу против 10 лица због извршења кривичних дела удруживања ради вршења кривичних дела и недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи. Они се сумњиче да су у периоду од јула до краја септембра 2013. године организовали илегални прелазак државне границе Србије са Мађарском за око 30 лица ради њиховог одласка у земље ЕУ. За ове услуге наплаћиван је износ до 3.500 евра по једном мигранту.

У периоду на који се извештај односи Тужилаштво за организовани криминал је подигло и више оптужница након завршене истраге.

Тужилаштво за организовани криминал је 5. фебруара 2013. подигло оптужницу против 11 лица због извршења кривичног дела преваре и кривичног дела удруживање ради вршења кривичних дела. Они се сумњиче да су преко система предузећа под њиховом контролом у току 2007. године на основу лажне процене имовине, која је дата као залога, од Хипо Алпе Адриа банке из Београда добили новчана средства ради куповине акција предузећа која су била у процесу приватизације. Након куповине акција, кроз међусобно трговање правних лица под

њихово контролом и уз истовремено обарање вредности акција, оне су пренете на оф шор предузећа, такође по њиховом управом. Над кредитно задуженим предузећима, чију су имовину на овај начин отуђили и тиме изазвали њихову неликвидност, покренут је стечај. Оштећена банка до данас није успела да наплати своја потраживања ни из заложених непокретности повезаних правних лица јер је њихова вредност вишеструко нижа од процењене. Постоји основана сумња да су окривљени у периоду од 2007. до 2012. године, на тај начин, Хипо Алпе Адриа банку оштетили за 15 милиона швајцарских франака и себи прибавили имовинску корист у истој вредности.

Тужилаштво за организовани криминал подигло је 24. маја 2013. оптужницу против 18 лица због сумње да су у периоду од 1. јануара 2009. године до краја новембра 2012. године извршили кривична дела удруживање ради вршења кривичних дела, превара, прање новца и неовлашћено искоришћавање ауторског дела или предмета сродног права. Њима се ставља на терет да су као припадници организоване криминалне групе организовали лажне квизове и наградне игре наводећи гледаоце и слушаоце више радио и ТВ станица, да позивајући студио или шаљући СМС поруке преко такозваних кратких бројева учествују у астролошким емисијама, симулованим квизовима и наградним играма. Цене позива и СМС порука преко тих бројева су биле знатно више од редовних тарифа, а позиви гледалаца и слушалаца су држани на чекању како би се увећао број импулса односно трошкови лица која су се јављала иако нису укључивана у програм. На овај начин преварено је и оштећено преко 160.000 грађана. Организована криминална група је прибавила имовинску корист од преко 16 милиона евра који су им исплаћени од стране телекомуникационих оператера. Приликом претреса која су обављена на 32 локације, привремено је одузета вредна рачунарска опрема, блокиран новац на рачунима појединих лица у износу од 370.000 евра и одузето више путничких возила.

Тужилаштво за организовани криминал је 21. јуна подигло оптужницу против 18 лица због сумње да су извршили кривично дело удруживање ради вршења кривичних дела, злоупотреба положаја одговорног лица, прање новца и фалсификовање службене исправе. Они се терете да су у периоду од новембра 2010. до краја децембра 2012. године, основали више такозваних „фантомских предузећа“ која су на основу фалсификоване документације исказивала фиктивни откуп и продају секундарних сировина и по основу неплаћања пореза на доходак грађана и неосновано пренетог пореза на додату вредност оштетили буџет Србије за 500 милиона динара, а за организовану криминалну групу прибавили имовинску корист од 180 милиона динара.

Против десеточлане криминалне групе која се сумњичи за трговину оружјем, експлозивним средствима и дрогом на територији Србије и другим земљама бивше Југославије, као и у неким земљама Европске уније, Тужилаштво за организовани криминал је 21. јуна 2013. подигло оптужницу. Припадници групе се терете да су у другој половини 2012. године неовлашћено продали више од 27 килограма марихуане и мању количину кокаина на нарко тржишту Београда. Поред тога бавили су се продајом и експлозивних материја, па су успели да продају 5,5 килограма пластичног експлозива, шест електро-детонаторских каписла и пејцлер за

комплетирање експлозивних направа. Приликом претреса стана једног припадника групе пронађено је и заплењено више десетина комада експлозивних направа, оружја и муниције.

Дана 12. децембра 2013. године Тужилаштво за организовани криминал подигло је оптужни предлог против шест лица, међу којима је два припадника МУП - један службеник Полицијске управе Нови Сад – Одељење за управне послове и један припадник Жандармерије, због извршења кривичног дела фалсификовање исправе и удруживање ради вршења кривичних дела. Реч је о организованој криминалној групи која је вршила кривична дела тако што је за новчану накнаду обезбеђивала заинтересованим лицима прављење лажних јавних исправа, пасоша и личне карте, у којима би се налазила слика заинтересованог лица са туђим личним подацима, са циљем да се ове исправе користе као праве. Новачана накнада за личну карту и пасош износила је 6.000 евра. Откривању ове организоване криминалне групе допринело је и коришћење посебне доказне радње прикривени иследник.

Кривични поступци за кривична дела тзв. високе и тешке корупције

У складу са Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, који се примењује од 1. јануара 2010. године, Тужилаштво за организовани криминал је надлежно за кривично гоњење и оптужење у случајевима када је извршено кривично дело "високе"¹ и "тешке" корупције².

У склопу надлежности за кривична дела тзв. високе корупције кривични поступци су покренути или се воде против

- три бивша министра
- помоћника министра у Министарству животне средине и просторног планирања,
- актуелног директора ЈП Путеви Србије
- 11 бивших директора јавних предузећа Путеви Србије, Железнице Србије, РБ Колубара, помоћника Генералног секретара Владе Р Србије,

¹ “кривична дела против службене дужности (чл. 359, 366, 367. и 368. Кривичног законика), када је окривљени, односно лице којем се даје мито, службено или одговорно лице које врши јавну функцију на основу избора, именовања или постављења од стране Народне скупштине, Владе, Високог савета судства или Државног већа тужилаца“ - члан 2, став 3 Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других тешких кривичних дела

² “кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица (члан 234. став 3. Кривичног законика), кривично дело злоупотреба у вези са јавном набавком (члан 234а став 3. Кривичног законика) и кривично дело злоупотреба службеног положаја (члан 359. став 3. Кривичног законика), када вредност прибављене имовинске користи прелази износ од 200.000.000 динара,“ - члан 2, став 4 Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других тешких кривичних дела

- директора Агенције за приватизацију и више функционера у овој Агенцији,
- директора Акцијског фонда,
- против бивших директора Института за онкологију и радиологију,
- директора предузећа у којима је држава власник или сувласник капитала, али и против неколико судија и бившег заменика тужиоца.

Када је у питању друга надлежност Тужилаштва – тзв. тешка корупција, покренуто је више поступака из ове надлежности против извршилаца кривичних дела извршених у вези са приватизацијом преузећа у државном власништву, извлачењем новца из предузећа чије су приватизације биле у току, одобравањем кредита без адекватног покрића и банкарских гаранција у банкама у чијем капиталу је држава имала учешће, избегавањем плаћања царинских и пореских обавеза и злоупотребе буџетских средстава намењених са подстицање развоја у области пољопривреде. Овим поступцима су обухваћени и запослени у Управи царина, Републичкој дирекцији за робне резерве и другим државним институцијама.

Тужилаштво за организовани криминал је добило у септембру 2012. године у рад и предмете 24 приватизације које су оцењене спорним, а које су биле приоритет у раду током 2013. године.

У периоду на који се извештај односи Тужилаштво је порекнуло истраге или подгло оптужнице у следећим предметима:

- **АГРОБАНКА**

Тужилаштво за организовани криминал је 8. августа 2012. покренуло, а крајем августа, у октобру, новембру и децембру 2012, односно у фебруару 2013. проширило истрагу, а у новембру 2013. покренуло још једну истрагу, тако да се кривични поступак води против **34 лица** међу којима су председник, чланови извршног одбора и директори појединих сектора “Агробанке”, директори филијала ове банке у Чачку и Суботици, као и директори и одговорна лица у двадесетак приватних предузећа.

Одговорна лица у “Агробанци” се терете да су злоупотребљавајући службени положај противно Закону о банкама и интерним процедурама прописаним у овој банци – без оцене кредитног ризика, без комплетне документације за одобравање кредита те без адекватних средстава обезбеђења, у периоду од 2006. до 2011. године одобравали кредите компанијама које за то нису испуњавале услове. Кредити до данас нису враћени, нити се могу принудним путем наплатити јер су корисници кредита у блокади због неизмирених обавеза по различитим основама, а над великим бројем предузећа отворени су стечајни потупци.

Кредити су одобравани појединим приватним привредним друштвима иако је одговорним лицима у банци било познато да су та привредна друштва већ била корисници кредита и банкарских гаранција код оштећене банке и да доспеле обавезе по одобреним кредитним пласманима нису измиривали по закљученим уговорима, односно да су неке од раније издатих банкарских гаранција активирале

и пале на терет банке, па чак и у време када су рачуни појединих приватних привредних друштава приликом одобравања спорних кредита и банкарских гаранција били блокирани. Између осталог неки од спорних кредита су одобрени поједним приватним предузећима чак и за куповину непокретне имовине чији је власник била сама „Агробанка“.

Поред тога, приликом одобравања банкарских гаранција и кредита, за њих нису била дата адекватна средства обезбеђења. За то су коришћена вештачења тројице окривљених у којима је вишеструко увећавана вредност заложене некретности како би се приказао привид да се из залогне могу вратити кредити.

На тај начин је, како је наведено у наредби за спровођење односно проширење истраге, за 23 приватна привредна друштава прибављена имовинска корист по основу одобрених кредита у износу од 14.882.014.827,05 динара (приближно 163.538.000,00 евра), а на штету Агробанке.

Тужилаштво је 30. априла 2013. године подигло оптужницу против 21 окривљеног. Након потврђивања оптужнице, припремно рочиште је одржано 28. и 29. августа 2013. године, а главни претрес је у току.

Дана 2. јула подигнута је друга оптужница против 6 лица, а 26. септембра 2013. године подигнута је и трећа оптужница против још 14 лица. Истрага против једног лица је у прекиду.

Након подизања оптужница и отпочињања главног претреса, Тужилаштво за организовани криминал је 5. новембра 2013. године покренуло још једну истрагу против 6 лица - председника и 4 члана Извршног одбора „Агробанке“ и једног одговорног лица у два приватна привредна друштва, због одобравања кредита без адекватних средстава обезбеђења. Они се терете за извршење кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица. Тиме је број окривљених повећан на 34 лица, а имовинска корист по основу одобрених кредита прибављена за ова два правна лица на штету Агробанке износи 606.933.675,56 динара. Тиме укупна имовинска корист прибављена за 25 правних лица, а на штету Агробанке износи 15.488.948.502,61 динара (око 170 милиона евра).

Финансијска истрага у складу са Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела је покренута против 34 окривљених и 7 трећих лица, поднети су и захтеви за привремено одузимање имовине против 5 лица и донете наредбе о забрани располагања имовином према 10 лица.

▪ **„НУБА ИНВЕСТ“**

Тужилаштво за организовани криминал је 10. октобра 2012. године оптужило бившег **министра животне средине, рударства и просторног планирања, помоћника министра у истом министарству и актуелног генералног директора ЈП „Путеви Србије“** који се терете да су починили кривично дело злоупотреба службеног положаја. Њима је стављено на терет да су инвеститору „Нуба инвест“ из Београда незаконито издали саобраћајно техничке услове, локацијске дозволе, сагласности и грађевинске дозволе, иако су од стране запослених у Министарству животне средине и просторног планирања и Јавним предузећима „Путеви Србије“ упозоравани да за то нису испуњени услови јер уз

захтеве није поднета сва потребна документација и нису плаћене накнаде јавним предузећима и локалним самоуправама преко чије територије је постављана мрежа оптичких каблова.

Поред тога, у поступку одлучивања о захтевима „Нубе инвест“ они су овог инвеститора ставили у повлашћени положај у односу на све друге инвеститоре који су се обраћали са истим захтевима Министарству заштите животне средине и ЈП „Путеви Србије“, јер су о захтевима „Нуба инвест“ приоритетно одлучивали, а од осталих подносилаца захтевали да доставе сву потребну документацију прописану Законом о планирању и изградњи и Закону о јавним путевима.

Издавањем тражених дозвола инвеститору „Нуба инвест“ омогућили су да гради инфраструктурни објекат – мрежу оптичких каблова на путном земљишту државних путева којима управља ЈП „Путеви Србије“ на коридорима од Београда до граница са Хрватском, Румунијом, Бугарском, Мађарском и Македонијом.

У оквиру предмета остварена је међународна сарадња са Словенијом.

Након завршене истраге, Тужилаштво је 10. априла 2013. подигло оптужницу. У поступку преиспитивања оптужнице након њеног потврђивања од стране Посебног одељења Вишег суда у Београду, Апелациони суд је, одлучујући о жалбама окривљених, 2. јула наложио да се истрага допуни.

Дана 27. децембра 2013. године донета је наредба о завршетку истраге.

▪ **„ЈУГОРЕМЕДИЈА АД“**

Тужилаштво за оргнизовани криминал је 8. новембра 2012. године покренуло истрагу против три лица, а у марту 2013. и проширило истрагу против још једног лица, која се терете да су злоупотребом положаја одговорног лица на штету предузећа „Југоремедија АД“ прибавили повезаним приватним предузећима значајну имовинску корист.

Наиме, првоокривљени у својству генералног директора предузећа „Југоремедија АД“, уједно и власник и одговорно лице у два повезана привредна друштва, као и помоћник генералног директора „Југоремедија АД“ и директор једног од повезаних приватних привредних друштава су искористили свој положај и овлашћења, па су у током 2006. и 2007. године без поруцбине и закљученог уговора о куповини набављали сировине за производњу лекова у предузећу „Југоремедија АД“ и то од повезаних привредних друштава. Куповине су вршене мимо плана набавке, без стварне потребе за толиком количином сировина, и по ценама које су биле увећане и до 70 пута, у односу на тржишне. Исплатом по фактурама које су доставила повезана предузећа фактички је извршено извлачење новца из предузећа „Југоремедија АД“.

По основу овако увећаних фактура окривљени су прибавили имовинску корист повезаним приватним привредним друштвима и првоокривљеном у износу од око 8,8 милиона евра, а на штету зрењанинске „Југоремедије“ из које је „извлечен“ новац и пребациван на повезана правна лица са седиштем у иностранству.

Након завршене истраге **Тужилаштво за организовани криминал је подигло оптужницу 10. маја 2013.** против ова четири лица због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица. Дана 24.7.2013. одржано је припремно рочиште, а **главни претрес је започео 2. септембра 2013. године** када су окривљени изнели своје одбране.

Тужилаштво је поднело захтев за блокирање акција већег броја повезаних привредних друштава чији је власник провоокривљени до обезбеђења висине прибављене имовинске користи. У предмету је остварена међународна сарадња са Македонијом у циљу прикупљања података и доказа, а замолнице су послате и Великој Британији, Немачкој, Италији и Швајцарској.

Против првоокривљеног је покренута финансијска истрага по Закону о одузимању имовине проистекле из кривичног дела.

▪ **ХИП „АЗОТАРА“**

Тужилаштво је 24. новембра 2012. године донело наредбу за спровођење истраге, а крајем децембра 2012. године, у фебруару, марту и јуну 2013. године и четири наредбе за проширење истраге, против укупно **43 лица** због сумње да су извршила кривично дело злоупотреба службеног положаја, злоупотреба положаја одговорног лица, а два лица и за примање и давање мита. Истрага се води против **бившег министра пољопривреде, шумарства и водопривреде**, власника консултантске куће "Цес Мекон", бившег председника Управног одбора ХИП „Азотара“ Панчево, два бивша заменика директора „Азотаре“, комерцијалног директора „Азотаре“ и више директора и одговорних лица у приватним привредним друштвима.

Наредбама за спровођење и проширење истраге се окривљени терете за незаконите радње по основу промета преко 160.099 тона регресираниог минералног ђубрива и 107.909 тона нерегресираниог ђубрива у периоду од 2009. до 2011. године, које је по уредбама Владе Републике Србије било намењено земљорадничким задругама, пољопривредним газдинствима и привредним друштвима регистрованим за пољопривредну производњу која су у свом капиталу имала удео државне својине. Сумња се да је дошло до продаје овог ђубрива по регресираним ценама и предузећима која на то нису имала право по поменутиим уредбама Владе РС. С друге стране, дошло је до продаје нерегресираниог ђубрива правним лицима без адекватних средстава обезбеђења и остало ненаплаћено, чиме је нанета штета Азотари, а овим привредним друштвима прибављена имовинска корист.

Оптуженима се ставља на терет да су незаконитим прометом регресираних минералних ђубрива, буџет РС оштетили за око 11,1 милиона евра (1.124.995.270,00 динара – износ регреса који је незаконито исплаћен) и у истој вредности за више привредних друштава прибавили имовинску корист. Штета за Азотару због продаје регресираниог а ненаплаћеног ђубрива износи 860.705.457,00 динара, а за нерегресиранио и ненаплаћено ђубриво износи 3.200.785.639,00 динара. Укупна штета по оптужници за ХИП Азотару износи 4.061.491.096,00 динара.

Након спроведене истраге, Тужилаштво за организовани криминал је 21. маја 2013. године подигло оптужницу против 21 окривљеног, а припремно рочиште одржано је 9. септембра 2013. године.

Друга оптужница је подигнута 5. септембра 2013. против 25 лица, од којих се 22 лица нису налазила на првој оптужници.

Тренутно се води и финансијска истрага у складу са Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела у оквиру које се проверава имовина свих осумњичених.

▪ **ПЗП НИШ**

Тужилаштво за организовани криминал је 13. децембра 2012. године покренуло истрагу против власника компаније „Делта холдинг“ (М.Мишковић), његовог сина који је власник привредног друштва „Мера инвестмент фанд“ са Холандских Антила, затим, против власника „Нибенс корпорације“ и још седам особа због сумње да су извршили злоупотребе приликом приватизације српских путарских предузећа. Истрага је проширена 29. марта 2013. године против још два лица.

Прва тројица окривљених су од 2005. до краја 2010. године, као сувласници у приватизованим Предузећу за путеве „Ниш“ и Предузећу за путеве „Београд“, а преко њих и као сувласници предузећа за путеве из система Нибенс групе, стварајући привид да се ради о регуларним пословима на берзи између повезаних правних лица неосновано увећавали вредност капитала, а потом, међусобном продајом акција, залагањем имовине приватизованих предузећа чија је приватизација била у току остварили имовинску корист у вредности од око 30 милиона евра.

Посао су власник „Делта холдинга“ и окривљени власник „Нибенс корпорације“ започели током 2005. године кроз формирање заједничког конзорцијума за куповину ПЗП „Београд“ и одобравање 23 милиона евра које је у виду зајма компанија „Хемслејд“, у власништву првопоменутог, уплатила Предузећу за путеве „Ниш“. Касније, 2006. године је у власништво ПЗП „Ниш“ ушла оф-шор компанија „Мера инвестмент фанд“ са Холандских Антила, која је у власништву његовог сина, а која је уложила у докапитализацију овог путарског преузећа девет милиона евра и тиме стекла око 48 одсто акција тог предузећа. Новац који је уплатила оф-шор компанија искоришћен је за враћање дела кредита „Хемслејду“. Остатак кредита је пре уговореног рока, 2008. године, враћен „Хемслејду“ из позајмица и кредита путарских и других предузећа која су била у поступку приватизације. Укупно је исплаћено 26,5 милиона евра, 1,2 милиона евра више од стварне обавезе ПЗП „Ниш“.

У наставку пословног односа је „Мера инвестмент фанд“ акције ПЗП „Ниш“ продала „Нибенс корпорацији“, након што је претходно је готово три пута увећана њихова вредност. То је учињено унапред договореном продајом на берзи само 37 од укупно 550.000 акција ПЗП „Ниш“. Тих 37 акција су продате за само 12 дана за вредност од 325.000,00 динара.

Ове акције је продао власник „Нибенс корпорације“, а купио један од окривљених, што је послужило да се на основу занемарљиве трговине по броју акција и њиховој вредности, на захтев „Мера инвестмент фанд“ и ПЗП „Ниш“ преко „Делта брокера“ утврди пондерисана вредност акција на 110 евра. Продајом акција ПЗП „Ниш“ по овако неосновано увећаној вредности, „Мера инвест“ је остварила приход од 25 милиона евра и стекла пословну зграду у центру Београда површине веће од 3.500 квадратних метара. „Нибенс корпорација“ је за куповину акција новац обезбедила кредитом од око 25 милиона евра, за чију су отплату, иако нису добила дозволу Агенције за приватизацију, солидарно јемчила путарска предузећа. То је директно утицало на њихову неликвидност због чега су над њима покренути стечајни поступци или су раскинути уговори о њиховој приватизацији.

Оптужница против 11 лица подигнута је 9. маја 2013. године и главни претрес је у току. Против два окривљена је покренута и финансијска истрага у складу са Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела.

У предмету је остварена међународна сарадња са Кипром ради саслушања сведока.

Против власника „Нибенс корпорације“ је већ у току кривични поступак због злоупотреба са приватизованим предузећем ФАМ из Крушевца.

- **„СЛОГА КАЋ“ А.Д.**

Тужилаштво за организовани криминал је у фебруару 2013. године покренуло истрагу против **12 лица** због извршења кривичног дела злоупотреба службеног положаја. Истрагом су обухваћени власник предузећа „Слога Каћ“ АД, бивши директор у том предузећу и члан Надзорног одбора, као и помоћник директора и саветник у Служби за катастар непокретности у Новом Саду, председник и чланови Комисије за излагање на јавни увид података о непокретностима и правима на њима за катастарску општину Нови Сад 3, државни службеник у Министарству пољопривреде, саветник у Републичком јавном правобранилаштву, председник Комисије за стручни надзор Републичког геодетског завода и овлашћени судски вештак који је радио елаборацију спорног земљишта.

Ова лица су у периоду од јуна 2005. до фебруара 2009. године, поступајући као службена лица у Служби за катастар непокретности у Новом Саду и одговорна лица у предузећу „Слога Каћ“ АД, које је првоокривљени приватизовао 2005. године, омогућила да се поменуто предузеће упише као власник и незаконито стекне око 328 хектара земљишта у катастарској општини Нови Сад 3, које је било у државној својини пре поступка приватизације. Према подацима добијеним од Пореске управе Нови Сад, вредност овог земљишта износи преко 300 милиона евра (39,7 милијарди данара) и за тај износ је предузећу „Слога Каћ“ АД као и њеном власнику прибављена имовинска корист, а на штету Републике Србије.

Тужилаштво је покренуло финансијску истрагу у складу са Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела против свих окривљених и још 4 трећа лица.

- **РАЗВОЈНА БАНКА ВОЈВОДИНЕ (РБВ)**

Дана 23. марта 2013. године Тужилаштво за организовани криминал је покренуло истрагу, против **4 лица** - принудног управника Металс банке и у једном периоду председника Извршног и Кредитног одбора Развојне банке Војводине (РБВ), бивше председнице Извршног и Кредитног одбора РБВ и члана Кредитног одбора и директора Сектора за пословање са привредом у истој банци, као и власника и одговорног лица у већем броју приватних предузећа у Руми, Сремској Митровици, Новом Саду и Зрењанину – због извршења кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица. Истрага је проширена 23. маја на још 2 лица – чланова Извршног одбора РБВ, као и 19. јула 2013. године против 6 лица, од којих је једно ново лице – одговорно лице у привредном друштву „Хемком“.

Наредбом се ова лица терете да су у периоду од јула 2009. до новембра 2012. године, супротно Закону о банкама и интерним актима РБВ, без претходног сачињавања кредитних елабората, прибављања потребне документације, процене кредитних ризика и без адекватних средстава обезбеђења, одобрили укупно 28 кредита и издали 16 банкарских гаранција предузећима под контролом окривљеног која нису испуњавала услове за одобравање тражених пласмана.

Због блокада рачуна предузећа и неоговарајућег обезбеђења, банкарске гаранције након њиховог активирања нису могле бити наплаћене, а одобрени кредити нису враћени банци. Сумња се да је на тај начин предузећима чијим пословањем је управљао један од окривљених прибављена имовинска корист у укупном износу од око 25 милиона евра, за колико је оштећена РБВ која је у већинском власништву Аутономне покрајине Војводине.

Тужилаштво за организовани криминал је покренуло финансијску истрагу против 4 окривљена.

▪ *САРТИД*

Тужилаштво за организовани криминал 30. марта 2013. је покренуло, а 12. априла проширило истрагу против три лица - помоћника генералног секретара Владе РС, стечајног управника предузећа „Сартид“ и судије и бившег председника Трговинског суда у Београду - због сумње да су извршили кривично дело злоупотреба службеног положаја у поступку продаје предузећа „Сартид“ у току 2002. и 2003. године. Ради се о допуни кривичне пријаве коју је МУП раније поднео Окружном јавном тужилаштву у Београду, а на основу које се водила истрага против више лица такође у вези са продајом предузећа „Сартид“.

Помоћник генералног секретара Владе који је био задужен за праћење покретања и спровођења стечаја у предузећу „Сартид“ терети се да је заједно са осумњиченим председником Трговинског суда у Београду креирао начин продаје „Сартида“, а касније и реализацију те продаје на следећи начин:

Најпре је неосновано иницирано преношење месне надлежности са Трговинског суда у Пожаревцу на Трговински суд у Београду, како би окривљени лакше контролисали поступак стечаја „Сартида а.д.“ и његових шест зависних предузећа.

Потом је „Сартид“ у стечајном поступку одлуком стечајног судије ослобођен свих дугова који су у време увођења стечаја износили најмање 1,7

милијарди долара, од чега су српске банке потраживале око 1,2 милијарде долара. При томе је већина поверилаца имала средства обезбеђења за своје потраживање у виду хипотека и залога на непокретној и покретној имовини у „Сартиду“. Председник Трговинског суда, у својству председника стечајног већа у поступку стечаја пословних банака које су биле највећи повериоци „Сартида“, донео решење којим је одобрио брисање средстава обезбеђења потраживања установљених у корист Инвест банке а.д. и Београдске банке а.д.. Након тога је „Сартид“ продат купцу „УС Стил“ по цени од 23 милиона долара. На овај начин су потраживања пословних банака постала ненаплатива и банке претрпеле штету.

Поступак продаје „Сартида“ је спроведен у току стечаја а да притом није извршена процена вредности имовине „Сартида“, нису разматране друге понуде за куповину поменутог предузећа, нити се са другим заинтересованим компанијама преговарало о евентуалној купопродаји „Сартида“.

На иницијативу стечајног управника у поступку стечаја предузећа „Сартид“ стечајно веће је донело одлуку и одобрило продају предузећа „Сартид“ купцу „УС Стил“, након чега је стечајни управник 31.3.2003. закључио уговор о продаји по цени од 23 милиона долара без извршене адекватне процене вредности „Сартида“. Током вођења истражног поступка извршено је економско-финансијско вештачење којим је утврђено да је вредност „Сартид“ а.д. у време продаје износила најмање 40 милиона долара. Те је, сходно томе, „Сартид“ продат по цени нижој за 17 милиона долара од најниже процењене вредности предузећа у време закључења уговора.

На овај начин је компанији „УС Стил“ прибављена имовинска корист у наведеном износу, а повериоцима „Сартида“ причињена штета на име разлике у цени по којој је извршена продаја и најниже процењене вредности „Сартида“.

▪ **ГАЛЕНИКА**

Тужилаштво за организовани криминал је 20. маја 2013. донело наредбу о спровођењу истраге према 10 осумњичених међу којима су бивши генерални директор и заменик генералног директора предузећа „Галеника“ а.д. (чији је једини акционар Влада Републике Србије), директор „Велефарма“, фактички власник „Pharma trade SA“ са Маршалских острва и „Хабит фарма“, одговорна лица у привредним друштвима „Pharmanari“, „Unihemkom Pharm“ и „Тргошпед-транс“, као и оснивач и власник занатске радње и привредног друштва „Уметничка ливница Јеремић“ и власник радње „Драган Павловић“, због основане сумње да су извршили кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица. Истрагом је обухваћен и један судски вештак и овлашћени проценитељ који се терети за извршење кривичног дела фалсификовање службене исправе. Двојица окривљених се терете и за извршење кривичног дела прање новца, а један још и за пореску утају.

Окривљени се терете да су искоришћавањем свог службеног положаја и прекорачењем својих овлашћења извршили злоупотребе приликом куповине фармацеутске супстанце од фирме „Pharma trade SA“ преко увозника „Велефарм“, потом приликом набавке скулптура и постамената од „Уметничке ливнице Јеремић“ и каменорезачке радње „Драган Павловић“, као и приликом продаје фармацеутских производа из асортимана „Галенике“ а.д. привредним друштвима

„Pharmanari“, „Unihemkom Pharm“ и „Тргошпед-транс“. На тај начин је „Галеника“ а.д. оштећена у укупном износу за око 10 милиона евра.

Наиме, генерални директор „Галеника“ а.д. је мимо прописане стандардне процедуре и плана набавке уговорио куповину фармацијске супстанце у вредности од 4,99 милиона евра од „Pharma trade SA“, иако је знао да ова компанија није била на листи квалификованих добављача „Галенике“. У набавку је непотрбно укључен посредник компанија „Велефарм“, иако је „Галеника“ имала своју службу увоза. „Велефарм“ је ради увоза фармацијске супстанце подигао кредит код АИК банке у износу од 5 милиона евра чије враћање је гарантовала „Галеника“ орочавањем депозита у истом износу код АИК банке и приступајући истовремено и дугу „Велефарма“ по основу одобреног кредита. Након авансне уплате износа од 5 милиона евра од стране увозника „Велефарма“ добављачу „Pharma trade SA“ и отказивања уговора о увозу робе за потребе „Галенике“, „Велефарм“ је по основу плаћеног аванса од 5 милиона евра увезао за потребе „Хабит фарма“ 1100 кг фармацијске супстанце, чија је вредност била око 60.000 евра. Пошто компанија „Велефарм“ није извршила одобрене обавезе по кредиту АИК банци, активирана је гаранција „Галенике“, па је „Галеника“ платила увоз сировина за потребе „Хабит фарма“ и тиме овој компанији прибавила противправну имовинску корист у износу од 4,93 милиона евра.

Поред тога, генерални директор „Галеника“ а.д. је уговорио куповину већег броја скулптура и постамената од „Уметничке ливнице Јеремић“ и каменорезачке радње „Драган Павловић“ супротно одредбама Закона о јавним набавкама, Правилника о додели јавне набавке мале вредности „Галенике“, мимо плана набавки и по ценама које су биле знатно веће од тржишних. На тај начин су окривљени поменути предузећа прибавили имовинску корист од преко 2 милиона евра, а на штету „Галеника“ а.д.

Предмет истраге су и злоупотребе приликом продаје фармацијских производа из асортимана „Галенике“ а.д. привредним друштвима „Pharmanari“, „Unihemkom Pharm“ из Црне Горе и „Unihemkom Pharm“ из Брчког. И у овом случају је, мимо постојеће стандардне оперативне процедуре која је била прописана интерним актима „Галенике“ и без адекватних средстава обезбеђења, извршена продаја производа у вредности од око 350 милиона динара. Наиме, као средство обезбеђења потраживања по основу испоручене робе уписана је вансудска хипотека првог реда над непокретностима предузећа „Тргошпед-транс“, чија вредност је вишеструко увећана како би се створио привид да је хипотеком у потпуности обезбеђено потраживање „Галенике“. Вредност заложеног објекта је утврђена на основу вештачења јендог од окривљених – сталног судског вештака који је у својој процени исказао да је вредност објекта чију је процену вршио вишеструко већа од тржишне.

Оптужница је подигнута 13. новембра 2013. године.

Против 10 окривљених, 4 трећа лица и 2 правна лица покренута је финансијска истрага у складу са Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела. Донете су наредбе о забрани распослагања имовином према 3

окривљена и 7 трећих лица, а поднета су и 2 захтева за привремено одузимање имовине.

▪ **ЛУКА БЕОГРАД**

Тужилаштво за организовани криминал је 15. јуна 2013. године донело наредбу о спровођењу истраге против бившег министра за привреду Владе РС, директора Агенције за приватизацију, извршног директора Агенције, директора Центра за тржиште капитала при Агенцији, директора Акцијског фонда, директорке Сектора за анализу, припрему и организацију продаје при Акцијском фонду, генералног директора и финансијског директора „Луке Београд“ који су уједно били и чланови Управног одбора.

Бивши директори Агенције за приватизацију, Центра за тржиште капитала и Акцијског фонда се терете да су током септембра 2005. године пропустили да изврше анализу понуђене цене за куповину акција „Луке Београд“, већ су без икакве анализе донели одлуку о продаји акција „Луке Београд“, иако су били обавештени да је у току нова процена вредности имовине и да се очекује знатно већа вредност имовине, капитала, а самим тим и акција. Поред тога, министар привреде је, иако упознат са чињеницом да су вредности акција „Луке Београд“ испод реалне цене, пропустио да да налог стручним службама Министарства привреде да преиспитају одлуке и налог Агенције за приватизацију и Акцијског фонда за продају акција и на тај начин спречи реализацију продаје акција испод реалне цене.

С друге стране, директори „Луке Београд“, искоришћавајући свој положај, нису спровели кроз пословне књиге нову вредност имовине предузећа и избегли су обавезу изласка на берзу, те на тај начин спречили да се утврди реална вредност акција „Луке Београд“. Тиме су омогућили да књиговодствена вредност утврђена још 1998. године буде искоришћена као критеријум за одређивање цене у понуди за преузимање акција, што је било ниже од реалне вредности акција.

На тај начин, окривљени су омогућили компанији „Worldfin S.A.“ из Луксембурга да куповином акција „Луке Београд“ по цени знатно нижој од реалне вредности, прибави имовинску корист у износу од најмање 5.700.920 евра, за који износ је оштећен буџет Р Србије .

Оптужница против свих 8 окривљених је подигнута 4. децембра 2013. године.

Тужилац је донео наредбу о покретању финансијске истраге против свих окривљених у скалду са Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела.

▪ **ТЕХНОХЕМИЈА а.д.**

Тужилаштво за организовани криминал је 19. јуна 2013. године покренуло истрагу против директора Агенције за приватизацију, руководиоца Одељења правних послова за заступање Агенције и директора Центра за правне послове, због основане сумње да су у поступку контроле приватизације, као чланови Комисије за предлагање мера по извршеној контроли поступка приватизације извршили кривично дело злоупотреба службеног положаја.

Они су на седницама Комисије, уместо да активирају банкарску гаранцију у циљу извршења уговорне обавезе купца друштвеног капитала предузећа „Технохемија а.д.“, којим новцем би у том случају располагала Агенција за приватизацију, донели одлуку да се купцу врати банкарска гаранција коју је он доставио Агенцији за приватизацију на име обезбеђења инвестиционе обавезе улагања у основна средства. Окривљени су при томе располагали подацима да купац није извршио своју обавезу из Уговора о продаји друштвеног капитала овог предузећа, да у року од годину дана од закључења уговора инвестира у предузеће „Технохемија а.д.“ 29.234.000,00 динара у основна средства. Поред тога, били су обавештени и да је инвестиционо улагање купца - куповина незавршеног стамбеног објекта, извршена новчаним средствима предузећа „Технохемија а.д.“ иако таква незавршена породична кућа није била ни у каквој вези са делатношћу овог предузећа, па се због тога није могла ни сматрати основним средством предузећа.

На тај начин окривљени су купцу друштвеног капитала предузећа „Технохемија а.д.“ прибавили имовинску корист у износу од око 25,6 милиона динара што представља вредност неактивираних банкарске гаранције, да би након тога, на основу истих података, било утврђено да у поступку куповине субјекта приватизације купац није испунио инвестициону обавезу, због чега је Агенција за приватизацију 2008. године донела одлуку о раскиду Уговора због неизвршења инвестиционе обавезе.

Оптужница против ова три окривљена је подигнута 17. децембра 2013. године. Тужилац је донео наредбе о покретању финансијске истраге у складу са Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела према окривљенима.

▪ **ГАЛЕНИКА 2**

Тужилаштво за организовани криминал је 12. септембра 2013. покренуло истрагу против 6 лица међу којима су бивши генерални директор и помоћник генералног директора за економске послове предузећа „Галеника“ а.д., власник и директор предузећа "БГ Фарм", бивши заменик директора у „БГ Фарм“ и одговорно лице у здравственој установи Апотека “Хигија“. Они се терете да су, искоришћавајући положај и прекорачујући границе својих овлашћења, током 2009. и 2010. године закључили уговоре између предузећа „Галеника“ а.д. и предузећа "БГ Фарм" и одобравали по том основу испоруку производа предузећа „Галеника“ а.д. без адекватних средстава обезбеђења плаћања, иако су знали да "БГ Фарм" већ презадужено и да дугује предузећу „Галеника“ а.д. готово две милијарде динара. Поред тога, они су давали и гаранције у име предузећа „Галеника“ а.д. за кредите дужника „БГ Фарм“ код пословних банака упркос веома великим потраживањима „Галенике“ а.д. према овом купцу.

На тај начин су окривљени, како је наведено у наредби за спровођење истраге, за предузеће "БГ Фарм" и повезана привредна друштва прибавили имовинску корист у износу од 2.326.467.426,42 динара, причинивши штету предузећу „Галеника“ а.д. у износу од 3.375.152.550,16 динара.

Против 5 окривљених и 1 трећег лица покренута је финансијска истрага у складу са Законом о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, а против једног лица донета је и наредба о забрани располагања имовином.

▪ **МБ ГАС ОИЛ**

Тужилаштво за организовани криминал је 3. октобра 2013. покренуло истрагу, а 29. јануара 2014. и подигло оптужницу против два лица – бившег помоћника министра у Министарству животне средине и просторног планирања и одговорног лица и директора „МБ ГАС ОИЛ“ због сумње да су извршили кривично дело злоупотреба службеног положаја и примање и давање мита.

Оптужницом се државном функционеру ставља на терет да је у периоду од 2008. и 2011. године као помоћник министра у Министарству животне средине и просторног планирања искоришћавањем службеног положаја и невршењем своје службене дужности прибавио имовинску корист привредном друштву „МБ ГАС ОИЛ“ тако што је издао акт о урбанистичким условима и решење о одобрењу за изградњу речног претакалишта и пристана на левој обали Дунава, трасе гасовода и складишта ТНГ инвеститору „МБ ГАС ОИЛ“, иако је знао да су ови објекти изграђени без дозволе и да подносилац захтева не испуњава услове за добијање дозволе.

Потом је, по подношењу предлога за понављање поступка од стране законитог корисника земљишта на којима су објекти нелегално изграђени - Прве српске фабрике шећера „Димитрије Туцовић 1898“, помоћник министра примио поклон у новцу од истог даваоца - одговорног лица у привредном друштву „МБ ГАС ОИЛ“ - како би пропустио да изврши службену радњу коју је морао извршити. Наиме, он је неодлучивањем одуговлачио решавање по овом предлогу у намери да се омогући предузећу „МБ ГАС ОИЛ“ да на основу незаконитог решења о одобрењу за изградњу добије употребну дозволу за поменуте објекте, те лажно прикаже да се ради о објекту који изграђен у складу са законом и, на тај начин, омогући да се предузећу „МБ ГАС ОИЛ“ прибави имовинска корист – укњижи право својине по основу грађења у вредности од најмање око 12 милиона евра и право коришћења на земљишту у државној својини у вредности од преко 1,1 милион динара.

▪ **ЗЛОУПОТРЕБА СЛУЖБЕНОГ ПОЛОЖАЈА У ПРАВОСУЂУ**

Тужилаштво за организовани криминал покренуло је 12. септембра 2013. године кривични поступак против судије Основног суда у Новом Саду због извршења кривичног дела злоупотреба службеног положаја. У јулу 2013. године судија је искоришћавањем службеног положаја прибавила себи имовинску корист од 51.000,00 динара, тако што је као извршни судија од извршног повериоца примила поменути износ новца у готовини на име плаћања судске таксе, а потом новац задржала за себе и уплатила на свој текући рачун.

Почетком новембра је Посебно одељење Вишег суда у Београду изрекло првостепену пресуду којом је судија осуђена на 8 месеци затвора (2 године условно) и изречена јој је мера безбедности забране вршења позива, делатности и дужности у трајању од 2 године.

▪ **РОБНЕ РЕЗЕРВЕ**

Тужилаштво за организовани криминал је 22. новембра 2013. године покренуло истрагу против седам лица због извршења кривичног дела злоупотреба

положаја одговорног лица и злоупотреба службеног положаја. Међу окривљенима су и начелник Центра у Новом Саду Републичке дирекције за робне резерве, шеф Одсека за прехранбене производе у Републичкој дирекцији, судски вештак, као и двоје радника пословнице „Југоинспекта” у Сомбору.

Запослени у Републичкој дирекцији за робне резерве се терете да су искоришћавањем свог службеног положаја и овлашћења, те невршењем своје службене дужности, омогућили да власници и одговорна лица у привредним друштвима „1.октобар“ и „Градска пекара“ отуђе робу Републичке дирекције за робне резерве - меркантилну пшеницу и кукуруз - која им је поверена уговорима са Дирекцијом у периоду од 2005. до 2012. године.

Одговорна лица у приватним предузећима се сумњиче да су складиштили пет пута више меркантилног кукуруза и пшенице него што су им капацитети дозвољавали, а приликом склапања уговора са Дирекцијом за робне резерве, они су приложили фалсификовану документацију о квантитету и квалитету робе, коју су им издали радници пословнице „Југоинспекта” у Сомбору, и налаз вештака који садржи неистините податке о капацитетима силоса. Поред тога, одговорна лица из приватних предузећа су, супротно Закону о робним резервама, меркантилни кукуруз и пшеницу из складишта продавали и користили за своје потребе. Сумња се да су на овај начин као власници и одговорна лица ових привредних друштава прибавили себи противправну имовинску корист у износу од 5,5 милиона евра на штету Републичке дирекције за робне резерве.

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Тужилаштву за организовани криминал **упућена је 87 замолница за пружање правне помоћи** од којих је 26 упућено непосредно, 29 преко Министарства правде - Сектора за нормативне послове и међународну сарадњу - Одељења за међународну правну помоћ, 9 преко Републичког јавног тужилаштва и остале преко других државних органа пре свега органа Министарства унутрашњих послова.

По **45** замолници је **у потпуности поступљено**, **9** замолница је достављено другом органу надлежном за поступање, а по осталим замолницама је поступање у току.

Из региона највише замолница је упућено из Босне и Херцеговине (10), затим Словеније (7) Црне Горе (7), Хрватске (3), Македоније (2) и Румуније (1). Међународна сарадња у региону остваривана је у највећем броју случајева непосредно, на основу билатералних уговора и Европске Конвенције о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима и Другог додатног протокола.

Из Европе највише захтева упућено је из Француске (10), затим Швајцарске (8), Аустрије (7), Холандије (6), Немачке (5), Белгије (4) и Русије (3), и по један из Турске, Аустралије, Белорусије, Словачке, Чешке, Пољске, Шведске, Италије и Лихтенштајна. Замолнице су упућиване највише на основу Европске Конвенције о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима и Другог

додатног протокола, као и Конвенције Уједињених нација против транснационалног организованог криминала, али и на основу Конвенције Савета Европе о прању, тражењу, заплени и конфискацији прихода стечених криминалом и Конвенције Уједињених нација против незаконитог промета опојних дрога и психотропних супстанци али и билатералних уговора.

Пет захтева за пружање правне помоћи упутили су правосудни органи ЕУЛЕКС-а.

Предмет замолница је у највећем броју случајева било достављање писмена и предмета који су у вези са кривичним поступком у држави молиљи, документа, доказног материјала и налаза вештака (24 замолница). Такође предмет замолница било је и саслушање окривљеног (8 замолница), саслушање сведока (10), тајни надзор комуникација (5), тајно праћење и снимање (7), контролисане испоруке (4), захтеви за информације о банковним рачунима и банкарским трансакцијама (5), претресање просторија (5), преузимање кривичног гоњења (4) као и друге врсте помоћи која није у супротности са законима замољене државе потписнице.

Највећи број замолница односио се на извршење кривичних дела у вези са неовлашћеном производњом и стављањем у промет опојних дрога (17), кривичних дела против имовине (5), кривично дело убиство (4), кривична дела недозвољене производње, држања, ношења и промета оружја и експлозивних материја (3), праће новца (5), трговина људима (3) и других кривичних дела.

Тужилаштву за организовани криминал достављен је и 1 захтев Међународног кривичног трибунала у Хагу за бившу Југославију, којим се, на основу Чл.29 Статута суда и чл.39 Правилника о поступку и доказима, тражило достављање документације и информација.

Тужилаштво за организовани криминал **упутило је 96 замолница за пружање правне помоћи** од којих је 45 упућено непосредно надлежном правосудном органу док су остале замолнице упућене преко Министарства правде, Сектора за нормативне послове и међународну сарадњу, Одељења за међународну правну помоћ, с тим што су 3 замолнице упућено истовремено и преко Интерпола.

Надлежним правосудним органима Босне и Херцеговине упућен је највећи број замолница (22), Црној Гори (13), Хрватској (10), Швајцарској (6), Кипру (6), Италији (4), Мађарској (3), Аустрији (3), Словенији (3), Немачкој (3), Португалији (2), Великој Британији (2), Британским девичанским Острвима (2), Француској (2), Лихтенштајну (2), Украјини (2), Холандији (2), Македонији (2) и по једна замолница упућена је Белгији, Луксембургу, Кини, Чешкој, Данској, Аргентини и Бугарској.

Замолнице су упућиване највише на основу Европске Конвенције о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима и Другог додатног протокола и билатералних уговора, као и Конвенције Уједињених нација против транснационалног организованог криминала, али и на основу Конвенције Савета Европе о прању, тражењу, заплени и конфискацији прихода стечених криминалом односно Конвенције Савета Европе о прању, тражењу, заплени и одузимању прихода стечених криминалом и о финансирању тероризма.

Предмет замолница био је у највећем броју случајева достављање документа и доказног материјала (40), који документи и докази су се у великом броју односили на идентификовање или проналажење добити од криминала, имовине, инструмената или других ствари које могу послужити као доказ и информације о банковним рачунима и банкарским трансакцијама . Такође је тражен и тајни надзор комуникација, извршење претреса просторија, привремено одузимање предмета извршења кривичног дела, саслушање сведока, достављање наредбе за спровођење истраге као и достављање извештаја из КЕ(24).Упућен је и један захтев за преузимање кривичног гоњења.

Највећи број замолница односио се на извршење кривичних дела прање новца, члан 231. КЗ (41) и злоупотребе службеног положаја,члан 359. КЗ (35) затим неовлашћене производње и стављања у промет опојних дрога,члан 246. КЗ (14), трговину људима,члан 388. КЗ (2) и на друга кривична дела.

По 46 замолница је поступљено, с тим што се највећи број тих поступања односи на достављање Извештаја из КЕ.

Учешће на конференцијама, семинарима, радионицама

Представници Тужилаштва за организовани криминал су се на различитим едукативним скуповима, тренинзима, семинарима, конференцијама и радионицама појављивали у улози уводничара, предавача, говорника или учесника. Ови јавни догађаји су се односили на област деловања Тужилаштва и служиле су како за упознавање са најновијим механизмима борбе против организованог и других тешких облика криминала, тако и за усавршавање знања и вештина запослених у Тужилаштву и размену искустава са колегама из других земаља.

Тужилац, заменици тужиоца и сарадници у Тужилаштву учествовали су током 2013. године на следећим јавним скуповима:

- Семинар „Финансијске истраге усмерење на трансакције у области тероризма“, у организацији ТАИЕХ, Сарајево, јануар 2013.

- Обука за примену закона од стране експерата који руководе јединицама за борбу против илегалних дрога, у организацији Министарства унутрашњих послова, Београд, фебруар 2013.

- Радионица *Симулација суђења*, у организацији Савета Европе, Вршац, фебруар 2013.

- Почетна конференција пројекта Winpro II на тему *заштите сведока*, у организацији Winpro II пројекта и Министарства правде Северне Ирске, март 2013.

- Радионица "*Истрага и кривично гоњење у случајевима корупције – норвешки модел*", у организацији Мисије ОЕБС у Србији, март 2013.

- Семинар "*Специјалне истражне технике – од реактивне ка проактивној истрази*", у организацији Савета Европе, март 2013.

- Студијска посета Италији на тему Базе података о организованом криминалу коју користи Национална дирекција за борбу против мафије, у организацији Мисије ОЕБС, Рим, март 2013.
- Студијска посета хрватском УСКОК-у, у организацији регионалног пројекта ИПА 2010, Загреб, март 2013.
- Округли сто „*Нацрт закона о одузимању имовинске користи проистекле из кривичног дела*“ у организацији Савета Европе, март 2013, Београд
- Семинар „*Технике вођења истрага финансијског криминала*“ у организацији Мисије ОЕБС у Србији и Канцеларије правног саветника Министарства правде САД при Амбасади САД, април 2013, Београд
- Напредни курс о *вођењу истрага финансијског криминала, прању новца и одузимању имовине* у организацији Канцеларије правног саветника Министарства правде САД при Амбасади САД, април 2013, Београд
- Обука на тему *дистрибуције метамфетамина и тајних лабораторија за производњу дрога* у организацији Канцеларије правног саветника Министарства правде САД при Амбасади САД, април 2013, Београд
- Обука будућих предавача о новом ЗКП – на тему Предистрага и истрага, у организацији Правосудне академије, Мисије ОЕБС у Србији и Канцеларије правног саветника Министарства правде САД при Амбасади САД, април, мај, јун 2013, Београд
- Семинар „*Борба против тероризма – ЕУ стандарди, међународна сарадња и искуства држава чланица ЕУ*“ у организацији ТАИЕХ, април 2012, Београд
- Семинар „*Одузимање имовине - у сусрет новим изазовима*“ у организацији ТАИЕХ, мај 2012, Београд
- Основна обука о *различитим облицима правних лица и финансијским инструментима* у организацији Мисије ОЕБС у Србији, мај 2012, Београд
- Међународни научни скуп „*Супротстављање организованом криминалу- правни оквир, међународни стандарди и процедуре*“ у организацији Криминалистичко-полицијске академије и Фондације Ханс Зајдел, мај 2012, Тара
- Конференција „*Контрола финансирања изборне кампање*“ у организацији Агенције за борбу против корупције, мај 2012, Београд
- Семинар "*Процесне мере заштите сведока у кривичним поступцима*" у организацији пројекта Winpro II, јун 2013, Београд
- Студијска посета EUROJUST-у ради упознавања са софтвером за базу података E-POC, у организацији Мисије ОЕБС у Србији, јун 2013, Хаг
- Регионална конференција „*Поједностављене форме поступања у кривичним стварима-регионална кривичнопроцесна законодавства и искуства у примени*“ у организацији Мисије ОЕБС у Србији, јун 2012, Београд
- Студијска посета САД на тему Истраге финансијског криминала у САД, мај/јун 2013, IVPL програм и Министарство спољних послова САД

- Семинар о *дисциплинској одговорности* у организацији Амбасаде Француске и Мисије ОЕБС у Србији, јул 2013, Београд;
- Тренинг о *финансијским истрагама* у Организацији Мисије ОЕБС у Црној Гори, јул 2013, Колашин, Црна Гора;
- Регионална конференција о *прању новца и одузимању имовине* у организацији Канцеларије правног саветника Министарства правде при Амбасади САД и Мисије ОЕБС у Србији, септембар 2013, Београд;
- Радионица о *трговини оружјем*, у организацији ТАИЕКС, октобар 2013, Тирана, Албанија;
- Представљање *„Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције“*, у организацији Министарства правде и државне управе и Привредне комора Београда, октобар 2013, Београд;
- Радионица на тему *„Јачање капацитета полиције и правосуђа за борбу против корупције у Србији“ (PACS)* у организацији Европске Уније и Савета Европе; октобар 2013, Београд;
- Регионални састанак *„Сарадња у кривичном правосуђу: заштита сведока у борби против организованог криминала и корупције“* у организацији пројекта WINPRO II, октобар 2013, Бар, Црна Гора;
- Конференција на тему *„Сарадња између јавног тужилаштва и полиције у истражном поступку“*, у организацији Криминалистичко полицијске Академије, октобар 2013, Београд;
- *Студијска посета институцијама Хрватске члановима радне групе Поглавља 24*, у организацији УНДП, октобар 2013, Хрватска;
- Отварање пројекта *"Унапређење капацитета полиције Србије у борби против корупције"*, у организацији ОЕБС, октобар 2013, Београд;
- Радионица *„Припрема за преговарачки процес са ЕУ“*, у организацији ГИЗ пројекта, новембар 2013, Београд;
- Регионална конференција на тему *„Реформа правосуђа“*, у организацији Удружења јавних тужилаца и уз подршку ОЕБС-а, новембар 2013, Београд;
- *VIII Регионална конференцију – форум за превенцију злоупотреба платних картица*, у организацији Привредне коморе Србије, новембар 2013, Београд;
- *Тренинг за примену новог Законика о кривичном поступку – главни претрес*, у организацији Републичког јавног тужилаштва, Канцеларије правног саветника Министарства правде при Амбасади САД и Мисије ОЕБС у Србији, септембар - октобар 2013, Београд;
- *Тренинг за тренере – Примена новог Законика о кривичном поступку – предистражни поступак и тужилачка истрага*, у организацији Републичког јавног тужилаштва, Правосудне академије, Канцеларије правног саветника Министарства правде при Амбасади САД и Мисије ОЕБС у Србији, новембар – децембар 2013, Београд;

- *Компанијска антикорупција*, у организацији Министарства правде и државне управе и Привредне коморе Србије, децембар 2013, Београд и

- Радионица о *трговини оружјем*, у организацији ТАИЕКС, децембар 2013, Беч, Аустрија

Ово су само неки од најзначајнијих конференција, округлих столова и семинара којима су присуствовали представници Тужилаштва за организовани криминал.